Agatha Christie

Câinele Morţii

CUPRINS:

Câinele Morţii.
Chemarea Aripilor.
O duminică fructuoasă.
Fata pastorului.
Sanctuarul;
Misterul apartamentului ieftin.
Trotuarul pătat cu sânge.
Casa Idolului Astartei.
Cazul servitoarei perfecte.
Lampa.
Semnul degetului cel mare al Sf. Petru O glumă ciudată

De la William P. Ryan, corespondentul de presă american, am auzit, prima dată, de întâmplarea asta. Luăm cina împreună la Londja, în ajunul reîntoarcerii sale la New York şi s-a întâmplat să aduc vorba că în dimineaţa următoare aveam să mă duc la Folbridge.

Ridică privirea şi întrebă interesat:

— Folbridge, Comwall?

Ca să spun drept, numai o persoană dintr-o mie ştie că există un Folbridge în Comwall. Întotdeauna se gândesc că e vorba de Folbridge din Hampshire. Aşa încât faptul că Ryan îl ştia mi-a stârnit curiozitatea.

— Da, i-am răspuns. Îl cunoşti?

Zise doar că era blestemat. Apoi mă întrebă dacă ştiu cumva acolo o casă numită Treame.

Interesul meu spori.

— Chiar foarte bine. De fapt, la Treame mă şi duc. E casa surorii mele.

— Bine, spuse William P. Ryan. Dacă nu vă pasă!

L-am rugat să înceteze cu remarci criptice de genul acesta şi să-mi spună despre ce e vorba.

— Ei bine, începu el, ca să fac asta va trebui să mă întorc cu gândul la o experienţă de-a mea de la începutul războiului.

Am oftat. Evenimentele pe care vi le relatez au avut loc în 1921 Ca să i se mai amintească de război, era ultimul lucru pe care şi-l dorea cineva. Slavă Domnului,

Începusem să uităm… Şi apoi, William P. Ryan, după cum ştiam, era în stare să vorbească la nesfârşit despre întâmplările sale din timpul războiului.

Dar acum nu-l mai puteam opri.

— După câte cred că ştii, ziarul, meu m-a trimis în Belgia şi mă mişcăm încolo şi încoace. Ei bine, există un sătuleţ – am s, ă-l spun X. O localitate minusculă, dacă a existat vreodată aşa ceva, dar acolo era o mănăstire destul de mare. Maici îmbrăcate în alb cărora voi le spuneţi… nu ştiu numele ordinului. Oricum, nu contează. Ei bine, acest locuşor se găsea exact pe traseul trupelor germane care avansau. Ulanii au sosit…

M-am mişcat stingherit. William P. Ryan. A ridicat o mână, ca să mă liniştească.

— Totul e în ordine, spuse el. Nu este vorba de o poveste despre vreo atrocitate germană. Ar fi putut fi, dar nu e. De fapt, şpilul e în altă parte. Hunii s-au îndreptat spre mănăstirea aceea, au ajuns acolo şi totul a explodat.

— O! Am zis cam mişcat.

— Ciudată treabă, nu-l aşa? Bineînţeles, după prima impresie, s-ar fi zis că hunii se distrau şi s-au păcălit cu propriul lor explozibil. Dar, se pare că n-au avut nimic de soiul ăsta cu ei. Nu erau maeştrii în explozibil puternic. Şi-atunci, te întreb, ce-ar fi putut să ştie nişte maici despre explozibil? Unele maici, să zicem!

— E ciudat, am confirmat eu.

— M-a interesat să aud relatarea ţăranilor despre întâmplare. Toţi fuseseră omorâţi şi totul făcut praf. După părerea lor, a fost o explozie, eficientă sută la sută, un miracol modern de primă clasă. Se pare că una dintre maici îşi făcuse o oarecare reputaţie – o sfântă în devenire – intră în transe şi avea viziuni. Tot aceştia spuneau că ea făcea minuni. Aceasta a determinat că fulgerul să-l trăsnească pe hunii profanatori şi mănăstirea a explodat odată cu ei ca şi tot ce se afla pe o anumită rază în jur. Era o adevărată minune reuşită!

Niciodată n-am izbutit să aflu adevărul despre treaba asta; n-am avut timp. Dar, miracolele se ţineau lanţ pe atunci: îngeri la Mons şi chestii de astea. Mi-am scris articolul. Am pus câteva fraze înduioşătoare, am folosit bine şi efectul religios şi l-am trimis la îiarul meu. A fost foarte bine primit în SUA. Tocmai tipul ăsta de articole le plăceau atunci cititorilor.

Dar (nu ştiu dacă înţelegi asta) a început să mă intereseze. Simţeam că vroiam să ştiu ce s-a întâmplat cu adevărat. Nu era nimic de văzut la locul propriu – zis. Două ziduri mai rămăseseră în picioare şi pe unul dintre ele se afla o urmă de praf negru care avea forma exactă a unui câine mare. Ţăranii din împrejurimi erau speriaţi de moarte de această imagine. O numeau Câinele Morţii şi nu treceau pe acolo după lăsarea întunericului.

Superstiţia este întotdeauna interesantă. Simţeam că aş fi vrut s-o văd pe fata care a făcut minunea. Se părea că ea nu murise. Plecase înAnglia împreună cu alţi refugiaţi. Mi-am dat osteneala s-o găsesc. Am aflat că fusese trimisă la Treame, Folbridge, Comwall.

Am dat din cap afirmativ.

— Sora mea’ a primit în gazdă o mulţime de refugiaţi belgieni la începutul războiului. Vreo douăzeci.

— Ei bine, am vrut întotdeauna, dacă găseam timp, s-o caut pe maică. Doream s-o aud pe ea povestind despre

dezastru. Apoi, fiind ocupat cu una şi cu alta, am uitat. Comwall este, oricum, puţin retras. De fapt, uitasem toată povestea până când te-am auzit pe tine acum vorbind despre Folbridge; asta m-a făcut să-mi reamintesc.

— Trebuie s-o întreb pe sora mea, am zis eu. Ea poate să fi auzit ceva. Desigur, toţi belgienii au fpst repatriaţi de mult timp.

— Firesc. Totuşi, în cazul în care sora ta ştie întradevăr ceva, m-aş bucura dacă mi-ai scrie şi mie.

— Sigur c-am să-ţi scriu, i-am promis bucuros.

Şi asta a fost tot.

II

A doua zi, la sosirea mea la Treame, mi-am reamintit povestea. Împreună cu sora mea serveam ceaiul pe terasă.

— Kitty, am întrebat-o, n-ai avut vreo călugăriţă printre belgienii tăi?

— Te referi la sora Mărie Angelique, da?

— Ş-ar putea, am spus eu rezervat. Povesteşte-mi despre ea.

— O, dragul meu! Era fiinţa cea mai ciudată. Ştii, este încă aici.

— Poftim? În casă?

— Nu, nu, în sat. Dr. Roşe, îţi aminteşti de dr. Roşe?

Am dat din cap afirmativ.

— Îmi amintesc de un bătrân de vreo 83 de ani.

— Dr. Laird. O! El a murit. Dr. Roşe este aici numai de câţiva ani. E destul de tânăr şi-l pasionează foarte mult ideile noi. A manifestat cel mai mare interes pentru sora Mărie Angelique. Ea are halucinaţii şi lucruri de astea, ştii, aparent este extrem de interesantă din punct de vedere medical. Biata de ea n-are nicăieri unde să se ducă – după părerea mea e cam trăsnită sau, dacă înţelegi ce vreau să spun, impresionantă ei bine, cum îţi spun, n-avea nicăieri unde să se ducă, aşa că doctorul Roşe a fost foarte drăguţ şi i-a aranjat să locuiască în sat. Cred că scrie o monografie sau ceva de genul unui studiu despre ea.

Se opri şi apoi adăugă:

— Dar ce ştii despre călugăriţă?

— Am aflat o poveste destul de curioasă.

I-am relatat-o aşa cum mi-o spusese Ryan. Kitty se arătă foarte interesată.

— Ea pare a fi tipul de om care te-ar putea face să sări în aer, dacă înţelegi ce vreau să spun.

— Cred, zisei eu, întrucât devenisem foarte curios, că trebuie s-o văd pe tânăra asta.

— Du-te. Aş vrea să ştiu ce părere o să-ţi facă. Întâi fă-l o vizită doctorului Roşe. De ce să nu te duci până-n sat după ce ai servit ceaiul?

Am acceptat propunerea.

L-am găsit pe doctorul Roşe acasă şi m-am prezentat. Părea un tânăr plăcut, deşi ceva la persoana să îmi cam repugnă. Se străduia prea mult să pară agreabil.

În momentul când am menţionat de sora Mărie Angelique deveni mai atent. Era evident interesat îndeaproape. I-am relatat şi lui povestirea lui Ryan.

— Ah! Spuse el pe gânduri. Aceasta explică multe lucruri.

Îmi aruncă repede o privire şi adăugă:

— Cazul este cu adevărat unul extraordinar de interesant. Călugăriţa a sosit aici după ce a trecut, fără îndoială, printr-un şoc mental grav. Se afla şi într-o stare de mare agitaţie psihică. A avut halucinaţii de tipul cel mai impresionant. Personalitatea ei este cât se poate de neobişnuită. Poate aţi dori să veniţi cu mine şi să-l facem o vizită. Merită întradevăr s-o vedeţi.

Am fost imediat de acord.

Am pornit împreună. Ne-am îndreptat spre o căsuţă mică de la marginea satului. Folbridge este un loc cât se poate de pitoresc. Se află la vărsarea râului Fol în mare, mai ales pe malul său estic; cel vestic este prea abrupt pentru construcţii, deşi câteva căsuţe au fost ridicate pe partea aceea stâncoasă. Chiar casa doctorului era la capătul

stâncilor de pe partea de vest. De la ea se vedeau jos valuri mari lovindu-se de stânci negre.

Căsuţa spre care ne îndreptam acum se afla în partea ţinutului care nu avea vedere la mare.

— Soră medicală a districtului locuieşte aici, îmi explică doctorul Roşe. Am aranjat ca sora Mărie Angelique să stea împreună. E cât se poate de bine ca ea să fie sub supraveghere de specialitate.

— De felul ei se poartă normal? Am întrebat curios.

— Într-o clipă vă veţi putea da seama singur, îmi răspunse zâmbind.

Soră medicală, o persoană mică, plăcută, plinuţă era tocmai pe punctul de a pleca cu bicicleta când noi am sosit.

— Bună seara, soră, ce-ţi mai face pacienta? Strigă medicul.

— E că de obicei, doctore. Stă doar cu mâinile împreunate şi cu mintea dusă departe. De cele mai multe ori nu răspunde când vorbesc cu ea, deşi pentru asta nu-l trebuie decât puţină engleză, pe care o înţelege.

Roşe dădu din cap şi după ce sora plecă cu bicicletă, se duse la uşa căsuţei, bătu tare şi intrarăm.

Sora Mărie Angelique stătea într-un şezlong lângă fereastră. Îşi întoarse capul.

Avea o faţă stranie, palidă, străvezie, cu ochi enormi. Părea să degâje o infinită tragedie ochii aceia.

— Bună seara, soră, spuse doctorul în franceză.

— Bună seara, monsieur le docteur\u8211? Termite-mi să-ţi prezint un prieten, domnul Anstruther.

M-am înclinat şi ea a dat din cap zâmbind uşor.

— Cum te mai simţi astăzi? Întrebă doctorul, aşezându-se lângă ea.

— Sunt la fel ca de obicei. Făcu o pauză şi apoi continuă: nimic nu mi se pare real. Trec zile… luni sau ani? Nu prea îmi dau seama. Numai visele mele mi se par adevărate.

— Deci încă mai visezi mult?

— 1 întotdeauna. Întotdeauna şi înţelegeţi, visele par mai reale decât viaţa.

— Visezi propria ta ţară, Belgia?

Clătină din cap.

— Nu. Visez o ţară care n-a existat niciodată, niciodată. Dar ştiţi asta, monsieur le docteur. V-am spus-o de multe ori. Se opri şi apoi spuse brusc: dar poate acest domn este tot doctor, unul tot pentru boli ale creierului?

— Nu, nu.

Roşe părea s-o liniştească, dar, în timp ce zâmbea, am observat cât de extraordinari de ascuţiţi îi erau caninii şi mi-a trecut prin cap că omul ăsta avea ceva din aerul unui lup. El continuă:

— M-am gândit că te-ar putea interesa să-l cunoşti pe domnul Anstruther. Ştie ceva despre Belgia. Recent a aflat ştiri despre mănăstirea ta.

Ochii ei se întoarseră spre mine. Obrajii i se înroşiră uşor.

— De fapt nu-l nimic, m-am grăbit să-l explic. Dar acum două seri am luat cina cu un prieten care mi-a descris zidurile în ruină ale mănăstirii.

— Deci, s-a ruinat!

A exclamat încet, mai mult ca pentru ea. Apoi, uitându-se din nou la mine, mă întrebă nehotărâtă:

— Spuneţi-mi, monsieur, prietenul dumneavoastră v-a spus cum, în ce fel a fost distrusă?

— A explodat, i-am zis şi am adăugat: ţăranilor le e frică să treacă pe acolo noaptea.

— De ce le e frică?

— Din cauza unei imagini negre de pe un zid în ruină. Au o frică superstiţioasă în legătură cu ea.

Se aplecă spre mine.

— Spuneţi-mi, monsieur, repede… repede, spuneţi-mi! Ce reprezintă imaginea aceea?

— Are forma unui câine uriaş, i-am răspuns. Ţăranii o numesc Câinele Morţii.

— Ah!

Începu să ţipe ascuţit:

— Deci este adevărat, este adevărat. Tot ceea ce îmi reamintesc este adevărat. Nu e nici un coşmar urât. S-a întâmplat! S-a întâmplat!

— Ce s-a întâmplat, soră? Întrebă doctorul pe un ton coborât.

Se întoarse spre el precipitată.

— Mi-am reamintit. Acolo, pe trepte, mi-am reamintit. Mi-am reamintit cum s-a întâmplat. Am folosit puterea aşa cum obişnuiam s-o folosim. Stăteam pe treptele altarului şi le-am cerut să nu se apropie. Le-am spus să plece în linişte. Ei n-au ascultat, înaintau deşi i-am avertizat. Aşa că… Se aplecă în faţă şi făcu un gest curios. Aşa că am asmuţit Câinele Morţii asupra lor…

Se lăsă pe spate în şezlong tremurând toată, cu ochii închişi.

Doctorul se ridică, luă un pahar din dulap, îl umplu pe jumătate cu apă, turnă o picătură sau două dintr-o sticluţă pe care o scoase din buzunarul său şi apoi i-l dădu.

— Bea asta, spuse el autoritar.

Ea ascultă în mod mecanic, după cât părea. Ochii ei priveau undeva departe ca şi cum contemplau o viziune interioară proprie.

— Deci, totul este adevărat, zise ea. În întregime. Oraşul Cercurilor, Oamenii Cristalului – totul. Totul este adevărat.

— Aşa s-ar părea, spuse Roşe.

Vocea lui era blândă şi liniştitoare, urmărind în mod clar să încurajeze şi nu să tulbure şirul ei de idei.

— Povesteşte-mi despre Oraş, spuse el. Oraşul Cercurilor, mi se pare că l-ai numit?

Ea răspunse absentă, ca un automat.

— Da, erau trei cercuri. Primul cerc pentru cei aleşi, al doilea pentru călugăriţe şi cercul exterior pentru preoţi.

— Şi în centru?

I-şi trase brusc răsuflarea şi vocea i se schimbă din cauza unei groaze indescriptibile.

— Casa Cristalului…

În timp ce rostea cuvintele, îşi duse mâna dreaptă la frunte şi degetul îi desenă o anume imagine acolo.

Silueta ei părea să devină mai rigidă, ochii i se închiseră, se clătină puţin şi apoi, deodată, se îndreptă instantaneu, ca şi cum se trezise brusc.

— Ce este? Întrebă ea ameţită. Ce spuneam?

— Nu-l nimic, zise Roşe. Eşti obosită. Ai nevoie de odihnă. Noi o să plecăm.

Părea puţin ameţită când ne-am luat la revedere.

— Ei bine, mă întrebă Roşe când am rămas singuri. Ce părere ai?

Îmi aruncă o privire aspră, oblică.

— Cred că mintea ei trebuie să fie cu totul dezordonată, da, i-am spus eu încet.

— Te-a vexat aşa de mult?

— Nu, de fapt, ea a fost, în mod curios, convingătoare. Ascultând-o, am avut impresia că ea a făcut cu adevărat ceea ce a susţinut – un soi de miracol gigantic, încrederea ei în ceea ce a făcut pare destul de veridică. De aceea…

— De aceea consideri că mintea ei trebuie să fie deranjată. Să zicem că-l aşa! Dar, analizează chestiunea dintr-un alt unghi. Să presupunem că ea a făcut întradevăr acel miracol… Să presupunem că l-a făcut, că personal a distrus o clădire şi mai multe sute de fiinţe omeneşti.

— Printr-un simplu exerciţiu de voinţă? Am zâmbit eu.

— N-aş pune problema chiar aşa. Eşti de acord cu mine că o singură persoană ar putea distruge o mulţime prin simplă apăsare a unui buton care controlează un câmp de mine.

— Da, dar asta este o treabă mecanică.

— Adevărat, mecanică dar este, în esenţă, antrenarea şi controlarea unor forţe naturale. Tunetul şi un depozit cu praf de puşcă sunt, în mod fundamental, acelaşi lucru.

— Da, dar ca să controlăm tunetul ar trebui să folosim mijloace mecanice.

Roşe zâmbi.

— Fac o mică digresiune acum. Există o substanţă numită „wintergreen” 1 Se găseşte în natuxă, sub formă vegetală. Aceasta poate fi reprodusă şi de om în mod sintetic şi pe cale chimică în laboratoare.

— Şi?

— Vreau să spun că adesea există două căi de a ajunge la acelaşi rezultat. A noastră este evident cea sintetică. Ar mai putea fi o alta. Rezultatele extraordinare la care au ajuns, de exemplu, fachirii indieni nu se pot explica câtuşi de puţin uşor. Lucrurile pe care le numim supranaturale nu sunt deloc neapărat supranaturale. Lumină electrică ar putea fi supranaturală pentru un sălbatic. Supranaturalul este numai naturalul ale cărui legi nu sunt încă înţelese.

— Vrei să zici… am întrebat fascinat.

— Că eu nu pot elimina în întregime posibilitatea ca o fiinţă umană să poată controla o vastă forţă distructivă şi s-o folosească pentru a-şi urmări scopurile lui sau ale ei. Mijloacele prin care aceasta s-a realizat s-ar putea să ni se pară supranaturale, dar, în realitate, ele nu ar fi aşa.

L-am privit cu atenţie.

El râse.

— E o speculaţie, asta-l tot, zise el în glumă. Spunemi, ai observat un gest pe care l-a făcut când a menţionat Casa Cristalului?

— Şi-a dus mâna la frunte.

— Exact. Şi şi-a făcut un cerc acolo. Tot aşa cum un catolic îşi face semnul crucii. Acum, am să-ţi spun ceva destul de interesant, domnule Anstruther. Întrucât cuvântul „cristal” revine atât de des în rătăcirile pacientei mele, am încercat un experiment. Am împrumutat un cristal de la cineva şi, într-o zi, l-am scos pe neaşteptate ca să testez reacţia ei.

— Şi?

— Ei bine, rezultatul a fost foarte curios şi sugestiv, întregul său corp a înţepenit. Îl privea ca şi cum nu putea să-şi creadă ochilor. Apoi se lăsă în genunchi înaintea lui, murmură câteva cuvinte şi leşină.

— Ce cuvinte a spus?

— Foarte curioase. A spus: „Cristalul! Atunci Credinţa încă există!” – Extraordinar!

— Sugestiv, nu-l aşa? Acum, următorul lucru curios. Când şi-a revenit din leşin uitase totul. I-am arătat cristalul şi-am întrebat-o dacă ştia ce este. A răspuns că îşi închipuie că e un cristal asemenea celor folosite de cei care ghicesc viitorul. Am întrebat-o dacă mai văzuse unul înainteMi-a răspuns: „Niciodată, monsieur le docteur. Dar, am observat o privire uluită în ochii ei. „Ce te tulbură, soră?” am întrebat-o. Ea a replicat: „Pentru că este atât de straniu.

— N-am văzut niciodată un cristal mai înainte şi totuşi mi se pare că-l cunosc bine. E ceva numai dacă aş putea să-mi reamintesc…” Efortul de memorie era evident atât de obositor pentru ea, încât i-am interzis să se mai gândească. Asta s-a întâmplat acum două săptămâni. Îmi programez din timp ce am de gând. Mâine am să fac un nou experiment. Cu cristalul. Am s-o determin să se uite în el. Cred că rezultatul ar putea fi interesant.

— Ce aştepţi să afli din asta? L-am întrebat curios.

Rostisem cuvintele la întâmplare, dar ele avură un rezultat neaşteptat. Roşe se crispă, se înroşi şi când vorbi, tonul lui se schimbase oarecum. Era mai formal, mai profesional.

— Vreau să fac lumină asupra anumitor dezordini mentale imperfect înţelese. Sora Mărie Angelique este un subiect de studiu cât se poate de interesant.

M-am întrebat dacă interesul doctorului Roşe era pur profesional.

— Vă supăraţi dacă vin şi eu?

Poate c-a fost doar o impresie, dar mi s-a părut că a ezitat înainte de a răspunde. Am intuit deodată că nu vroia să fiu de feţă.

— Desigur. Nu văd de ce nu.

Adăugă:

— Bănuiesc că nu rămâneţi aici foarte mult timp?

— Numai până poimâine.

Mi s-a părut că răspunsul i-a fost pe plac. Faţa i se lumină şi începu să vorbească despre nişte experienţe recente făcute pe cobai.

III

După cum ne înţelesesem m-am întâlnit cu doctorul în după – amiaza următoare şi ne-am dus la sora Mărie Angelique. Doctorul era numai un zâmbet. Cred că era dornic să şteargă impresia pe care o lăsase în ziua anterioară.

— Nu trebuie să iei prea în serios ceea ce i-am spus, remarcă el râzând. N-aş vrea să mă crezi un şarlatan care se ocupă cu ştiinţe oculte. Cel mai rău la mine este că am o slăbiciune grozavă pentru a rezolva un caz.

— Adevărat?

— Da şi cu cât este mai fantastic, cu atât îmi place mai mult.

Râse ca de o slăbiciune amuzantă.

Când am ajuns la căsuţă, soră medicală a districtului avea ceva în legătură cu care dorea să-l consulte pe Roşe, aşa că am fost lăsat cu sora Mărie Angelique.

Am văzut-o studiindu-mă îndeaproape. Spuse deodată:

— Bună soră medicală de aici mi-a spus că sunteţi fratele doamnei generoase de la casa cea mare unde am fost dusă când am venit din Belgia.

— Da.

— Ea a fost foarte bună cu mine. E tare blândă.

Tăcu, ca şi cum îşi urmărea un anume fir al gândurilor. Apoi adăugă:

— Monsieur le docteur şi el este un om bun?

M-am simţit puţin încurcat.

— De ce, da. Vreau să zic… aşa cred.

— Ah! Se opri şi apoi zise: Desigur, se poartă foarte bine cu mine.

— Sunt sigur că da.

Se uită deodată drept la mine.

— Monsieur, dumneata, dumneata care vorbeşti acum cu mine crezi că sunt nebună?

— Vai, soră, o asemenea idee niciodată…

Dădu încet din cap, întrerupând protestul meu.

— Sunt nebună? Nu ştiu… lucrurile pe care mi le reamintesc… lucrurile pe care le uit…

Oftă şi în momentul acela, Roşe intră în cameră.

O salută vesel şi îi explică ce dorea să facă ea.

— Ştii, anumiţi oameni au darul de a vedea lucruri într-un cristal. Îmi închipui că ai putea avea un asemenea har, soră.

Arăta întristată.

— Nu, nu, nu pot face asta. Să încerc să spun viitorul – asta înseamnă a păcătui.

Roşe a fost surprins. Nu se aşteptase la o asemenea părere din partea călugăriţei. Îşi schimbă propunerea cu abilitate.

— Nu trebuie să citim viitorul. Ai perfectă dreptate. Dar să căutăm în trecut, asta este cu totul altceva.

— În trecut?

— Da, sunt multe lucruri stranii în trecut. Imagini pe care le revezi, doar pentru o clipă şi care apoi dispar. Nu încerca să vezi nimic în cristal, dacă asta nu ţi se permite. Ia-l doar în mâinile tale, aşa. Uită-te în el, uită-te adânc. Da, mai adânc şi mai adânc. Îţi reaminteşti, nu-l aşa? Îţi reaminteşti. Mă auzi vorbindu-ţi. Poţi să-mi răspunzi la întrebări. Nu mă auzi?

Sora Mărie Angelique luase cristalul cum i se ceruse, purtându-se cu el cu un ciudat respect. Apoi, când se uită înăuntru, ochii ei se goliră ca şi cum nu mai vedeau, iar capul îi căzu. Părea să doarmă.

Încet, doctorul îi luă cristalul şi îl puse pe masă. Îi ridică o pleoapă. Apoi veni şi se aşeză lângă mine.

— Trebuie să aşteptăm până se trezeşte. Cred că n-o să dureze mult.

A avut dreptate. După cinci minute sora Mărie Angelique se mişcă. Ochii ei s-au deschis visători.

— Unde mă aflu?
— Eşti aici, acasă. Ai aţipit puţin. Ai visat, nu-l aşa?
Dădu afirmativ din cap.
— Da, am visat.
— Ai visat Cristalul?
— Da.
— Povesteşte-ne despre el.
— O să mă crezi nebună, monsieur le docteur. Pentru că, vedeţi, în visul meu Cristalul este o emblemă sfântă. Am văzut chiar un al doilea Christ, un învăţător al Cristalului care a murit pentru credinţa sa, credincioşii săi au fost vânaţi, persecutaţi... Dar credinţa a rămas.
— Credinţa a rămas?
— Da, de cincisprezece mii de luni pline, vreau să zic de cincisprezece mii de ani.
— Cât durează o lună plină?
— Treisprezece luni obişnuite. Da, s-a întâmplat în a cincisprezecea mie lună plină, desigur, eram o preoteasă a Semnului al Cincilea în Casa Cristalului. Era în primele zile ale venirii celui de al Şaselea Semn...
Se încruntă, o expresie de teamă i se imprimă pe faţă.
— Prea curând, murmură ea. Prea curând. O greşeală... ah, da! Îmi reamintesc al Şaselea Semn!
Sări pe jumătate în picioare, se lăsă din nou jos, îşi trecu mâna pe faţă şi şopti:
— Dar ce spun? Delirez. Lucrurile acestea nu s-au întâmplat niciodată.
— Nu te amărî acum.
Dar ea se uita la el neliniştită şi perplexă.
— Monsieur le docteur, nu înţeleg. De ce îmi vin visele astea, fanteziile astea? Aveam numai 16 ani când m-am dus la mănăstireN-am călătorit niciodată. Totuşi visez oraşe, oameni ciudaţi, obiceiuri stranii. De ce?
Îşi apăsă capul cu amândouă mâinile.
— Ai fost vreodată hipnotizată, soră? Sau ai fost întro stare de transă?

— N-am fost niciodată hipnotizată, monsieur le docteur. De fapt, când ne rugăm în capelă, spiritul meu mi-a fost adesea luat din trup şi am rămas ca moartă multe ore. Era, fără îndoială, o stare binecuvântată, spunea maica şefă – o stare de graţie. Ah, da! Îşi ţinu răsuflarea. Îmi reamintesc; şi noi o numeam o stare de graţie.

— Aş vrea să fac o experienţă, soră. Roşe vorbea pe un ton obişnuit. Ţi-ar putea risipi acele frânturi dureroase. Te-aş ruga să te uiţi încă o dată în cristal. Atunci îţi voi spune un anumit cuvânt. Tu vei răspunde cu un altul. Vom continua în felul acesta până când oboseşti.

Concentrează-ţi gândurile asupra cristalului nu asupra vorbelor. Când am dezvelit din nou cristalul şi l-am dat surorii Mărie Angelique, am observat modul plin de pioşenie în care mâinile ei l-au atins. Se afla pe catifeaua neagră, între palmele ei fine. Minunaţii ei ochi adânci priviră înăuntru. Urmă o scurtă tăcere, după care doctorul pronunţă: Câine.

Imediat, sora Mărie Angelique răspunse: Moarte.

IV

Nu-mi propun să povestesc în amănunt întreaga experienţă. Multe cuvinte fără importanţă sau înţeles au fost folosite intenţionat de către doctor. Pe altele le-a repetat de mai multe ori, câteodată obţinând acelaşi răspuns, alteori, unul diferit.

În seara aceea, în căsuţa de pe stânci a doctorului, am discutat rezultatele experienţei.

Îşi drese glasul şi-şi trase mai aproape caietul cu însemnări.

— Aceste rezultate sunt foarte interesante, foarte curioase. Ca răspuns la cuvintele al Şaselea Semn am obţinut pe rând Distrugere, Roşu, Câine, Putere, apoi din nou Distrugere şi, în cele din urmă, Putere. Mai târziu, după cum poate ai observat, am inversat metoda cu următoarele rezultate. Ca răspuns la Distrugere, am obţinut Câine; la Roşu – Putere; la Câine – Moarte şi la

Putere – Câine. Toate astea se leagă, dar la a doua repetare a Distrugerii, am obţinut Mare, care apare cu totul nerelevant. La cuvintele al Cincilea Semn am obţinut: Albastru, Gânduri, Pasăre, Albastru şi la sfârşit, expresia destul de sugestivă Deschiderea minţii către minte. Din faptul că al Patrulea Semn a produs cuvântul Galben şi mai târziu Lumină şi că Primul Semn a fost urmat de Sânge, deduc că fiecare Semn avea o anumită culoare şi, probabil, un simbol propriu – al Cincilea Semn având o pasăre, al Şaselea Semn un câine. Totuşi, presupun că al Cincilea Semn reprezintă ceea ce este în general cunoscut ca telepatie – Deschiderea minţii către minte. Al Şaselea Semn reprezintă, fără îndoială, Puterea Distrugerii.

— Ce înseamnă Mare?

— Mărturisesc că asta nu pot să explic. Am introdus cuvântul mai târziu şi am obţinut răspunsul obişnuit Barcă. La al Şaptelea Semn am obţinut întâi Viaţă, a doua oară Dragoste. La al Optulea Semn am primit răspunsul Nimic. Consider de aceea că şapte era suma şi numărul semnelor.

— Dar al Şaptelea nu s-a realizat, am spus dintr-o inspiraţie bruscă. Pentru că în timpul cgdui de al Şaselea a avut loc Distrugerea!

— Ah! Aşa crezi? Noi luăm în serios toate delirurile astea. Ele sunt cu adevărat interesante numai din punct de vedere medical.

— Cu siguranţă, ele vor atrage atenţia psihiatrilor.

Ochii doctorului se micşorară.

— Dragă domnule, n-am intenţia să le fac publice.

— Atunci interesul dumitale?

— Este pur personal. O să fac însemnări asupra cazului, desigur.

— Înţeleg.

Dar pentru prima oară simţeam, ca un prost, că nu înţeleg nimic. M-am ridicat.

— Bine, vă doresc noapte bună, doctore. Mâine mă întorc la Londra.

— Ah!

Mi s-a părut că era satisfacţie, poate uşurare îi această exclamaţie.

— Vă doresc succes în investigaţiile dumneavoastră, am continuat eu în glumă şi nu asmuţiţi Câinele Morţii asupra mea, când ne vom întâlni data viitoare!

Mâna lui era într-a mea când vorbeam şi am simţit cum tresare. Îşi reveni repede. Zâmbi, lăsând să se vadă caninii săi lungi şi ascuţiţi.

— Pentru un om care iubeşte puterea, ce putere ar fi aceea! Rosti el. Să ţii viaţa fiecărei fiinţe umane în coşul palmei tale!

Zâmbi şi mai mult.

V/

Acesta a fost sfârşitul legăturii mele directe cu afacerea.

Mai târziu, caietul cu însemnări şi jurnalul doctorului au intrat în posesia mea. Voi reproduce cele câteva adnotări sumare din ele, deşi înţelegeţi, că acestea au ajuns cu adevărat la mine după un anumit timp.

5 august. Am descoperit că prin ‘ „Aleşi” sora MĂ. Se referă la cei care reproduceau rasa. Aparent, lor li se acordău cele mai înalte onorufi şi erau situaţi deasupra Preop.miL Comparaţi aceasta cu primii Creştini 7 august. Am convins-o pe sora M. A. Să mă lase s-o hipnotizez. Am reuşit s-o adorm şi să intre în transă, dar nam stabilit nici o legătură.

9 august Au existat civilizaţii în trecut faţă de care a noastră este un nimic? Ciudat, dacă ar fi aşa şi eu singurul om cu un clu la asta…

August Sora M. A. Nu răspunde deloc sugestiv când este hipnotizată. Totuşi cade uşor în stare de transă. Asta nu pot să înţeleg august Sora M. A. A menţionat astăzi că în „stare de graţie” „poartă trebuie să fie închisă astfel ca altcineva să nu poată comanda trupulInteresantdar derutant 18 august Aşadar, Primul Semn nu-l altceva decât…, (cuvintele

sunt şterse aici). Atunci câte secole îţi trebuie să ajungi în al Şaselea? Dar dacă ar exista o scurtătură spre Putere…

20 august. Am aranjat ca M. A. Să vină aici cu soră medicală, l-am spus că e necesar să ţin pacientă cu morfină. Sunt nebun? Sau voi fi eu Supermanul cu Puterea Morţii în mâinile mele?

(Aici însemnările se opresc)

VI

Cred că era 29 august când am primit scrisoarea. Îmi era adresată mie cu un scris de mână stângace. Am deschis-o cu o oarecare curiozitate. Avea următorul conţinut.

Cher monsieur;

V-am văzut doar de două ori, dar am simţit că aş putea avea încredere în dumneavoastră. Dacă visele mele sunt reale sau nu, ele au devenit mai clare recent… Şi, monsieur; un lucru în orice caz, Câinele Morţii nu este un vis… În zilele de care v-am povestit (nu ştiu dacă sunt reale sau nu) Cel Care era Gardianul Cristalului a revelat al Şaselea Semn prea curând Poporului… Răul a intrat în inimile lor. Aveau puterea de a ucide după voie şi ei au omorât fără să facă dreptate, de furie. Erau îmbătaţi de plăcerea Puterii Când am văzut această, noi, care eram încă puri, ne-am dat seama că din nou nu vom completa Cercul şi nu vom ajunge la Semnul Vieţii Veşnice. Celui care ar fi trebuit să devină următorul Gardian al Cristalului i s-a cerut să acţioneze. Pentru ca vechiul să poată muri şi ca nouly după nesfârşite secole, să poată reveni, el a dezlănţuit Câinele Morţii asupra mării (având grijă să nu închidă Cercul) şi marea s-a ridicat sub forma unui câine şi a înghiţit pământul cu totul.

Mi-am mai reamintit o dată aceasta pe treptele altarului din Belgia.

Doctorul Roşe este din Frăţie. El cunoaşte Primul Semn şi forma celui de al Doilea, deşi înţelesul său este ascuns tuturora, în afară de puţini aleşi. El ar vrea să afle de la mine despre al Şaselea. Până acum am rezistat, dar îmi

slăbesc puterile. Monsieur; nu e bine ca un om să ajungă la putere înaintea timpului său. Multe secole trebuie să treacă ca omenirea să fie pregătită să primească în mâinile sale puterea morţii… Vă implor; monsieur pe dumneavoastră care iubiţi bunătatea şi adevărul, să mă ajutaţi… Înainte de a fi prea târziu.

Sora dumneavoastră în Christ, Mărie Angelique.

Am scăpat scrisoarea din mână. Pământul de sub mine părea mai puţin solid ca de obicei. Apoi am început să-mi revin. Credinţa bietei femei, destul de adevărată, aproape mă impresionase! Un lucru era clar. Doctorul Roşe, în zelul său pentru un caz, abuzase în mod grosolan de statutul său profesional. Aveam să mă duc acolo şi…

Deodată am observat o scrisoare de la Kitty prin corespondenţa mea. Am deschis-o. Am citit: „S-a întâmplat un lucru atât de îngrozitor. Îţi aminteşti de căsuţa doctorului Roşe de pe stâncă? S-a prăbuşit odată cu o alunecare de teren noaptea trecută; doctorul şi biata călugăriţă, sora Mărie Angelique, au murit. Resturile de pe plajă arată groaznic – toate adunate într-o grămadă fantastică – de la distanţă seamănă cu un câine mare…”

Scrisoarea îmi căzuse din mână.

Celelalte fapte pot fi o coincidenţă. Un domn Roşe, despre care am aflat că era o rudă bogată a doctorului, a murit pe neaşteptate în aceeaşi noapte; s-a spus, lovit de un fulger. După câte se ştie, nici o furtună nu izbucnise prin împrejurimi, dar unul sau doi oameni au declarat că auziseră o lovitură de tunet. El avea o arsură „de-o formă curioasă”. Prin testament îi lăsa totul, nepotului său, doctorul Roşe.

Acum, presupunând că doctorul Roşe reuşea să obţină secretul celui de al Şaselea Semn de la sora Mărie Angelique… Mi se păruse întotdeauna un om lipsit de scrupule, el nu s-ar fi dat în lături să-şi ucidă unchiul dacă n-ar fi fost sigur că averea nu i-ar fi revenit lui. Dar o propoziţie din scrisoarea surorii Mărie Angelique mi-a

rămas întipărită în minte: „având grijă să nu închidă Cercul…” Doctorul Roşe n-a avut acea grijă, nu ştia poate ce măsuri să ia şi nici necesitatea lor. Aşa că Forţa, pe care a folosito, s-a reîntors completânt circuitul său…

Dar, sigur totul este o prostie! Totul poate fi explicat în mod natural. Faptul că doctorul credea în halucinaţiile surorii Mărie Angelique dovedeşte doar că şi mintea lui era puţin dezechilibrată.

Totuşi, câteodată, visez un continent sub ocean, unde oamenii au trăit cândva atingând un grad de civilizaţie mult mai avansat decât al nostru…

Sau soră Mărie Angelique îşi reamintea „în urmă” – aşa cum unii spun că e posibil – şi este acest Oraş al Cercurilor în viitor şi nu în trecut?

Prostii, bineînţeles că totul a fost o simplă halucinaţie!

Chemarea Aripilor.

Silas Hamer a auzit asta prima dată într-o noapte de februarie. El şi cu Dick Borrow plecaseră pe jos de la o cină oferită de Bernard Seldon, specialistul neurolog. Borrow era neobişnuit de tăcut şi Silas Hamer îl întrebă, cu o anumită curiozitate, la ce se gândeşte. Răspunsul lui Borrow a fost cu totul neaşteptat.

— Mă gândeam că, dintre toţi oamenii din sekfa asta, numai doi se pot considera fericiţi. Şi aceştia, destul de ciudat, eşti tu şi cu mine.

Cuvântul „ciudat” era potrivit pentru că nu puteau exista doi bărbaţi mai deosebiţi între ei decât Richard Borrow, preotul muncitor din cartierul de est şi Silas Hamer, omul mulţumit de sine, uns cu toate alifiile, ale cărui milioane i se scurgeau printre degete.

— E ciudat, ştii, spuse gânditor Borrow. Cred că eşti singurul milionar mulţumit pe care l-am întâlnit.

Hamer rămase tăcut o vreme. Când începu să vorbească, tonul său era altul.

— Am fost un amărât de băieţel zgribulit care vindea ziare. Atunci doream ce posed acum – confortul şi luxul pe care ţi le aduc banii, nu puterea lor. Voiam bani nu ca să-l folosesc drept o forţă, ci să-l cheltui fără nici o socoteală pentru mine! Sunt sincer în această privinţă, înţelegi. Se spune că banii nu pot cumpăra orice. Foarte adevărat. Dar cu ei cumpăr tot ce-mi place, aşa încât sunt satisfăcut. Sunt un materialist, Borrow, un materialist convins!

Strălucirea orbitoare a largei artere luminate confirma confesiunea sa de credinţă. Rotunjimile trupului lui Silas Hamer erau mărite de haina sa grea, căptuşită cu blană şi lumina albă sporea guşa sa triplă. În contrast cu el, Dick Borrow avea o faţă suptă de ascet şi ochi cu sclipiri de fanatic.

— Eu pe tine nu te înţeleg, rosti apăsat Hamer.

Borrow zâmbi:

— Eu trăiesc în mijlocul mizeriei, lipsurilor, foamei – toate rele trupeşti! Şi o Viziune fundamentală mă susţine. Nu-l uşor să înţelegi, dacă nu crezi în Viziuni, lucru de care sunt sigur.

— Nu cred, spuse Silas Hamer, în nimic ce nu pot vedea, auzi sau^ atinge.

— Exact. În asta constă diferenţa dintre noi. Bine, la revedere, de-acum mă înghite pământul!

Ajunseseră în dreptul unei guri luminate de metrou care-l ducea pe Borrow spre casă.

Hamer îşi continuă drumul singur. Era bucuros că-l dăduse liber şoferului în seara aceea şi preferase să meargă pe jos acasă. Aerul era aprig de rece, simţurile i se desfătau de căldura deplină a paltonului îmblănit.

Se opri pentru o clipă pe bordură, Înainte de a traversa strada. Un autobuz uriaş îşi croia cu greutate drum spre el. Hamer, cu sentimentul că avea toată viaţa la dispoziţie, aştepta să treacă. Dacă ar fi traversat prin faţa lui, ar fi trebuit să se grăbească şi îi displăcea graba.

Pe lângă el, un amărât, abandonat al sorţii, dar de rasă umană, beat criţă se rostogoli de pe trotuar. Hamer auzi un strigăt, o deplasare nereuşită într-o partea autobuzului şi apoi… privea, fără să înţeleagă, cu o groază care punea treptat stăpânire pe el, la o grămadă de zdrenţe nemişcată, lipsită de viaţă, din mijlocul drumului.

Ca prin minune, o mulţime se adună, cu vreo doi poliţişti şi şoferul autobuzului în centru. Dar ochii lui Hamer erau pironiţi, cuprinşi de teroare, asupra grămezii informe şi inerte care fusese adineauri un om – unul ca el însuşi! Se cutremură ca de o ameninţare.

— Nu trebe să vă căiţi, înălţimea voastră, i se adresă, dintr-o parte, un individ cu o înfăţişare neîngrijită. Nu puteaţi face nemica. Oricum era un neisprăvit!

Hamer îl privi atent. Ideea că putuse cumva să fi salvat omul nui trecuse, ce e drept, prin cap. O respinse cu dispreţ că pe o absurditate. Dar, dacă omul n-ar fi fost. Atât de nechibzuit el ar fi putut în clipa asta… Gândurile i se frânseră brusc şi se desprinse din mulţime. Se pomeni tremurând de o spaimă nedefinită, nedomolită. A fost obligat să recunoască în sinea sa că-l era teamă, groaznic de teamă de… Moarte – Moartea care sosea, cu o iuţeală înfricoşătoare şi o certitudine lipsită de remuşcări, la cei bogaţi şi săraci deopotrivă…

Grăbi pasul, dar noua teaţpă era împreună cu el, învăluindu-l în strânsoarea ei rece, de gheaţă.

Se întreba ce-l apucase, căci ştia că nu era din fire un laş. Se gândi că o asemenea frică nu l-ar fi cuprins cu cinci ani în urmă. Deoarece atunci Viaţa nu fusese aşa de dulce… Da, asta era; dragostea de Viaţă reprezintă cheia misterului. Ajunsese pe culmea plăcerii de a trăi; un singur lucru îl ameninţa – Moartea cea distrugătoare!

Artera luminată se terminase. Un pasaj îngust printre ziduri înalte i se prezentă ca o scurtătură către scuarul unde era situată reşedinţa sa, vestită pentru comorile ei de artă.

Zgomotul străzilor din spatele său se estompă şi dispăru, singurul zgomot care se auzea era sunetul liniştit al paşilor săi.

Şi atunci, din» întunericul ce se aşternea în faţă, răzbătu un alt sunet. Rezemat de zid se afla un tânăr care cânta la flaut. Bineînţeles, unul din enormul trib al muzicanţilor de pe stradă, dar de ce alesese un loc atât de deosebit? Sigur, că la ora asta din noapte, poliţia… meditaţiile lui. Hamer s-au întrerupt, deodată, când îşi dădu seama, cu un şoc, că omul nu avea picioare. O pereche de cârje stăteau lipite de zid, lângă el. Hamer mai văzu că nu cânta la flaut, ci la un instrument ciudat care scotea sunete mult mai înalte şi mai clare decât celălalt.

Omul continua să cânte. Nu observă că Hamer se apropiase. Stătea cu capul foarte mult aplecat pe spate ca şi cum era extaziat de propria sa muzică şi sunetele; răzbăteau cu puritate şi vioiciune, înălţându-se… tot mai sus…

O melodie stranie, mai bine zis nu era deloc o melodie, doar o simplă frază muzicală, destul de apropiată de sonorităţile bogate ale viorilor din „Rienzi”, repetată la nesfârşit, reluată dintr-o cheie în alta, dintr-o gamă armonică în alta, dar ridicându-se permanent şi atingând, de fiecare dată, cote tot mai mari de libertate neîngrădită.

Nu semăna cu nimic din ceea ce auzise Hamer vreodată. Era ceva ciudat la ea, care te cuprindea, te învăluia… ea… Se prinse disperat cu amândouă mâinile de o protuberanţă din zidul de lângă el. Era conştient de un singur lucru – că trebuie să se menţină la pământ – cu orice preţ, trebuia să se menţină la pământ…

Şi deodată îşi dădu seama că muzica se oprise. Ologul îşi căuta cârjele. Şi Silas Hamer văzu că încercase ca un nebun să se ţină de o piatră ieşită în afară, pentru simplul motiv că avusese ideea absurdă, cât se poate de iraţională, că se ridica de la sol, mai bine zis că muzica îl înălţa…

Începu să râdă. Ce idee cu totul trăsnită! Bineînţeles că picioarele sale nu se desprinseseră nici o clipă de pământ, dar ce halucinaţie stranie. Trăncănitul rapid al lemnului pe trotuar îl făcu să-şi dea seama că infirmul plecase. Se uită după el până când silueta omului fu înghiţită de întuneric. Ce tip ciudat!

Silas îşi continuă drumul mai încet; nu-şi putea şterge din minte senzaţia curioasă, imposibilă că pământul îi fugise de sub picioare…

. Şi-atunci, dintr-un impuls, se întoarse şi se îndreptă în grabă în direcţia în care o luase celălalt. Omul nu putea să fi ajuns departe, el avea să-l găsească imediat.

Strigă de îndată ce zări silueta schilodită legănânduse încet de-a lungul drumului.

— Hei! O clipă!

Omul se opri şi rămase nemişcat până când Hamer se apropie de el. Un bec ardea chiar deasupra capului său şi-l lumină toate trăsăturile. Lui Silas Hamer i se tăie respiraţia din cauza acestei surprize mari. Omul avea întradevăr cel mai frumos cap pe care-l văzuse vreodată. Îi puteai da orice vârstă; sigur nu era un băiat, totuşi, tinereţea era caracteristica sa predominantă – tinereţe şi vigoare, o pasiune intensă!

Hamer reuşi cu foarte multă greutate să înceapă a-l vorbi.

— Ascultă, îi spuse el stingherit, aş vrea să ştiu ce cântai mai devreme?

Omul zâmbi… Cu surâsul său lumea păru deodată să sară în sus de bucurie…

— Era un cântec vechi, un cântec foarte vechi… De ani de zile, de secole.

Vorbea cu o ciudată claritate pronunţând distinct, conferind o valoare egală fiecărei silabe. Se vedea clar că nu era englez, dar Hamer nu ghici naţionalitatea sa.

— Nu eşti englez. De unde eşti?

Din nou se ivi zâmbetul acela larg, voios.

— De peste mare, domnule. Am venit… cu mult timp în urmă… Cu foarte mult timp în urmă.

— Trebuie să fi avut un accident foarte grav. S-a întâmplat recent?

— Acum câtva timp, domnule.

— Ce ghinion să pierzi amândouă picioarele.

— Ba a fost bine, spuse omul foarte calm. Îşi întoarse privirea cu o stranie seriozitate spre interlocutorul său. Erau rele.

Hamer îi puse un şiling în mână şi se întoarse. Era uluit şi uşor nelinişti. „Erau rele!” Ce lucru straniu să spui asta! Evident, făcuse o operaţie din cauza unei anumite boli, dar… ce ciudat sunase.

Hamer se duse acasă gânditor. Încercă fără succes să uite incidentul. Stând în pat, cu prima senzaţie de somnolenţă care-l cuprindea, auzi orologiul din împrejurimi bătând ora unu. O bătaie clară şi apoi linişte – linişte care fu întreruptă de un sunet slab familiar… Începu să-l recunoască treptat. Îşi simţea inima bătându-l tare. Omul din pasaj cânta, undeva, nu foarte departe…

Notele se auzeau vesele, reluarea lor înceată cu chemarea sa voioasă, aceeaşi scurtă frază muzicală obsedantă… „E ceva nefiresc, murmură Hamer. Este nefiresc. Are aripi…”

Tot mai clar, tot mai sus, fiecare val ridicându-se deasupra celuilalt şi cuprinzându-l şi pe el. De data aceasta nu se opuse; se lăsă dus… sus-sus… valurile de sunete îl transportau din ce în ce mai sus… Triumfătoare şi libere, ele învăluiau totul.

Din ce în ce mai sus… De acum trecuseră de limitele sunetelor umane, dar continuau încă să se ridice… Vor atinge ţelul final, întreaga perfecţiune a înălţimii?

Se ridica…

Ceva îl trăgea, îl trăgea în jos. Ceva mare şi greu şi insistent. II trăgea a remuşcare, îl trăgea înapoi, jos… jos…

Stătea în pat uitându-se la fereastra alăturată. Apoi, răsuflând din greu şi dureros, îşi întinse un braţ în afara

patului. Mişcarea i se păru curios de stânjenitoare. Moliciunea patului era apăsătoare; apăsătoare erau şi perdelele grele de la ferestre care împiedicau lumina şi aerul. Tavanul parcă îl apăsa. Se simţea înecat, strangulat. Se mişcă uşor sub plapumă şi greutatea trupului său deveni cea mai apăsătoare dintre toate…

II – Vreau o consultaţie, Seldon.

Seldon îşi împinse puţin scaunul de la masă. Se tot întreba care ar fi putut fi motivul acestei cine în doi. Nu prea îl mai văzuse pe Hamer din iarnă şi în seara aceasta era conştient de o anumită schimbare, greu de definit, la prietenul său.

— Uite ce este, începu milionarul, sunt îngrijorat în privinţa mea.

Seldon se uită la el peste masă.

— Arăţi în floarea vârstei.

— Nu la asta mă refer. Hamer se opri un minut, apoi adăugă liniştit: mă tem că înnebunesc.

Neurologul ridică privirea cuprins deodată de mai mult interes. Îşi turnă un pahar de Porto cu o mişcare înceată şi apoi îl întrebă liniştit, privindu-l pătrunzător pe celălalt bărbat:

— Ce te face să crezi asta?

— Ceva ce mi se întâmplă. Ceva inexplicabil, incredibil. Nu poate fi adevărat, aşa că, pesemne, îmi pierd minţile.

— Nu te grăbi, spuse Seldon, povesteşte-mi totul.

— Nu cred în supranatural, începu Hamer. N-am crezut niciodată… Dar, mai bine ţi-aş spune toată povestea de la început. Prima dată s-a întâmplat iarna trecută, într-o seară după ce am cinat la tine.

Apoi, cât se poate de concis, îi relată evenimentele petrecute în drumul spre casă şi ciudată lor urmare.

— Acesta a fost începutul. Nu-ţi pot explica exact sentimentul, dar a fost minunat! Nu semăna cu nimic din ceea ce mai trăisem sau visasem vreodată. Ei bine, se întâmplă mereu de atunci. Nu în fiecare noapte, din când în când. Muzica, sentimentul de a fi ridicat în sus, zborul

avântat… şi apoi, teribila revenire, simţământul că sunt tras jos, pe pământ, urmat de durere, de reală durere fizică a trezirii. E ca şi cum cobor de pe un munte înalt – ştii ce dureri de urechi te apucă? Ei bine, e acelaşi lucru, dar intensificat şi cu el groaznicul simţ al greutăţii, acela de a fi claustrat, sufocat…

Se întrerupse şi urmă o pauză.

— Deja servitorii cred că sunt nebun. N-am putut suporta acoperişurile şi zidurile, aşa că mi-am aranjat în podul casei un loc deschis spre cer, fără mobilă, covoare sau alte lucruri sufocante… Dar chiar şi aşa, toate casele din jur îmi fac rău. Am nevoie de loc deschis la ţară, undeva unde să pot respira în voie… Se uită către Seldon. Ei, ce zici? Poţi să-mi explici asta?

— Hm, făcu Seldon. Sunt o mulţime de explicaţii. Ai fost hipnotizat sau te-ai hipnotizat singur. Stai prost cu nervii. Sau poate să fie doar un simplu vis.

Hamer dădu din cap descurajat.

— Nici una din aceste explicaţii nu ţine.

— Mai sunt şi altele, continuă Seldon rar, dar ele, în general, nu sunt admise. Eşti pregătit să le admiţi?

— În ansamblu, da!

— Sunt o mulţime de lucruri pe care nu le înţelegem, care nu pot fi explicate în mod normal. Mai avem încă o groază de descoperit şi cred că e bine să avem o minte receptivă, deschisă.

— Ce mă sfătuieşti să fac? Întrebă Hamer după o vreme.

Seldon se aplecă brusc spre el.

— Unul din mai multe lucruri. Părăseşte Londra, caută-ţi „spaţiul tău deschis”. Visurile s-ar putea să Înceteze.

— Nu pot face asta, spuse Hamer repede. Am ajuns că nu pot trăi fără ele. Nici nu vreau să renunţ la ele.

— Ah! Cred că am ghicit. O altă alternativă ar fi tipul ăsta, mutilatul. Îl înzestrezi acum cu tot felul de atribute supranaturale. Vorbeşte cu el. Risipeşte vraja.

Hamer dădu din nou din cap.

— De ce nu?

— Mi-e teamă, rosti Hamer simplu.

Seldon făcu un gest de nerăbdare.

— Ei, acum nu mai crede în toate astea, aşa, orbeşte! Cântecul, mediumul care stârneşte totul, cum e?

Hamer îl murmură şi Seldon îl ascultă, încruntat şi uluit.

— Seamănă cu o bucăţică din uvertura Ia „Rienzi”. E ceva înălţător în ea – parcă ar avea aripi. Dar eu nu mă-nalţ de la pământ! În privinţa zborurilor astea ale tale, seamănă exact unele cu altele?

— Nu, nu. Hamer se aplecă spre el nerăbdător. Ele citesc în amplitudine. De fiecare dată văd puţin mai mult. E greu să-ţi explic. Înţelegi, întotdeauna sunt conştient că ating un anumit punct – la care mă duce muzica – nu direct, ci printr-o succesiune de valuri, fiecare ridicându-se mai sus decât cea precedentă, până în punctul cel mai înalt de! A care nu mai poţi merge mai departe. Rămân acolo până când sunt tras înapoi. Nu e un loc, e mai mult o stare. Ei bine, nu chiar de la început ci după puţin timp, am început să înţeleg că există alte lucruri înconjurătoare care aşteaptă până când sunt. În stare să le percep. Gândeşte-te la un pisoi. Are ochi, dar la început nu vede cu ei. E orb şi trebuie să înveţe să vadă. De fapt, asta mi se întâmplă mie. Ochii şi urechile omeneşti nu-mi folosesc, dar există ceva corespunzător lor care nu se dezvoltase încă – ceva ce nu ţine deloc de trup. Şi treptat s-a dezvoltat… Au fost senzaţii de lumină… apoi de sunete… apoi de culoare… Toate foarte vagi şi nedefinite. E mai mult decât cunoaşterea lucrurilor prin văzul şi auzul lor, întâi a fost lumină, o lumină care a devenit mai puternică şi mai clară… apoi nisip, mari întinderi de nisip roşiatic… ici şi colo lungi linii drepte de apă precum canalele.

Seldon îşi ţinu brusc respiraţia.

— Canale! Asta-l interesant. Continuă!

— Dar aceste lucruri n-au contat, ele nu mai contează. Reale erau cele pe care încă nu le puteam vedea, dar le

auzeam… Era un sunet ca fâlfâitul din aripi, într-un fel, nu pot să explic de ce, era măreţ! Nu seamănă cu nimic din ce-l aici. Şi apoi se arată altceva înălţător – le-am văzut – Aripile! O, Seldon, Aripile!

— Dar ce erau ele? Oameni, îngeri, păsări?

— Nu ştiu. N-am putut să văd, nu încă. Dar culoarea lor! Culoarea aripilor – noi nu avem aşa ceva aici – este o culoare minunată.

— Culoarea aripilor? Repetă Seldon. Cum arată?

Hamer dădu din mână nerăbdător.

— Cum să-ţi povestesc? Să descriu culoarea albastră unui orb! E o culoare pe care n-ai văzut-o niciodată – culoarea Aripilor!

— Şi?

— Şi! Asta-l tot. Până aici am ajuns. Dar de fiecare dată, revenirea a fost mai dificilă, mai dureroasă. Asta nu pot înţelege. Sunt convins că trupul meu nu părăseşte niciodată patul. În locul la care mă înalţ nu mai dispun de o prezenţă fizică. Atunci, de ce mă doare atât de rău după aceea? °

Seldon dădu din cap în tăcere.

— E ceva dureros, mă refer la revenire. Tragerea în jos şiapoi durerea, durerea în fiecare membru, în fiecare nerv şi îmi simt urechile ca şi cum ar plesni. Apoi totul mă apasă atât de tare, toată greutatea, groaznicul sentiment de-a fi închis. Simt nevoie de lumină, aer, spaţiu, mai mult decât orice, de spaţiu în care să respir! Şi am nevoie de libertate.

— Şi dintre toate celelalte lucruri care însemnau atât de mult pentru tine înainte? Întrebă Seldon.

— Asta-l partea cea mai proastă. Ţin la ele la fel de mult, ba chiar mai mult decât înainte. Şi aceste lucruri, confortul, luxul, plăcerea par să mă tragă în partea opusă a Aripilor. E o luptă continuă între ele şi nu văd cum o să se termine.

Seldon rămase tăcut. Ciudata poveste pe care o ascultase era cu adevărat destul de fantastică. Era totul amăgire, o halucinaţie neobişnuită sau există vreo posibilitate să fie adevărată? Şi dacă da, de ce Hamer, dintre toţi oamenii…?

Desigur, materialistul, omul care ţinea la lucruri şi nega spiritul. Era ultimul care s-ar fi cuvenit să aibă viziunea unei alte lumi.

În faţa lui la masă, Hamer îl cerceta îngrijorat.

— Cred, fu de părere Seldon, că poţi doar să aştepţi. Aşteaptă şi vezi ce se întâmplă.

— Nu pot! Îţi spun că nu pot! Ceea ce-mi spui îmi dovedeşte că nu înţelegi. Mă sfâşie în două, această luptă groaznică, această rupere, lupta asta nesfârşită între… Între… Ezită.

— Între carne şi spirit? Îl completă Seldon.

Hamer privi obosit înainte.

— S-ar putea numi aşa. Oricum, este insuportabil… Nu mă pot elibera…

Din nou, Bernard Seldon clătină din cap. Era prins în încleştarea inexplicabilului. Îi mai dădu o sugestie.

— Dacă aş fi în locul tău, aş pune mâna pe schilodul acela.

Dar când se îndreptă spre casă, murmură în sinea sa: „Canale… Ştiu eu?”

III

Silas Hamer plecă de acasă, în dimineaţa următoare, cu o nouă hotărâre. Se decise să urmeze sfatul lui Seldon şi să-l găsească pe omul fără picioare. Totuşi, convingerea sa intimă era că avea să-l caute degeaba, că acesta trebuie să fi dispărut complet, ca şi cum pământul l-ar fi înghiţit.

Clădirile întunecate de pe laturile pasajului nu permiteau să intre lumina soarelui, făcându-l întunecos şi misterios. Numai într-un singur loc, pe la jumătatea sa, se afla o spărtură în zid şi prin aceasta cădea o lumină aurie care contura binefăcătoare o siluetă ce se află jos. O siluetă, da, era omul!

Instrumentul din fluiere stătea rezemat de zid, lângă cârjele sale şi el acoperea pietrele cu desene făcute cu cretă colorată. Două erau terminate, scene de pădure de-o minunată frumuseţe şi delicateţe, înfăţişând pomi ce se legănau şi un izvor ce clipocea, toate părând aievea.

Din nou Hamer se întrebă. Omul ăsta era doar un muzicant de pe stradă, un desenator pe trotuare? Sau era ceva mai mult…?

Deodată, milionarul se pierdu cu firea şi strigă tare şi supărat:

— Cine eşti tu? Pentru numele lui Dumnezeu, cine eşti tu?

Ochii omului îi întâlniră pe ai săi, zâmbind.

— De ce nu răspunzi? Vorbeşte, omule, vorbeşte!

Observă apoi că acesta desenă cu o incredibilă repeziciune pe o bucată goală de piatră. Hamer îi urmări mişcările… Câteva trăsături şi nişte copaci uriaşi apărură. Apoi, aşezat pe un bolovan… un bărbat… cântând la un nai. Cu o faţă extraordinar de frumoasă şi picioare de ţap…

Mâna schilodului se mişcă iute. Bărbatul stătea încă pe stâncă, dar picioarele de ţap dispăruseră. Din nou, ochii săi îi întâlniră pe cei ai lui Hamer.

— Ele erau rele, zise acesta.

Hamer privea fascinat. Căci faţa era cea din desen, dar în mod ciudat şi incredibil înfrumuseţată… Purificată de tot, emanând o intensă, o imensă bucurie de a trăi.

Hamer se întoarse şi aproape fugi prin pasaj la lumina strălucitoare a soarelui repetându-şi la nesfârşit: „E. Imposibil… Imposibil. Sunt nebun, visez!” Dar faţa îl obseda – faţa lui Pan…

Intră în parc şi se aşeză pe o bancă. Era o oră când se plimba puţină lume. Câteva doici cu copii mici în umbra copacilor şi presăraţi ici şi colo, pe întinderile verzi, ca insule pe o mare, zăceau întinşi nişte bărbaţi…

Cuvintele „un vagabond nenorocit” erau pentru Hamer echivalentul mizeriei. Dar, deodată, astăzi, el îi invidia…

Ei îi apăreau lui, dintre toate fiinţele, singurii liberi. Pământ dedesubt, cer deasupra lor, o întreagă lume în care să umble… nu erau nici claustraţi, nici înlănţuiţi.

Ca o străfulgerare îşi dădu seama că ceea ce îl lega cu atâta lipsă de remuşcare era lucrul pe care îl venera şi îl preţuise cel mai mult – bogăţia! Crezuse că ea e lucrul cel

mai puternic de pe pământ şi acum, învăluit în puterea sa de aur, văzu adevărul cuvintelor sale. Banii erau cei care îl ţineau în sclavie…

Dar asta era? Asta era cu adevărat? Exista vreun adevăr mai profund şi mai edificator pe care nu-l văzuse? Banii sau propria sa dragoste pentru bani? Era legat în fiare făcute de el însuşi; nu bogăţia în sine, ci dragostea sa pentru această era lanţul.

Acum ştia clar cele două forţe care trăgeau de el, puterea caldă, complexă a materialismului ce îl înconjura şi îl închidea şi, în opoziţie cu aceasta, clara, imperativa chemare pe care el o numi pentru sine Chemarea Aripilor.

Şi în timp ce una lupta şi se agăţa de el, cealaltă îi declară război şi nu se lăsa înfrântă. Ea doar chema, chemaf neîncetat… O auzea atât de clar că aproape se exprimă în cuvinte.

— Nu poţi cădea la învoială cu Mine, părea aceasta să spună. Deoarece, eu sunt deasupra tuturor celorlalte lucruri. Dacă vei urma chemarea mea, trebuie să renunţi la toate celelalte şi să te scuturi de forţele care te ţin. Căci numai cei Liberi mă vor urma acolo unde eu îi conduc…

— Nu pot, strigă Hamer. Nu pot…

Câţiva oameni s-au întors să se uite la bărbatul cel voinic care şedea şi vorbea de unul singur.

I se cerea un asemenea sacrificiu, a ceea ce îi era cel mai drag, care făcea parte din el însuşi.

Parte din el însuşi – îşi reaminti omul fără picioare…

IV * – în numele Domnului, ce te aduce aici? Întrebă Borrow.

Întradevăr, parohia din cartierul de Est era un mediu pe care Hamer nu-l cunoştea.

— Am ascultat multe predici bune, începu milionarul, în care se spunea ce-aţi putea face voi dacă aţi avea fonduri. Am venit să-ţi spun asta: poţi avea fondurile.

— Foarte frumos din partea ta, răspunse Borrow, oarecum surprins. O mare donaţie, da?

Hamer zâmbi trist.

— Aş spune aşa: până la ultimul penny pe care-l am.

— Ce?

Hamer îi dezvălui detaliile într-o manieră rapidă de domeniul afacerilor. Borrow simţea cum i se învârtea capul.

— Vrei să spui că cedezi întreaga ta avere pentru a fâ folosită la ajutorarea celor săraci din East End, numindu-mă pe mine legător?

— Exact.

— Dar de ce, de ce?

— Nu pot să-ţi explic, zise Hamer încet. Îţi aminteşti discuţia noastră din februarie trecut despre viziuni? Ei bine, o astfel de viziune a pus stăpânire pe mine.

— E splendid!

Borrow se aplecă înainte cu ochii strălucindu-l.

— Nu-l nimic deosebit de splendid în legătură cu asta, zise Hamer întunecat. Nu-mi pasă nici negru sub unghie de sărăcia din East End. Ei nu au nevoie decât de tărie de caracter şi curaj! Eu am fost foarte sărac şi am scăpat. Dar trebuie să renunţ la bani şi aceste societăţi aşa-zise de binefacere n-o să pună mâna pe ei. Eşti un om în care pot să am încredere. Hrăneşte trupuri sau suflete cu ei. De preferat sunt primele. Eu am fost flămând, dar poţi să faci cum îţi place.

— Este un lucru fără precedent, abia bolborosi Borrow.

— Totu-l terminat şi parafat, continuă Hamer. Avocaţii au făcut actele, în sfârşit şi eu le-am semnat pe toate. Pot să-ţi spun că am fost foarte ocupat în aceste ultime două săptămâni. E aproape la fel de greu să scapi de o avere ca şi s-o faci.

— Dar tu, ţi-ai păstrat ceva?

— Nici un penny, îi răspunse Hamer vesel. Nu e chiar aşa adevărat. Am exact doi penny în buzunar. Râse.

Îşi luă la revedere de la uluitul său prieten şi ieşi pe străzile strâmte, urât mirositoare. Cuvintele pe care tocmai le rostise atât de bucuros îi reveniră acum în minte cu

sentimentul dureros al unei pierderi. „Nici un penny!” Din vasta sa avere nu păstrase nimic. Îi era teamă, tare teamă de sărăcie, de foame şi de frig. Sacrificiul nu-l adusese nici o plăcere.

Totuşi, era conştient că greutatea şi ameninţarea lucrurilor dispăruseră; nu se mai simţea apăsat şi legat. Strânsoarea lanţului cedase şi se rupsese, dar viziunea eliberării se afla în apropiere ca să-l dea puteri.

Necesităţile lui materiale puteau umbri Chemarea, dar nu s-o ucidă fiindcă el ştia că un lucru nemuritor era veşnic.

Se simţea în aer venirea toamnei şi vântul bătea rece. Simţi frigul, se cutremură şi îi mai era şi foame căci uitase să mănânce de prânz. Asta-l apropia viitorul. Era incredibil că el renunţase la tot: viaţă uşoară, confort, căldură! Trupul său striga neputincios… Şi-atunci încă o dată îl cuprinse un simţământ bucuros şi înălţător de libertate.

Hamer ezită. Era aproape de o staţie de metrou. Avea doi penny în buzunar. Îi veni ideea să-l ia până la parcul unde, cu două săptămâni în urmă, îi văzuse pe leneşii aceia întinşi. În, afara acestei fantezii, n-avea nici un plan pentru viitor. Acum credea, pe cinstea lui, că era nejbun, oamenii sănătoşi n-ar fi procedat ca el. Şi dacă aşa stăteau lucrurile, nebunia era un lucru minunat şi uimitor.

Da, se va duce acum în spaţiul deschis din parc şi a ajunge acolo cu metroul avea o semnificaţie specială pentru el. Căci subteranul ăsta reprezenta toate ororile vieţii închise, înmormântate… Se va ridica din închistarea vagoanelor liber către spaţiul verde şi pomii care ascundeau ameninţarea caselor apăsătoare.

Scara rulantă îl duse repede şi uniform jos. Aerul era greu şi apăsător. Stătea la capătul peronului departe de masa de oameni. În stânga sa era deschiderea tunelului din care trenul trebuia să apară dintr-o clipă într-alta ca un şarpe. Simţi în toată staţia un rău subtil. Nu se afla nimeni aproape de el cu excepţia unui tânăr ghemuit pe un scaun, cufundat, după câte se părea, într-o toropeală de om beat.

Din depărtare, se auzi slab huruitul amenințător al trenului. Băiatul se ridică din scaun şi îşi târşi paşii nesiguri într-o parte a lui Hamer, rămânând pe marginea peronului ca să se uite în tunel.

Apoi, se întâmplă atât de repede că păru aproape incredibil, îşi pierdu echilibrul şi căzu…

O sută de gânduri îi cuprinse simultan creierul lui Hamer. Văzu o grămadă călcată de un autobuz şi auzi o voce răguşită zicând: „Nu trebe să vă căiţi, înălţimea voastră. Nu puteaţi face nemica.” Şi astfel îşi dădu seama că acea viaţă putea fâ salvată numai de el însuşi. Nu era nimeni altcineva acolo şi trenul se apropia… Toate îi trecură prin minte cu rapiditatea unui fulger. Dădea dovadă unei curioase şi calme lucidităţi.

Avea doar o secundă să se decidă şi ştiu, în clipa aceea, că teama lui de Moarte nu dispăruse. Îi era îngrozitor de teamă. Şiapoi, nu era o speranţă deşartă? Pierderea inutilă a două vieţi?

Privitorilor îngroziţi de la celălalt capăt al peronului nu li se păru nici o distanţă în timp între căderea băiatului şi săritura bărbatului după el – şi apoi trenul luând rapid curba tunelului, incapabil să frâneze la timp.

Iute, Hamer îl prinse în braţe pe băiat Nici un impuls firesc de conservare nu-l împiedică, carnea ce tremura asculta comandă spiritului străin care-l cerea sacrificiu. Cu ua ultim efort îl aruncă pe băiat pe peron, el însuşi căzând…

Apoi, deodată, teama îi dispăru. Lumea materială nu1 mai ţinea jos. Nimic nu-l mai încătuşa. Pentru o clipă, i se păru că aude veselul nai al lui Pan. …Apoi.

— Mai aproape şi mai tare – absorbind tn sus totul, sosi bucurosul fâlfâit al nenumăratelor Aripi. Învăluindu-l ocrotitor.

O duminică fructuoasă – Mi se pare cu adevărat încântător, zicea pentru a patra oară domnişoara Dorothy Pratt. Ce n-aş da să mă poată vedea acum cotoroanţa aia. Ea şi Janele ei!

„Cotoroanţa” la care făcea aşa nemilos aluzie era mult stimabila stăpână a domnişoarei Pratt, doamna Mackenzie Jones, care avea păreri categorice privind prenumele potrivite pentru cameriste şi îi respinsese numele de Dorothy în favoarea celui de-al doilea său prertume de Jane, dispreţuit de domnişoara Pratt.

Prietenul domnişoarei Pratt nu-l răspunse pe loc pentru un motiv cât se poate de serios. Când abia ai cumpărat un mic Austin, la a patra mână, pentru suma de 20 de lire şi-l scoţi doar a doua oară, întreaga ta atenţie se concentrează de la sine asupra dificilei sarcini de a-ţi folosi mâinile şi picioarele după cum dictează imperativele momentului.

— Da, da! Exclamă domnul Edward Palgrove, negociind o criză cu un oribil scrâşnet care l-ar fi scos din sărite pe un adevărat automobilist.

— Nu prea eşti vorbăreţ cu fetele, se plânse Dorothy.

Domnul Palgrove a fost salvat de la formularea unui răspuns pentru că exact în acel moment fu înjurat de mama focului de şoferul unui autobuz.

— Vai, câtă neobrăzare, zise domnişoara Pratt, întorcându-şi capul.

— I-aş dori să aibă şi el o frână ca a mea, spuse amărât curtezanul ei.

— S-a întâmplat ceva cu frâna?

— Poţi să apeşi până la fund. Nimic nu se întâmplă.

— Dar bine, Ted, doar nu poţi să te aştepţi să ai totul pentru 20 de lire. În fond, iată-ne într-o maşină adevărată, într-o după-amiază de duminică, ieşind din Londra la fel ca toată lumea.

Alte scrâşnituri şi zdrăngăneli.

— Ah, a intrat mai uşor în viteză, anunţă Ted, roşu la faţă de fericire.

— Dar, şofezi de minune, îi declară cu admiraţie, Dorothy.

Încurajat de aprecierea domnişoarei, domnul Palgrove încercă să traverseze în viteză Hammersmith Broadway şi a fost în mod sever admonestat de un poliţist.

— Ei bine, nu m-am gândit niciodată, începu Porothy în timp ce se îndreptau spre Hammersmith Bridge într-un mod mai temperat. Nu ştiu unde o să ajungă poliţia asta. Cred că ar trebui să vorbească mai politicos, mai ales după felul în care a fost atacată în ultimul timp.

— Oricum, n-am vrut s-o iau pe drumul ăsta, remarcă Edward trist. Intenţionam s-o iau pe Great West Road şi să accelerez puţin.

— Şi să fii mai mult ca sigur prins în Capcană, îl avertiză Dorothy. Asta i s-a întâmplat stăpânului ieri. L-a costat cinci lire excesul de viteză.

— În fond, jpoliţiştii nu sunt aşa porniţi, observă Edward generos. Ii tapează pe cei bogaţi, ceea ce-l foarte bine. Nici o favoare. Îmi vine să înnebunesc când mă gândesc la umflaţii ăştia care intră într-un magazin şi-şi cumpără două Rolls Royce, fară să mişte un deget. Nu e corect. Sunt la fel de capabil ca şi ei.

— Şi bijuteriile, oftă Dorothy. Magazinele acelea de pe Bond Street. Diamante şi perle şi nu mai ştiu ce! Şi eu cu un şirag de perle de la supermagazinul „Woolworth”.

Meditä tristă la acest subiect. Edward a putut din nou să fie atent la felul cum conducea. Au reuşit să treacă prin Richmond fără vreun necaz. Altercaţia cu poliţistul îl enervase pe Edward. Acum adopta metoda minimei rezistenţe, mergând orbeşte în urma oricărei maşini, ori de câte ori se ivea vreo intersecţie.

În modul acesta se trezi deodată pe un drum lateral de ţară pe care mulţi automobilişti experimentaţi ar fi dat orice să-l găsească.

— Destul de inteligent m-am descurcat, se împăună Edward cu tot meritul.

— Admirabil, aş zice, îl lăudă domnişoara Pratt adăugând: mai văd şi un om cu fructe de vânzare.

Bineînţeles, într-un loc la vedere se afla o masă mică împletită din răchită cu coşuri de fructe şi îndemnul „Consumaţi mai multe fructe” înscris pe o pancartă.

— Cât costă, întrebă Edward, fără entuziasm, când frâna de mână acţionată duse la rezultatul scontat.

— Frumoase căpşuni, le recomandă vânzătorul.

Era un individ cu o înfăţişare nu prea amabilă şi o privire vicleană.

— Exact ce-l place doamnei. Fructe coapte, proaspete. Şi cireşe. Numai englezeşti. Luaţi un coş cu cireşe, doamnă?

— Chiar că arată bine, le admiră Dorothy.

— Frumoase, ce mai! Zise omul răguşit. Vă poartă noroc, doamnă, coşul ăla! În cele din urmă, îi făcu hatârul să-l răspundă şi lui Edward. Doi şilingi, domnule, al naibii de ieftin. Aşa aţi zice dacă aţi ştii ce e înăuntrul coşului.

— Arată grozav de frumoase, insistă Dorothy.

Edward oftă şi-l achită cei doi şilingi. Mintea să nu mai prididea cu socotelile. Mai târziu – ceai, benzina – afacerea asta cu plimbarea de duminică cu maşina nu prea se putea zice că e ieftină. Asta e partea cea mai rea cu plimbatul fetelor! Întotdeauna doreau tot ce vedeau.

— Mulţumesc, domnule, zise tipul cu înfăţişare neagreabilă. Aveţi mai mult în coşul ăla decât valorează banii.

Edward apăsă furios pe acceleraţie şi micul Austin sări la vânzătorul de cireşe în maniera unui alsacian înfuriat.

— Îmi pare rău, se scuză Edward. Am uitat că era în viteză.

— Ar fi cazul să ai grijă, dragă, zise Dorothy. Ai fi putut să-l răneşti.

Edward nu răspunse. După o jumătate de milă ajunseseră la un loc ideal, pe malul unei ape. Edward şi Dorothy lăsară Austin-ul la marginea drumului, se aşezară ca doi îndrăgostiţi pe pajişte şi înfulecau cireşe. Un ziar de duminică stătea neluat în seamă la picioarele lor.

— Ce mai e nou? Dori să afle Edward, în cele din urmă, întinzându-se pe spate şi trăgându-şi pălăria pe ochi ca să-l ţină umbră.

Dorothy se uită peste titluri.

— Soţia tristă. Poveste extraordinară. 28 de oameni înecaţi săptămâna trecută. Moartea unui aviator. Uimitor jaf de bijuterii. Dispariţia unui colier de rubine valorând 50000 de lire. O, Ted! Cincizeci de mii de lire. Imaginează-ţi! Continuă să citească: Colierul e compus din 21 de pietre montate în platină şi a fost trimis cu poşta specială din Paris. La primire, s-a constatat că pachetul conţinea câteva pietre de râu şi bijuteriile lipseau.

— Furate la poştă. Cred că poşta este groaznică în Franţa, declară Edward.

— Tare-aş vrea să văd aşa un colier, oftă Dorothy. Totul strălucind ca sângele, sânge de porumbel, aşa spun bijutierii la culoare. Mă întreb cum te poţi simţi cu aşa ceva în jurul gâtului.

— Ei bine, n-ai grijă dragă, că nu vei afla niciodată, o asigură Edward glumind.

Dorothy îşi ridică mândră capul.

— Şi, mă rog, de ce nu, aş vrea să ştiu? E uimitor felul în care fetele reuşesc să se afirme în viaţă. Aş putea să mă duc să mă fac artistă.

— Fetele serioase nu se afirmă nicăieri, o descurajă Edward.

Dorothy dori să-l răspundă, se obţinu şi-l ceru să-l dea coşul cu cireşe.

— Am mâncat mai multe decât tine, observă ea. O să împart în două cele care au mai rămas şi… dar ce-l aici la fundul coşului?

În timp ce vorbea, scoase afară… un lung lanţ strălucitor de pietre roşii ca sângele. Amândoi se uitau la el uluiţi. ^ – în coş, ai zis? Îşi găsi glasul Edward.

Dorothy dădu din cap.

— Chiar la fund… sub fructe.

Se uitară din nou unul la altul.

— Cum crezi că a ajuns acolo?

— Nu ştiu ce să cred. E ciudat, Ted, chiar după ce-am citit ştirea aia din ziar… despre rubine.

Edward izbucni în râs.

— Doar nu-ţi imaginezi că ţii în mână 50000 de lire?

— Am spus doar că e ciudat. Rubine montate în platină. Platină seamănă cu chestia aia simplă ca argintul – precum ăsta. Nu-l aşa că strălucesc şi au o culoare splendidă? Câte or fi? Le numără. Ştii, Ted, sunt exact 21

— Ei nu!

— Ba da. Acelaşi număr ca cel din ziar. O, Ted, nu crezi că…

— Nu se poate! Dar vorbea fără convingere. Există o modalitate de a-Ji da seama dacă sunt veritabile – tăind geamul cu ele.

— Ca diamantele. Dar ştii ceva, Ted, ăla era un om care arăta foarte ciudat, omul cu fructele, un om care arăta a fi necinstit. Şi-a mai făcut şi glume, spunea că avem în coş mai mult decât valoarea banilor.

— Da, dar fi atentă Dorothy. De ce să vrea el să ne dea nouă 50000 de lire?

Domnişoara Pratt dădu din cap descurajată.

— N-are nici un sens, doar dacă nu-l urmăreşte poliţia, admise ea.

Poliţia? Edward păli uşor.

— Da? În ziar se mai spune că… „poliţia are un clu”.

Fiori reci îl cuprinseseră.

— Dorothy, nu-mi place treaba asta. Dacă poliţia pune mâna pe noi?

Dorothy se uită la el cu gura căscată.

— Dar noi n-am făcut nimic, Ted! L-am găsit în coş.

— Şi asta sună a poveste tâmpită! Nu e credibilă.

— Nu prea este, îi dădu dreptate Dorothy. O, Ted, chiar crezi că ăsta este Lucrul? E ca un basm!

— Mie nu-mi pare basm, zise Edward. Mi se pare mai degrabă o poveste în care eroul intră direct la Dartmoor, acuzat pe nedrept şi rămâne paisprezece ani acolo.

Dar Dorothy nu-l asculta. Îşi pusese colierul la gât şi îi admira efectul într-o oglinjoară scoasă din geantă.

— Parcă l-ar purta o ducesă, murmură ea fascinată.
— Nu cred, zise Edward violent. E o imitaţie. Trebuie să fie o imitaţie.
— Da, dragă, e foarte probabil, fu de acord Dorothy, preocupată încă de imaginea sa din oglindă.
— Orice altceva ar fi prea e… o coincidenţă.
— Sânge de porumbel, murmură Dorothy.
— E absurd. Asta e părerea mea. Absurd. Fii atentă, Dorothy, asculţi ce spun, sau nu?
Dorothy puse de o parte oglinda. Se întoarse către el, cu o mână la rubinele din jurul gâtului.
— Cum arăt? Îl întrebă ea.
Edward o privi, uitând de îngrijorarea sa. N-o văzuse niciodată pe Dorothy aşa. Avea un aer triumfal, un fel de frumuseţe regală, complet nouă pentru el. Ideea că în jurul gâtului purta bijuterii în valoare de 50000 de lire o transformase pe Dorothy Pratt într-o altă femeie. Părea de o • mândrie senină, un fel de Cleopatra, Semiramida şi Zenobia, toate sub aceeaşi înfăţişare.
— Arăţi… arăţi… uluitor, zise Edward impresionat.
Dorothy râse şi chiar râsul ei era cu totul altul.
— Ascultă, zise Edward. Trebuie să facem ceva. Trebuie să-l ducem la o secţie de poliţie sau în altă parte.
— Prostii. Chiar acum ai spus că nu te vor crede. Vei fi probabil trimis la închisoare că le-ai furat.
— Dar… dar ce altceva putem face?
— Să le păstrăm, spuse noua Dorothy Pratt.
Edward o privi uimit.
— Să păstrăm rubinele? Eşti nebună.
— Noi le-am găsit, nu-l aşa? De ce trebuie să ne gândim că sunt de valoare? Le vom păstra şi am să le port.
— Şi poliţia va pune mâna pe tine.
Dorothy medită la treaba asta câteva minute.
— Bine, consimţi ea. Le vom vinde. Tu poţi să-ţi cumperi un Rolls Royce sau două şi eu îmi voi cumpăra o clamă cu diamante pentru păr şi câteva inele.

Edward o privea încă neliniştit. Dorothy începu să se enerveze: –. Ai şi tu o şansă acum, e la latitudinea ta dacă vrei să profiţi de ea. Noi nu am furat colierul. Nimeni nu poate să-mi găsească vreo vină. A nimerit la noi şi, probabil, este singura noastră şansă de a ne cumpăra vreodată toate lucrurile pe care ni le dorim. Chiar n-ai nici un pic de curaj, Edward Palgrove?

Edward îşi regăsi glasul.

— Zici să-l vindem? N^o să fie chiar aşa de uşororice bijutier ar dori să afle de unde am lucrul ăsta uluitor.

— Nu-l duci la un bijutier. N-ai citit niciodată povestiri detective, Ted? II duci la un „intermediar de lucruri furate”.

— Şi de unde să ştiu eu unde găsesc unul dintr-ăştia? Am fost crescut în mod respectabil.

— Bărbaţii ar trebui să ştie de toate, zise Dorothy. Asta e menirea lor.

O privi. Era senină şi neînduplecată.

— Nu te-aş fi crezut în stare de aşa ceva, zise el încet.

— Îmi închipuiam c-ai mai mult spirit practic.

Urmă o pauză. Apoi Dorothy se ridică.

— Bine, zise ea liniştită. Cel mai bine ar fi să ne întoarcem acasă.

— Cu lucrul ăla la gâtul tău?

Dorothy îşi scoase colierul, se uită la el plină de respect şi-l băgă în geantă.

— Ascultă, dă-mi-l mie.

— Nu.

— Ba da, o să mi-l dai. Eu am fost educat cinstit, fetiţo.

— Bine, poţi să rămâi cinstit. Nu e nevoie să ai de-a face cu el.

— Hai, dă-l încoace, o repezi Edward. Am s-o fac. Voi găsi un intermediar. După cum spui, este singura noastră şansă în viaţă. Am dat de el în mod cinstit… l-am cumpărat cu doi şilingi. Asta fac oamenii bogaţi în consignaţii zilnic toată viaţa lor şi sunt foarte mândri.

— Exact! O, Edward, eşti minunat!

Îi dădu colierul şi el îl băgă într-un buzunar. Se simţea grozav, exaltat, un tip al naibii de deştept! În starea asta sufletească îşi porni maşina. Amândoi erau prea excitaţi ca să se mai gândească la ceai. S-au întors la Londra în tăcere. O dată, la o intersecţie, un poliţist s-a îndreptat spre maşină şi lui Edward îi<fiări inima din piept. Ca prin miracol, au ajuns acasă fără nici un incident.

Ultimele cuvinte pe care i le spuse lui Dorothy au fost inspirate de emoţia aventurii.

— O să mergem până la capăt. Cincizeci de mii de lire! Merită!

În noaptea aia visă săgeţi şi închisoarea Dartmoor, se trezi devreme, obosit şi frământat. Trebuia să pornească în căutarea unui intermediar şi cum să facă asta nu avea nici cea mai vagă idee. La birou lucră neglijent şi fu admonestat aspru de două ori până la prânz.

Cum putea găsi un intermediar? Îşi imagina că White Chapel era cartierul cel mai potrivit… Sau era Stepney?

Când s-a întors la birou a fost chemat la telefon. Dorothy vorbea pe un ton tragic şi plângăreţ.

— Tu eşti Ted? Folosesc telefonul, dar ea poate să intre în orice clipă şi va trebui să mă opresc. Ted, n-ai făcut nimic, nu-l aşa?

Edward răspunse negativ.

— Bine, uite ce e Ted, nu trebuie s-o faci. N-am dormit toată noaptea. E îngrozitor. Mă gândesc, cum se spune în Biblie, că nu trebuie să furi! Am fost nebună ieri, pe cuvânt! Să nu faci nimic, te rog, dragă Ted!

Un sentiment de uşurare îl cuprinse pe domnul Palgrove? Se prea poate, dar el nu avea de gând să permită aşa ceva.

— Când spun că merg până la capăt cu un lucru, atunci o fac, zise el pe tonul unuia care s-ar fi comparat cu un superman cu ochi de oţel.

— O, dar, dragă Ted, nu trebuie. O, doamne, vine stăpâna. Ascultă, Ted, diseară ia cina în oraş. Am s-o şterg să ne întâlnim. Nu fă nimic până nu ne vedem. La ora opt.

Aşteaptă-mă după colţ. Vocea i se schimbă într-un murmur îngeresc: Da, doamnă, cred c-au greşit. Căutau Bloomsbury – 0243

Când Edward plecă de la birou la ora şase, un titlu uriaş îi atrase atenţia: „FURTUL BIJUTERIILOR. ULTIMELE EVOLUŢII”

Întinse în grabă un penny. Ascuns, cu grijă în metrou, reuşind cu dexteritate să găsească un loc, parcurse cu nerăbdare pagina imprimată. Destul de uşor găsi ceea ce căuta.

Îşi stăpâni cu greu un şuierat.

— Ei bine… Sunt…

Şi-apoi un nou paragraf îi căzu sub ochi. Îl citi până la capăt şi lăsă ziarul să lunece fără să-l mai acorde atenţie.

Exact la ora opt, aşteptă la rendez-vous. Cu sufletul la gură, palidă, dar drăguţă, Dorothy veni în goană spre el.

— N-ai făcut nimic, Ted?

Scoase colierul cu rubine din buzunar.

— Poţi să ţi-l pui.

— Dar, Ted…

— Poliţia a găsit rubinele deja şi pe omul care le a sustras. Şi-acum citeşte asta!

Îi băgă o bucată de ziar sub nas şi Dorothy citi:

NOUĂ CAMPANIE PUBLICITARĂ.

Un nou truc publicitar inteligent a fost adoptat de toate magazinele englezeşti din circuitul „Fivepenny Fair” care intenţionează să concureze faimoasele „Woolworth”. Coşuri cu fructe au fost de vânzare ieri şi aşa vor fi în fiecare duminică. Unul din cincizeci de coşuri va conţine imitaţia unui colier cu pietre de diferite culori Aceste coliere arată minunat pentru valoarea lor. Ieri au produs mari emoţii şi veselie, iar îndemnul” consumaţi mai multe fructei va fi în mare vogă şi duminica viitoare. Îi felicităm pe cei de la „Fivepenny Fair” pentru imaginaţia lor şi le dorim mult noroc în campania declanşată de a CUMPĂRA MĂRFURI BRITANICE – Ei bine,. Începu Dorothy.

Şi după o pauză: „Ei bine!” – Da şi eu am simţit la fel, îi mărturisi Edward.

Un trecător îi puse o hârtie în mână.

— Ia una, frate, zise acesta.

„ Valoarea unei femei virtuoase se ridică mult deasupra rubinelor.” – Poftim, sper ca asta să te înveselească!

— Nu ştiu, spuse plină de îndoială Dorothy. Nu prea vreau chiar să arăt ca o femeie de treabă.

— Nici nu eşti, spuse Edward. De aceea mi-a dat omul ăla hârtia. Cu rubinele astea la gât nu arăţi câtuşi de „puţin aşa.

Dorothy râse.

— Eşti foarte drăguţ, Ted, zise ea. Hai să mergem la cinema!

Fata pastorului.

Tuppence, care se învârtea în jurul biroului, spuse pe un ton morocănos:

— Aş vrea să fim chemaţi în ajutorul unei fiice de ‘ pastor.

— De ce?

— Mi se pare că ai uitat, Tommy, dar eu însămi sunt fiică de păstor. Înţelegi ce înseamnă asta pentru mine. Deaici mi se trage nevoia de altruism… mila faţă de aproapele meu… această…

— Văd că te pregăteşti să joci rolul lui Roger Sheringham2 Numai că, dacă-mi permiţi o observaţie, tu vorbeşti la fel ca el, doar că mai puţin bine.

— Greşeală! Cuvintele mele au o oarecare subtilitate feminină. Un „nu ştiu ce” pe care nici un bărbat nu l-ar putea atinge. Beneficiez, în plus, de calităţi necunoscute prototipului meu, cum să-ţi spun? Cuvintele sunt nişte lucruri atât de nesigure. Cel mai adesea par a limpezi o situaţie exact în momentul în care spun contrariul a ceea ce vor să exprime.

— Continuă, spuse Tommy, simulând un surâs.

— Potoleşte-te, e chiar ceea ce fac. Nu m-am oprit decât o clipă spre a-mi trage sufletul. Şi pentru a-mi reveni în fire,

doresc foarte mult ca astăzi să ajutăm fiica unui pastor şi vei vedea, Tommy: prima persoană care va veni să ceară ajutor „Celebrelor acţiuni detective ale lui Blunt” va fi chiar o fiică de păstor.

— Pariez că nu!

— De-acord! Atenţie, dă-mi voie să-mi părăsesc maşina de scris pentru că, iată, a venit un client.

Biroul lui Blunt era ca un stup de albine la lucru în clipa când Albert deschise uşa şi anunţă:

— Domnişoara Monica Deane.

O tânără cu părul şaten, îmbrăcată foarte modest apăru în prag şi se opri. Tommy îi veni în ajutor.

— Intraţi, domnişoară Deane. Aşezaţi-vă şi spuneţi-ne ce putem face pentru dumneavoastră. Permiteţi-mi să vă prezint pe secretara mea particulară, domnişoara Sheringham.

— Încântată să vă cunosc, domnişoară Deane, tatăl dumneavoastră face parte din cler, nu-l aşa?

— Aşa este. Dar… cum aţi aflat?

— Oh, avem metodele noastre. Nu vă speriaţi că vorbesc atâta, dar domnului Blunt îi place să mă asculte, zice că îi dau idei.

Tânăra fată o privi uluită. Nu era frumoasă, ci drăgălaşă şi cu un uşor aer decepţionat. Ochii ei de un albastru şters erau foarte frumoşi, dar cearcănele care îi înconjurau mărturiseau îngrijorare şi spaimă.

— Povestiţimi despre necazul dumneavoastră domnişoară Deane, o sfătui Tommy.

Tânăra se întoarse spre el şi începu:

— E o poveste atât de dezlânată… Tatăl meu era vicar la Little Hampsley, în Suffolk. Aici î şi murit acum trei ani, lăsându-ne pe mama şi pe mine foarte încurcate. Mi-am luat un post de învăţătoare, dar, cum mama a devenit infirmă, l-am abandonat spre a o îngriji. Eram dezolant de sărace, până într-o zi când am primit o scrisoare de la un notar care ne anunţa că o mătuşă de-a tatălui meu murise

lăsându-ne nouă moştenirea. Am auzit de mai multe ori vorbindu-se despre această mătuşă care se ciorovăise ani îndelungaţi cu tatăl meu. Ştiind-o foarte bogată, mama şi cu mine crezurăm că grijile noastre vor lua sfârşit, numai că lucrurile se prezentau altfel decât ne-am închipuit. Am moştenit, întradevăr, casa în care locuia, dar după ce-am plătit taxele de succesiune nu ne-a mai rămas nici un ban. T Închipui că mătuşă-mea şi-a pierdut averea în timpul războiului sau că a trăit din ea pe timpul bătrâneţii. Cu toate acestea, aveam casă şi o puteam vinde la un preţ avantajos. Dar, deşi era o prostie, am refuzat oferta. Ocupam atunci o locuinţă strâmtă, dar costisitoare şi mă gândeam că dacă ne-am muta la „Casa Roşie”, mama ar putea avea o cameră confortabilă şi am putea lua nişte chiriaşi pentru a ne acoperi cheltuielile.

Am hotărât astfel, în ciuda unei oferte foarte avantajoase a unui domn care dorea să cumpere casa. Ne-am instalat şi eu am dat mai multe anunţuri în ziare pentru a atrage chiriaşii. Din primul moment totul merse bine şi primirăm numeroase scrisori de la persoane ce intenţionau să-şi petreacă câteva zile la ţară. Bătrâna servitoare a mătuşii rămase cu noi şi ne împărţeam treburile. Apoi, se petrecută câteva evenimente inexplicabile.

— Ce fel de evenimente?

— Casa părea vrăjită. Tablourile începură să cadă, vesela să zboare prin casă, spărgându-se, iar într-o dimineaţă observarăm că mobilele îşi schimbaseră locurile. La început crezurăm că cineva ne juca o festă, dar imediat a trebuit să părăsim ipoteza. Odată, în timp ce eram cu toţii adunaţi la masă, se auzi o bubuitură teribilă deasupra noastră şi, urcând imediat la etaj, găsirăm un obiect spart pe podea.

— Un spirit demolator! Exclamă Tuppence.

— Asta crede şi doctorul O’Neill. În orice caz, rezultatul fu dezastruos. Chiriaşii ne părăsiră şi cei care-l înlocuiră făcură la fel. Eram disperată. Pentru a se umple paharul, ne

fu tăiată şi renta. Femeia care ne servea dispăru şi ea pe neaşteptate.

— Biata mea prietenă, îngână Tuppence, dar ştiu că aţi avut necazuri! Aţi dori ca domnul Blunt să întreprindă o anchetă asupra acestei poveşti cu „fantome”?

— Aşteptaţi, asta nu-l totul. Acum trei zile, am primit vizita doctorului O’Neill. Ne-a spus că face parte din Societatea de Cercetări Psihice şi că-l interesează foarte mult curioasele manifestări din casa noastră; este într-atât de interesat, încât ar fi în stare să cumpere casa pentru a face câteva experienţe.

— Şi?

— La început, propunerea să mă umplu de bucurie căci era singura speranţă de a pune capăt îngrijorării noastre, dar…

Poate că mă veţi considera capricioasă şi n-aţi fi departe de adevăr, numai că… e vorba de acelaşi om!

— Ce om?

— Acelaşi care voise să cumpere casa la început. Sunt sigură!

— Şi de ce vă nelinişteşte asta?

— Nu înţelegeţi? Cei doi bărbaţi erau foarte diferiţi ca înfăţişare. Primul, destul de tânăr, brunet, îngrijit, neavând mai mult de treizeci de ani. Doctorul O’Neill pare a avea cam cincizeci de ani, poartă o barbă cenuşie, ochelari şi umblă aplecat. Totodată, în timp ce vorbea, am băgat de seamă că avea un dinte de aur într-o parte a gurii. Celălalt bărbat are un dinte de aur exact în acelaşi loc. Mai mult, urechile sale de-o formă foarte specială, aproape că nu au lob şi sunt exact la fel cu cele ale doctorului O’Neill. Aceste două amănunte nu pot fi, totuşi, o simplă coincidenţă! Am meditat şi, în cele din urmă, i-am scris domnului O’Neill anunţându-l că-l voi da un răspuns definitiv într-o săptămână. Am văzut acum câtva timp anunţul domnului Blunt într-un ziar care acoperea un sertar din bucătărie… şi am venit să vă caut.

— Aţi făcut bine, aprobă Tuppence cu căldură. Povestea asta trebuie studiată cu mare atenţie.

— O afacere foarte interesantă, domnişoară Deane, spuse şi Tommy. Vom fi fericiţi să ne ocupăm de ea, nu-l aşa, domnişoară Sheringham?

— Absolut şi vom merge până la capăt!

— Dacă am înţeles bine, doar dumneavoastră singură, mama şi o servitoare locuiţi în casă, domnişoară Deane? Ne puteţi spune câteva amănunte despre servitoare?

— Se numeşte Crockett şi se află în slujba mătuşii mele de opt sau zece ani. Nu-l prea tânără, e cam acră, dar e o servitoare bună. Îşi dă aere pentru că are o soră căsătorită cu un om de condiţie bună. Crockett are un nepot care, spune ea, e un „gentleman perfect”;

Tommy scoase un mormăit nedesluşit. Nu mai ştia cum să orienţeze ancheta. Dar Tuppence, care o urmări pe tânăra fată, spuse:

— Cred că cel mai potrivit ar fi ca domnişoara Deane să dejuneze, cu mine. E aproape ora unu şi, la masă, voi putea nota toate detaliile suplimentare de care avem nevoie.

— Excelentă idee, miss Sheringham, aprobă Tommy.

În timp ce cele două femei luau masa într-un restaurant din apropiere, Tuppence se înclină spre însoţitoarea ei:

— Aş dori să mă încredinţaţi, dacă aveţi cumva un motiv special, să aflaţi adevărul asupra acestei afaceri.

Monica roşi.

— Ştiţi, eu…

— Povestiţi-mi tot!

— Ei bine… doi bărbaţi vor să se căsătorească cu mine.

— Eterna poveste, presupun. Unul e bogat, celălalt sărac şi cel sărac este preferatul dumneavoastră, nu-l aşa?

— Nu înţeleg cum de ghiciţi totul?!

— Oh. Ştiţi, cazul dumneavoastră n-are nimic excepţional. Aproape toată lumea păţeşte la fel; eu însămi m-am aflat în această situaţie.

— Dacă vindem casa nu vom mai avea din ce trăi. Gerald este adorabil, dar e tare sărac, în ciuda faptului că e un inginer talentat. Dacă ar avea măcar un pic de capital, firma sa l-ar lua ca asociat.

Celălalt, Partridge, este un bărbat excelent şi norocos, ceea ce înseamnă că dacă mă voi mărita cu el voi pune capăt tuturor necazurilor. Dar…, dar…

— De acord… Puteţi dumneavoastră să vă străduiţi a repeta cât doriţi cât e el de bun şi de bogat, să-l numiţi toate calităţile… rezultatul va fi acelaşi, celălalt e cel pe care-l doriţi.

Monica înclină capul fără să spună nimic.

— Va trebui să ne ducem la faţa locului spre a studia problema. Care e adresa dumneavoastră?

— Casa Roşie", Stourton-ln-the-Marsh.

În timp ce Tuppence nota, tânăra o întrebă roşindu-se:

— Nu v-am întrebat în legătură cu… condiţiile…

— Noi nu cerem plată decât în funcţie de rezultat. Dacă secretul de la „Casa Roşie" se va lumina, după cum încep să cred-după tenacitatea cu care vorbiţi de acel misterios gentleman – atunci vă vom cere un mic procent, dacă nu… nimic!

— Mulţumesc.

— Acum, uitaţi toate aceste nelinişti. Veţi vedea, dacă totul va merge bine, altădată vom dejuna vorbind despre lucruri mai interesante.

Cei doi Beresford se instalară la hanul „Coroana şi ancora" din Thunly. Tommy, care privea pe fereastra camerei lor, remarcă pe un ton lugubru:

— Iată-ne deci şi-n Târgul Gâştelor, ori cum s-o mai chema sătucul ăsta.

Tuppence încercă să-l ridice moralul propunându-l:

— N-ai vrea să mai revedem o dată afacerea?

— Cu plăcere. Dă-mi voie întâi să-ţi spun părerea mea. Suspectez pe mama infirmă!

— De ce?

— Draga mea, bagă-ţi în cap că povestea asta cu fantome nu e decât o istorie montată spre a o convinge pe tânăra fată să-şi vândă proprietatea. Monica Deane ne-a spus că toată lumea se găsea adunată la masă în timp ce, la etaj, obiectele se zdrobeau de duşumea. Oricum, mama ei care este infirmă trebuia să se afle la etaj, nu-l aşa?

— Dată fiind infirmitatea ei mi se pare cam greu de crezut că ea să fi mutat mobilele din loc.

— Dar e posibil ca să nu fie deloc infirmă. Ar putea foarte bine să simuleze neputinţa.

— Cu ce scop?

— Evident… vorbeam doar de binecunoscutul principiu conform căruia vinovatul e. Întotdeauna persoana cea mai puţin suspectă.

— Văd că dai totul pe glumă. Trebuie să existe o raţiune pentru care toţi străinii ăştia vor să cumpere casa. Iar dacă pe tine nu te interesează să le descoperi mobilul, pe mine mă interesează. Îmi place Monica; e o fată foarte simpatică!

— Sunt de părerea ta, dar nu pot rezista plăcerii de a te enerva, Tuppence. Cu siguranţă, e ceva ce se ascunde în casa asta şi nu va fi prea uşor de găsit, dacă n-o fi o cacialma. Din moment ce ei doresc să cumpere imobilul folosindu-se de toate mijloacele, înseamnă că nu ne rămâne decât să scormonim planşeul şi, la nevoie, să dărâmăm pereţii, dacă nu cumva s-o fi găsind vreo mină de cărbuni în grădină.

— Aş prefera un tezaur. Ar fi mult mai romantic!

— În cazul acesta, cred că n-ar fi rău să-l fac o vizită directorului băncii locale. Îi voi spune că am venit să-mi petrec Crăciunul în sat, că am intenţia să cumpăr „Casa Roşie” şi că vreau să discut cu el posibilitatea deschiderii unui cont la bancă sa.

— Dar, pentru ce…?

— Aşteaptă şi vei vedea.

O oră mai târziu Tommy se întoarse cu ochii strălucitori.

— Progresăm, Tuppence! Întrevederea cu directorul s-a desfăşurat precum prevăzusem şi l-am întrebat, fără să am aerul, dacă i se aduce mult aur pentru depunere, după cum ştiu că se întâmplă în mod obişnuit în aceste sate, de pildă cu fermierii care l-au ascuns în timpul războiului. De aici, am ajuns să vorbim despre capriciile bătrânelor doamne şi mi-am inventat o mătuşă care, când a izbucnit războiul, s-a dus în caleaşcă la magazinul „Armata şi marina”, de unde a ieşit cu şaisprezece şunci. Asta i-a adus şi lui aminte de una din clientele sale care a insistat să i se restituie totul de la bancă, pe cât posibil în aur şi care şi-a recuperat titlurile de proprietate, bunurile la purtător şi alte valori căci, zicea, preferă să le păstreze la ea. Mă mirai de o asemenea imprudenţă şi atunci mi-a spus că era vorba de fosta proprietăreasă a „Casei Roşii”. Pricepi, Tuppence? Şi-a recuperat toată averea şi a ascuns-o undeva. Îţi aduci aminte, fără îndoială, spusele Monicăi despre puţinătatea bunurilor lăsate ca moştenire. Acum sunt convins că bătrâna a dosit totul undeva şi că cineva este la curent cu asta. Aş merge până la a afirma că ştiu despre cine e vorba.

— Cine?

— Devotata Crockett, bineînţeles! Ea trebuia să cunoască toate excentricităţile stăpânei sale.

— Şi doctorul acesta, O’Neill, cu dintele de aur…?

—. E nepotul, „gentlemanul desăvârşit”. Fără nici o îndoială! Dar unde se află mangoţii? Tu, care – mai mult ca mine – ştii mai multe despre doamnele bătrâne, ai cumva idee despre locurile în care obişnuiesc ele să-şi ascundă tezaurele?

— La ciorap, sub saltea.

— Ai dreptate, numai că nu cred că aşa s-a întâmplat cu mătuşa Monicăi, căci până acum i-ar fi dat de urmă. Pe de altă parte, o femeie bătrână nu putea să desprindă singură scândurile duşumelei sau să sape o ascunzătoare în zid ori în grădină. Totuşi, bunurile sunt undeva în perimetrul proprietăţii! Crockett n-a pus încă mâna pe ele, dar nu e

departe vremea când ea şi nepotul ei vor fi stăpânii locului şi vor putea răscoli totul. Va trebui să le-o luăm înainte. Haide… ne ducem imediat la „Casa Roşie”.

Îi primi Monica Deane. Pentru mama sa şi Crockett, cei doi erau posibili cumpărători ai proprietăţii, ceea ce explica cercetarea locurilor. Tommy puse pe tânăra fată la curent cu toate concluziile la care ajunseseră, dar o şi întrebă tot felul de chestii, aflând că o parte din lucrurile bătrânei fuseseră dăruite lui Crockett, o altă parte împărţite săracilor din împrejurimi.

— Mătuşa dumneavoastră a lăsat ceva acte?

— Dulapul e plin de ele, la fel şi un sertar din camera sa, dar nimic important – Le-aţi aruncat cumva?

— Nu. Maică-mea refuză totdeauna să arunce vechile hârtii. Mai mult şi-a ales tot felul de reţete pe care şi-a propus să le studieze zilele acestea.

Tommy îi arătă un bătrân care lucra în grădină.

— Grădinarul e aici de pe vremea mătuşii dumneavoastră?

— Da. Venea de trei ori pe săptămână. Locuieşte în sat. Săracul bătrân, nu mai poate face mare lucru acum. Îl chem o dată pe săptămână pentru a avea grijă de grădină; n-avem mijloace să-l folosim mai des.

Tommy aruncă o privire spre Tuppence, voind să spună ca ea să aibă grijă de Monica, în timp ce el se apropie de bătrân, cu care schimbă câteva banalităţi despre grădinărit, după care îl întrebă:

— Aţi îngropat cumva vreo ladă de-a stăpânei dumneavoastră, cândva?

— Nu. N-am îngropat niciodată nimic. Pentru ce să fi dorit ea să ascundă o ladă în pământ?

Tommy clătină din cap şi reintră în casă. Dacă hârtiile bătrânei nu vor aduce nici o lumină, povestea risca să fie foarte greu de rezolvat. Casa era veche, dar nu întratât încât să fi putut ascunde un secret.

În momentul în care cei doi tocmai se retrăgeau, Monica le aduse o cutie de carton legată cu sfoară, spunând:

— Iată toate hârtiile pe care le-am găsit Dacă doriţi, puteţi să le luaţi cu dumneavoastră, veţi avea tot timpul să le consultaţi în voie… Dar sunt sigură că nu veţi găsi nimic care să limpezească misterioasele întâmplări ce au avut loc în casa aceasta.

În clipa aceea, o violentă lovitură se produse deasupra capetelor lor. Tommy fugi la etaj şi descoperi într-una din camere o carafă şi un lighean sparte de duşumea. Nu văzu pe nimeni.

— Fantoma îşi reia glumele, murmură el. Apoi se reîntoarse la parter, visător.

— Credeţi, domnişoară Deane, că aş putea vorbi câteva clipe cu servitoarea?

— Desigur, o voi chema imediat.

Monica se duse la bucătărie şi reveni însoţită de Crockett.

Tommy o încunoştiinţa pe un ton politicos:

— Ne gândim să cumpărăm casa şi soţia mea se întreabă dacă, în cazul în care ajungem la o înţelegere, aţi fi de acord să rămâneţi în serviciul nostru?

Faţa respectabilei Crockett nu exprima nici o tresărire.

— Mulţumesc, domnule, dacă-mi permiteţi voi reflecta la propunerea dumneavoastră.

Tommy se întoarse spre Monica.

— Casă îmi place mult, domnişoară Deane. Mi se pare că mai aveţi şi alţi cumpărători. Oricare ar fi suma oferită, eu vă voi da cu o sută de lire mai mult.

Monica murmură câteva cuvinte de politeţe, care nici nu-l încurajau, dar nici nu-l descurajau şi cei doi Beresford se retraseră.

— Mi se pare clar, spuse Tommy. Crockett e amestecată. Ai băgat de seamă cum răsufla? Coborâse scara de serviciu alergând, după ce făcuse pe fantomă la etaj. Sunt aproape convins că l-a introdus pe nepotul său în secret în casă spre a o înlocui în momentul în care ea ar fi obligată să stea liniştită lângă familie. Vei vedea că doctorul O’Neill va face o nouă ofertă până la sfârşitul zilei.

Şi, întradevăr, în timp ce cei doi tocmai se instalaseră la han, li se aduse un bilet din partea Monicăi pe care scria: „Am veşti de la~ doctorul O’Neill. Măreşte oferta precedentă cu încă o sută cincizeci de lire”.

— Nepotul trebuie să aibă resurse, constată Tommy. Mai vreau să-ţi spun ceva, draga mea: prada pe care o speră, nu-l va ajunge să-şi acopere toate cheltuielile!

— Asta doar dacă nu vom pune noi mâna pe ea!

— Da, deci să ne începem cercetările.

Triară toate hârtiile aduse de Monica. Lucru anevoios, pe care cei doi îl întrerupeau din când în când pentru a-şi cerceta notiţele.

— Ce e nou, Tuppence?

— Două facturi vechi, trei scrisori fără importanţă, o reţetă pentru conservarea cartofilor noi şi o alta pentru o prăjitură cu brânză şi lămâie.

— La mine: o factură, un poem despre primăvară, două tăieturi din ziare despre „De ce cumpără femeile perle… un plasament sigur” şi „Bărbatul cu patru neveste… o poveste extraordinară”, de asemenea o reţetă pentru iepure în aspic.

— E descurajant.

Imediat ce cutia se goli, cei doi investigatori se priviră perplecşi. Tommy luă o bucată de hârtie ce se afla înaintea lui.

— Am pus asta de o parte să văd dacă n-are vreo legătură cu ceea ce căutăm.

— Să o vedem. O, e vorba de una din treburile alea cuprinzând o şaradă sau o anagramă…

Tuppence citi: „Prima, o puneţi pe cărbuni încinşi şi apoi sub ea puneţi totul; A doua este de fapt prima. Celui de-al treilea nu-l place crivăţul iernii.

Tommy bodogăni:

— Nu era un poet prea strălucit.

— Nu văd ce te-ar putea interesa aici?

Acum cincizeci de ani toată lumea colecţiona genul ăsta de şarade, ori le păstra pentru serile lungi de iarnă.

— Nu făceam aluzie la versuri, ci la ceea ce scria cu creionul dedesubt.

Sfântul Luca XI, 9 câţi Tuppence. E o referire la Biblie. A ‘ – înţeleg, numai că asta n-are nici o legătură cu ceea ce a scris bătrâna sub şaradă.

— Da… Întradevăr.

— Îmi închipui că, veritabilă fiică de păstor cum eşti, porţi tot timpul o Biblie cu tine.

— Am, întradevăr, una. Nu te aşteptai, nu-l aşa? O secundă.

Tuppence scoase o Biblie din valiză şi-l întoarse cu febrilitate paginile.

— Iată: Luca, capitolul XI, versetul 9

Se aplecă şi citi: „Caută şi vei găsi”.

— Am găsit, exclamă Tuppence. Rezolvăm criptograma şi tezaurul e al nostru… sau al Monicăi.

— Ei bine, să lucrăm la criptogramă, cum îi spui tu.

„Prima, o puneţi pe cărbuni încinşi”. Mă întreb ce Înseamnă asta? Să vedem mai departe: „A doua este de fapt prima”. E în cea mai curată păsărească.

— Nu chiar, sunt sigură că e foarte simplu, trebuie doar să ne gândim puţin. Dă-mi pentru o clipă hârtia.

Tommy i-o dădu cu plăcere şi Tuppence, înfundată într-un fotoliu, începu să murmure ridicând din sprâncene. După o jumătate de oră, Tommy remarcă detaşat:

— Deci e simplu, nu?

Jignită, Tuppence replică:

— N-aparţinem unei generaţii prea fericite, asta-l tot. Sunt sigură că dacă-l voi duce hârtia asta unei bătrâne din sat, o va descifra în câteva momente. E un truc, asta-l tot.

— Să mai încercăm o dată.

— Nu poţi pune prea multe lucruri pe cărbuni încinşi. Apa, pentru a-l stinge, lemnul pentru a-l aţâţa, sau… ceainicul.

— Cred că e vorba de un cuvânt cu o singură silabă. N-ar putea fi cuvântul lemn, din întâmplare?

— Nu, căci nu se poate pune nimic în el.

— Trebuie atunci să fie vorba de obiecte numite printr-un cuvânt de o singură silabă care se pun pe foc.

— Saucepan Fryingpan Ce-ai zice de „pot” (oală) sau „pan” (cratiţă)? Astea sunt vase de bucătărie.

— Oală? S-ar putea. Ea se pune întradevăr pe foc.

— Dar restul? Vai de noi!

Fură întrerupţi de servitoare care veni să-l anunţe că prânzul va fi servit într-o jumătate de oră.

— Doamna Lumley ar vrea să ştie dacă preferaţi cartofii fierţi sau prăjiţi. Are amândouă felurile.

— Fierţi, răspunse cu vioiciune Tuppence. Ador cartofii… Se opri şi Tommy o privi stupefiat – Ce ai, Tuppence, ai văzut o fantomă?

— Tommy! N-ai priceput? Asta era! Vreau să spun, cuvântul „potatoes”. Iată: „Prima, o puneţi pe cărbuni încinşi* – prima fiind „pot”, adică „oală”. „A doua este de x) Saucepan: cratiţă. Xx) Fryingpan: tigaie.

70 fapt prima”. Adică A, prima literă a alfabetului.” Celei de-a treia nu-l place crivăţul iernii:” asta e „toes” (degetele de la picioare), desigur, „pot-a-toes”.

— Ai dreptate, Tuppence, eşti foarte ingenioasă. Numai că mi-e teamă că am pierdut destul timp degeaba. „Cartofii” nu prea au nimic de-a face cu banii. Aşteaptă puţin… despre ce citeai înainte? Parcă ceva în legătură cu cartofii noi, mi se pare. Mă întreb dacă nu cumva asta ne va lămuri. Răscoli printre hârtiile învechite şi scoase una îngălbenită.

— Iată:” Pentru conservarea cartofilor noi puneţi-l întro ladă de fier şi îngropaţi-l în grădină. Chiar şi în timpul iernii îşi vor păstra acelaşi gust de parcă atunci i-aţi fi scos din pământ.

— Iată cheia enigmei! Strigă Tuppence. Comoara e îngropată într-o cutie de fier.

— Şi, totuşi, l-am întrebat pe grădinar şi mi-a spus că n-a îngropat nimic.

— Ştiu, numai că oamenii nu răspund întotdeauna la ceea ce-l întrebi. Răspund doar la ceea ce gândesc ei că ai putea să-l întrebi. £1 ştia că n-a pus nimic special sub pământ. Dar mâine îl vom întreba dacă nu cumva a îngropat cartofi?

Peste două zile era ajunul Crăciunului. Întrebând pe trecători, Tommy şi Tuppence găsiră locuinţa bătrânului grădinar şi după câteva minute de conversaţie, Tuppence abordă subiectul ce o interesa.

— Tare aş fi bucuroasă dacă am găsi ceva cartofi noi pentru ocazia asta. Ar merge foarte bine cu friptură de gâscă. Nu cumva sunt pe aici oameni care au obiceiul de-ai păstra în grădină, îngropaţi în lăzi de fier? Am auzit că ăsta ar fi un mijloc de a-l menţine proaspeţi.

— E adevărat, răspunse bătrânul, domnişoara Deane, fosta proprietăreasă a „Casei Roşii” mă punea în fiecare vară să îngrop câte trei cutii în grădină şi cel mai adesea uita să le scoată.

— Aproape de fundaţie, în spatele casei?

— Nu, lângă zidul de împrejmuire, nu departe de brad.

Înarmaţi cu cele aflate, cei doi îl părăsiră pe bătrân, nu înainte de a-l lăsa cinci şilingi drept răsplată.

— Şi acum spre Monica!

— Oh, Tommy! N-ai nici un fel de simţ al dramaticului. Lasămă, am un plan minunat. Crezi că am putea împrumuta sau fura un hârleţ de undeva?

În cele din urmă, hârleţul fu găsit şi târziu, seara, un trecător fu surprins să zărească două siluete strecurându-se în grădina domeniului „Casei Roşii”.

Locul indicat de grădinar fu descoperit fără greutate şi Tommy se apucă imediat de lucru. Hârleţul dădu nu peste mult timp de un obiect metalic care, scos din pământ, avea forma unei mari cutii de biscuiţi. Era pecetluit cu un fel de plasture^ dar graţie briceagului lui Tommy îl deschiseră

fără greutate. Tânăra femeie scoase un suspin constatând că el nu conţine nimic altceva decât cartofi.

— Să continuăm să săpăm, Tommy,

Nu le trebuiră mult timp pentru a descoperi a doua cutie care, la fel ca prima, era plină de cartofi.

— Totdeauna, a treia oară se arată dreptatea – spuse Tuppence drept consolare.

— Tare mi-e teamă că toată povestea asta nu e decât o simplă… poveste.

A treia cutie fu scoasă în sfârşit şi, cuprinsă de febră, Tuppence îi desfăcu cercul.

— Din nou car… Oh, Tommy… Nu-s cartofi decât deasupra. Priveşte!

Trase un sac de catifea, cum se făceau pe vremuri.

— Să ne întoarcem repede la hotel, că am îngheţat, zise Tommy. Trebuie să ascund uneltele. Ia sacul, dar nu-l deschide înainte de a ajunge eu…

Tuppence nu trebui să aştepte prea mult, căci Tommy sosi răsuflând greu şi fără a mai pierde vremea, schimbându-şi hainele, strigă: – în sfârşit! Detectivii particulari vor prospera. Arată-mi prada, doamnă Beresford!

Sacul conţinea un pachet învelit într-o ţesătură impermeabilă şi o geantă din piele foarte groasă, de capră. O controlă întâi pe aceasta din urmă găsind-o plină cu monede de aur. Tommy le socoti.

— Două sute de lire de aur. Îmi închipui că asta e tot ceea ce a acceptat banca să-l dea. Deschide pachetul, Tuppence.

Tânăra femeie scoase o enormă legătură de bilete de bancă pe care le numărară împreună. Erau douăzeci şi cinci de mii de lire.

Tommy şuieră ascuţit.

— Dumnezeule! Oare nu-l un adevărat noroc pentru Monica că noi suntem bogaţi şi cinstiţi? Dar ce-l în punga asta de mătase?

Tuppence o deschise şi scoase din ea un magnific colier de perle.

— Nu sunt expert în bijuterii, remarcă Tommy, dar sunt aproape sigur că perlele acestea valorează pe puţin cinci mii de lire, judecând după mărime. Acum înţeleg de ce bătrâna păstra tăietura din ziar în care era vorba de perle ca o bună investiţie. Ea şi-a lichidat întreaga avere schimbând-o în argintării şi perle.

— Nu e minunat? Scumpa de Monica… se va putea mărita cu Gerald al ei şi va putea trăi fericită, ca şi mine.

— E foarte drăguţ din partea ta ce-mi spui, Tuppence. Aşadar şi tu eşti fericită?

— Da, Tommy, deşi n-am vrut să ţi-o spun. Mi-a scăpat… Starea de excitaţie… seara de Crăciun şi…

— Dacă mă iubeşti cu adevărat, răspunde-mi la o întrebare.

— Detest soiul ăsta de curse… dar, în sfârşit, de acord!

— Cum ai ghicit că Monica e fiică de păstor?

— Oh… am trişat. Am deschis scrisoarea prin care ne cerea o întâlnire şi mi-am amintit că un domn Deane a fost vicarul tatălui meu cândva şi că avea o fată cu cinci ani mai mică decât mine. Şi de aici am tras concluziile.

— Eşti o fiinţă fără ruşine. Poftim, miezul nopţii! Crăciun fericit, Tuppence!

— Crăciun fericit, Tommy. Monica va avea şi ea un Crăciun fericit şi asta datorită NOUĂ Sunt fericită pentru ea, căci biata fată n-a avut o viaţă prea dulce până acum. Am o strângere de inimă gândindu-mă la asta.

— Draga mea, Tuppence.

— Tommy, dragule… Iată-ne şi sentimentali!

Tommy ridică un deget şi spuse sentenţios:

— Crăciunul nu e decât o dată pe an. Asta spuneau bunicile noastre şi trebuie să admitem că aveau perfectă dreptate.

Sanctuarul.

Soţia vicarului dădu colţul bisericii cu braţele pline de crizanteme. De ghetele ei solide se prinsese mult pământ din grădină şi câteva urme se aflau şi pe nasul ei, dar de asta ea nu avea câtuşi de puţin habar.

Se chinui puţin să deschidă poarta de la biserică, ce atârna ruginită, pe jumătate prinsă în balamale. O boare de vânt îi agită pălăria ponositǎ, făcând-o să-l şadă şi mai aiurea decât până atunci. „Mai du-te la naiba!” spuse Bunch.

Botezată de părinţii săi optimişti Diana, doamna Harmon devenise Bunch la o vârstă timpurie pentru motive oarecum evidente şi numele îi rămase acesta încă de atunci. Strângând la piept crizantemele, se îndreptă spre cimitir şi de-acolo spre uşa bisericii.

Aerul de noiembrie era blând şi umed. Norii acopereau cerul, lăsând pete albastre ici şi colo. Înăuntru, biserică era întunecoasă şi rece; era încălzită doar în timpul slujbelor.

— Brrr! Se înfrigură Bunch. Mai bine aş termina repede cu asta. Nu vreau să mor de frig.

Cu repeziciune născută din obişnuinţă adună obiectele necesare: vaze, sticle, apă. „Aş fi vrut să fi avut crini” se gândi Bunch în sinea el „Mă obosesc crizantemele astea uscăţive”. Mâinile ei durdulii aşează florile în vase.

Nu era nimic original sau artistic în aranjamente, deoarece Bunch Harmon în persoană nu era nici originală, nici nu avea simţ artistic, dar era unul obişnuit de casă, plăcut. Ducând vasele cu grijă, Bunch păşi prin mijlocul bisericii, îndreptându-se spre altar. În momentul acela soarele ieşi dintre nori.

Lumina pătrundea prin fereastra dinspre răsărit, prevăzută cu un geam uşor colorat, mai ales în albastru şi roşu – darul unui membru bogat al parohiei din epoca victoriană. Efectul era aproape impresionant în neaşteptata sa opulenţă. „Ca bijuteriile” se gândi Bunch. Deodată se opri, uitându-se uimită înainte. Pe treptele altarului se afla o formă întunecată ghemuită.

Lăsând cu grijă florile jos, Bunch se apropie de ea şi se aplecă deasupra-l. Un bărbat zăcea acolo, chircit tot. Bunch îngenunchie lânj*ă el şi, încet, cu precauţiune, îl întoarse cu faţa în sus. Ii' luă pulsul – era slab, se pierdea, vorbind despre starea omului, aşa cum făcea şi paloarea aproape verzuie a feţei.1 Nu încăpea îndoială, se gândi Bunch, omul era pe moarte.

Era un bărbat de vreo 45 de ani, îmbrăcat într-un costum uzat. Dădu drumul mâinii lipsite de putere de la care luase pulsul şi se uită la cealaltă mână a omului. Aceasta părea încleştată pe inimă ca un pumn. Privindu-l mai îndeaproape observă că strângea în mână o compresă sau o batistă mare pe care o ţinea la piept. În jurul mâinii erau urmele unui lichid maroniu ce se uscase şi pe care Bunch îl luă drept sânge închegat. Bunch se ridică, încruntându-se.

Până atunci ochii omului fuseseră închişi, dar, în momentul acela, îi deschise deodată şi se uită fix la faţa femeii. Nu erau nici împăienjeniţi, nici tulburi. Păreau foarte vioi şi inteligenţi. Îşi mişcă buzele şi Bunch se aplecă să prindă cuvintele, sau mai bine zis, cuvântul. Rostise numai un singur cuvânt „Sanctuar".

I se păru că vede un zâmbet foarte slab în timp ce pronunţa acest cuvânt. Nu era nici o îndoială în legătură cu el, pentru că, după o blipă, repetă „sanctuar".

Apoi, cu un oftai slab, prelung, îşi închise din nou ochii. Din nou Bunch încercă să-l ia pulsul. Mai avea, dar acum era mai slab şi tot mai rar. Se ridică în picioare hotărâtă.

— Nu te mişca, nici nu încerca să te mişti. Mă duc după ajutor.

Ochii bărbatului se redeschiseseră şi acum părea să-şi fixeze atenţia asupra luminii colorate care pătrundea prin fereastra de est. Murmură ceva ce Bunch nu prea înţelese. Se gândi, tresărind, căi ar fi putut fi numele soţului ei.

— Julian? Întreb^ ea. Ai venit aici după Julian?

Dar nu primi nici un răspuns. Omul zăcea cu ochii Închişi^ respirând încet, fără vlagă.

Bunch se întoarse şi ieşi repede din biserică. Se uită la ceas şi dădu din cap cu oarecare mulţumire. Doctorul Griffiths trebuia să fie încă la chirurgie. Era numai la câteva minute depărtare de biserică. Intră, fără să aştepte să bată sau să sune, trecând prin camera de aşteptare, direct în cabinetul medicului.

— Trebuie să veniţi imediat, spuse Bunch. Un om moare în biserică.

Câteva minute mai târziu, doctorul Griffiths se ridica din genunchi, după o sumară examinare.

— Putem să-l ducem de aici în casa parohială? L-aş putea consulta mai bine acolo – nu că i-ar folosi la ceva!

— Bineînţeles, răspunse Bunch. Mă duc înainte să pregătesc lucrurile. Să-l aduc pe Harper şi Jones, da? Să vă ajute să-l căraţi.

— Mulţumesc. Pot să telefonez de la casa parohială după o ambulanţă, dar mă tem că până vine…

Nu-şi termină fraza. Bunch spuse:

— Hemoragie internă?

Doctorul Griffiths încuviinţă. Mai adăugă:

— Cum naiba de a ajuns aici?

— Cred că trebuie să fi fost aici toată noaptea, fu de părere Bunch, gândindu-se: Harper deschide biserica dimineaţa şi se duce la lucru, dar, de obicei, nu intră în ea.

După vreo cinci minute, doctorul Griffiths puse receptorul la loc şi se întoarse în camera pentru micul dejun, unde rănitul zăcea pe nişte pături aşezate în grabă pe sofa. Bunch tocmai lua un lighean cu apă şi se pregătea să iasă cu el, după ce doctorul îl examinase.

— Deci, asta-l» o anunţă Griffiths. Am trimis după o ambulanţă şi am anunţat poliţia.

Stătea încruntat, uitându-se la pacientul întins pe jos, cu ochii închişi. Mâna stângă i se mişca într-un fel nervos, spasmodic lângă coaste.

— A fost împuşcat, precizăGriffiths. Împuşcat foarte de aproape. Şi-a făcut batista ghemotoc şi şi-a băgat-o în rană

ca să oprească sângerarea.

— După ce s-a întâmplat, ar fi putut să meargă mult? Întrebă Bunch.

— O, da, e foarte posibil. Se ştie că un om rănit mortal s-a ridicat şi a mers pe stradă, ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat şi, apoi, deodată, s-a prăbuşit, după cinci sau zece minute. Deci, se poate să nu fi fost împuşcat în biserică. O, nu! Trebuie să fi fost împuşcat la o oarecare depărtarţe. Desigur, sar fi putut sinucide, arunca revolverul şi s-ar fi împleticit, venind orbeşte către biserică. Nu prea înţeleg de ce s-a îndreptat spre biserică şi nu spre casa parohială.

— O, ştiu de ce, îl opri Bunch. A rostit: „Sanctuar”.

Doctorul se uită uimit la ea.

— Sanctuar?

— A venit Julian, anunţă Bunch, întorcându-şi capul, înd auzi paşii soţului în hol. Julian! Vino aici!

Reverendul Julian Harmon intră în cameră. Purtarea; a rezervată, profesorală îl făcuse să pară, întotdeauna, mai oătrân decât era în realitate.

— Vai de mine! Exclamă Julian Harmon, privind uimit şi îngrijorat trusă chirurgicală şi trupul întins pe sofa.

Bunch îi relată, ca de obicei, în puţine cuvinte:

— Era în biserică, pe moarte. A fost împuşcat. II cunoşti, Julian? Mi s-a părut că ţi-a pronunţat numele.

Vicarul se apropie de sofa şi se uită la muribund:

— Bietul de el, spuse şi dădu din cap. Nu, nu-l cunosc. Sunt aproape sigur că nu l-am mai văzut niciodată.

În momentul acela, ochii muribundului se deschiseră încă o dată. Trecură de la medic la Julian Harmon şi de la acesta la soţia lui. Ochii îi rămaseră aţintiţi pe faţa lui Bunch. Griffiths înainta.

— Dacă ne-aţi putea spune, întrebă el precipitat.

Dar cu ochii pironiţi asupra lui Bunch, omul spuse pe un ton slab: „Vă rog… vă rog…” Şi apoi, cu un uşor tremur, îşi dădu sufletul…

Sergentul de poliţie Hayes îşi băgă creionul în gură şi întoarse pagina carnetului.

— Deci, asta-l tot ceea ce-mi puteţi spune, doamnă Harmon?

— Asta-l tot! Confirmă Bunch. Acestea sunt lucrurile din buzunarele hainei sale.

Pe o masă, lângă cotul sergentului Hayes se afla un portmoneu, un ceas vechi, cam uzat, cu iniţialele W. S. Şi un bilet de întors spre Londra. Nimic altceva.

— Aţi descoperit cine e? Întrebă Bunch.

— Un domn sau o doamnă Eccles a telefonat la poliţie. El este fratele ei, se pare. Pe nume Sandbourne. A fost de câtva timp, într-o stare proastă cu sănătatea şi nervii. Îi mergea şi mai rău de la o vreme. Alaltăieri a plecat şi nu s-a mai întors. A luat un pistol cu el.

— Şi a venit încoace să se împuşte cu el? Întrebă Bunch. De ce?

— Ştiţi, era deprimat…

Bunch îl întrerupse.

— Nu mă refer la asta. Ci la altceva, de ce aici?

Din moment ce sergentul Hayes, în mod evident, nu cunoştea răspunsul la asta, îi oferi unul colateral:

— A ajuns aici cu autobuzul 510

— Bine, spuse Bunch din nou. Dar, de ce?

— Nu ştiu, doamnă Harmon, zise sergentul Hayes. Nu avem nici o mărturie. Dacă echilibrul său mental era afectat…

Burich termină fraza în locul lui:

— Putea s-o facă oriunde. Dar, totuşi, mie mi se pare inutil să iei un autobuz până la o mică localitate din provincie ca aceasta. Nu cunoştea pe nimeni de pe aici? Chiar?

— Pe nimeni, după câte ştim până acum, zise sergentul Hayes. Tuşi ca un om stânjenit şi adăugă, în timp ce se ridica în picioare: S-ar putea ca un domn sau o doamnă Eccles să vină să vă viziteze, doamnă, dacă nu vă supără.

— Sigur că nu mă supără, îl asigură Bunch. E foarte firesc. Aş vrea numai să le pot spune ceva.

— De acum plec, o anunţă sergentul Hayes.

— Sunt atât de mulţumită că n-a fost crimă, spuse Bunch, conducându-l la uşa din faţă.

O maşină se oprise la poarta casei parohiale. Uitându-se la ea, sergentul Hayes remarcă:

— Doamnă, se pare că domnul şi doamna Eccles vin chiar acum să stea de vorbă cu dumneavoastră.

Bunch se pregăti sufleteşte să reziste la ceea ce, simţea ea, părea să fie o încercare cam dificilă. „Totuşi, se gândi, pot să1 chem oricând pe Julian să mă ajute. Un preot este de mare ajutor când oamenii sunt în doliu.”

Bunch nu ar fi putut spune exact cum s-ar fi aşteptat să araţe domnul şi doamna Eccles, dar era conştientă, când îi întâmpină, că ceva o surprindea la ei. Domnul Eccles era un bărbat solid, înfloritor, a cărui fire n-ar fi putut fi decât veselă şi glumeaţă. Doamna Eccles părea puţin plinuţă. Avea o gură mică, strânsă pungă, ca de om meschin; vocea ei era subţire, piţigăiată.

— A fost un şofc teribil, doamnă Harmon, dacă vă puteţi imagina, spuse aceasta.

— O, ştiu, recunoscu Bunch. Trebuie să fi fost. Vă rog luaţi loc. Pot să vă ofer, da, poate e puţin prea – devreme pentru ceai…

Domnul Eccles refuză dând din mâna sa masivă.

— Nu, nu, nu vă deranjaţi pentru noi. Sunteţi foarte bună, vă mulţumesc. Vroiam doar să… ei bine… ce-a spus bietul William şi chestii de astea, ştiţi?

— A fost mult timp în străinătate, interveni doamna Eccles şi cred că trebuie să fi trăit nişte evenimente neplăcute. De când s-a întors acasă a fost foarte liniştit şi deprimat. Spunea că nu merită să trăieşti în lumea asta şi că nu mai avea nimic de aşteptat de la ea. Bietul Bill, întotdeauna a fost un om posomorât.

Bunch îi privi, pentru câteva clipe, fară să vorbească.

— A luat revolverul soţului meu, aşa a făcut, continuă doamna Eccles. Fără ca noi să ştim. Apoi, se pare, c-a venit aici cu autobuzul. Mi se pare c-a fost foarte frumos din partea lui… că n-a vrut s-o facă în casa noastră.

— Bietul băiat, bietul băiat, spuse domnul Eccles, oftând. Nu se face să-l judecăm.

Urmă o altă scurtă pauză, după care domnul Eccles întrebă:

— A lăsat vreun mesaj? Ultime cuvinte, ceva de genul acesta?

Ochii lui strălucitori şi mari o cercetau îndeaproape pe Bunch. Şi doamna Eccles se aplecă în faţă, nerăbdătoare după un răspuns.

— Nu, rosti Bunch calmă. A intrat în biserică, când era pe moarte, pentru sanctuar.

Doamna Eccles spuse pe un ton uimit:

— Sanctuar? Nu cred că…

Domnul Eccles o întrerupse.

— Locul sfânt; draga mea, zise el nerăbdător. Asta vrea să spună soţia vicarului. Este un păcat – sinuciderea, ştii. Cred că vroia să se spovedească.

— A încercat să spună ceva chiar înainte de a muri, le povesti Bunch. A început cu, „vă rog”, dar n-a putut să mai continue.

Doamna Eccles şi-a dus batista la ochi şi a smiorcăit:

— O, doamne, e teribil de trist, nu-l aşa?

— Haide, haide, Pam, o potolr soţul. Nu pune la inimă. N-ai cum să împiedici lucrurile astea. Bietul Willie. Oricum, acum s-a liniştit. Bine, vă mulţumim foarte mult, doamnă Harmon. Sper că nu v-am deranjat. Ştim că soţia unui vicar este o femeie ocupată.

Au dat mâna cu ea şi apoi familia Eccles s-a întors deodată, ca să întrebe:

— O, da, mai e un lucru. Credem că haina lui a rămas aici, nu-l aşa?

— Haina lui? Se încruntă Bunch.

Doamna Eccles spuse:

— Am dori toate lucrurile lui, ştiţi, din sentimentalism.

— A avut un ceas, un portmoneu şi un bilet de cale ferată în buzunare, zise Bunch. I le-am dat sergentului Hayes.

— Atunci, totul e în regulă, declară domnul Eccles. Ni le va de el, cred. Actele lui trebuie să fie în portmoneu.

— Era o bancnotă de o liră, precizează Bunch. Nimic mai mult!

— Nici un fel de scrisori? Nimic de genul ăsta? Bunch neagă.

— Bine, vă mulţumim din nou, doamnă Harmon. Haina pe care o purta, poate că e tot la sergent, nu?

Bunch se încruntă, făcând un efort să-şi amintească.

— Nu, spuse eaj Nu cred… ia să văd. Doctorul şi cu mine i-am scos haina ca să-l examineze rana. Se uită, în trecere, prin cameră. Trebuie s-o fi dus sus cu prosoapele şi ligheanul.

— Doamnă Harmon, dacă nu vă supăraţi, aţi putea… Am vrea haina lui, ştiţi, ultimul lucru pe care l-a purtat. Soţia mea e o fire foarte sentimentală!

— Desigur, încuviinţă Bunch. Aţi dori s-o curăţ mai întâi? Mă tem că e cam… pătată.

— O, nu, nu, nu, asta nu contează. Bunch se încruntă.

— Mă întreb unde… scuzaţi-mă o clipă!

Se duse sus şi după câteva minute se reîntoarse.

A – îmi pare tare rău, spuse ea gâfâind, servitoarea trebuie s-o fi pus laolaltă cu alte lucruri pe care le-am dat la curăţat. Mi-a luat o mulţime de timp s-o găsesc. Poftiţi! Să vi-o împachetez?

Fără să ţină seama de protestele lor, ea o împachetă; apoi îşi luară, din nou, la revedere şi soţii Eccles plecară.

I,:

Bunch traversă încet holul şi intră în bibliotecă.

Reverendul Julian Harmon îşi ridică privirea şi faţa i se lumină. Scria o predică şi se temea că se îndepărtase de la

subiect din cauza interesului pentru relaţiile politice dintre Iudeea şi Persia, în timpul domniei lui Cirus*.

— Da, dragă, o întrebă el afectuos.

— Julian, ce e un sanctuar, în mod exact?

Julian Harmon, încântat, îşi puse deoparte hârtiile cu predică.

— Ei bine, începu el, în templele romane şi greceşti, sanctuar se folosea pentru „cella” unde era statuia zeului. Cuvântul latin pentru altar, „ara” înseamnă protecţie. Continuă în maniera ăsta doctă. În anul 399 e. N, dreptul la sanctuar în bisericile creştine a fost, în cele din urmă, recunoscut în mod definitiv. Prima menţiune a dreptului la un sanctuar în Anglia se află în Codul de legi publicat de Ethelbert în anul şase sute…

Câtva timp vorbi tot astfel, în manieră de expozeu, dar era, adesea, încurcat de cum recepţiona soţia lui informaţiile sale de erudit.

— Dragă, îl opri ea. Eşti un scump.

Aplecându-se, îl sărută pe vârful nasului. Julian se simţi în pielea unui câine care fusese felicitat pentru că îi reuşise o figură de dresaj.

— Familia Eccles a fost aici, îl informă Bunch.

Vicarul se încruntă.

— Familia Eccles? Nu-mi prea amintesc.

— Nu-l cunoşti. Sunt sora şi cumnatul omului din biserică.

— Draga mea, trebuia să mă fi chemat.

♦ Cirus II cel Mare, rege persan (559-530 î.e.n.) din dinastia Ahemenizilor; fondatorul Imp. Persan; a cucerit Media (550 î.e.n.), Lidia (547 î.e.n.) şi Babilonul (539 î.e.n.); Iudeea, stat constituit în c. 926 î.e.n. Fusese ocupat în 587 î.e.n. De babilonieni.

— N-a fost nevoie, îl asigură Bunch. Nu căutau consolare. Acum stau şi mă întreb… Se încruntă. Dacă-ţi las mâine un vas de Jenă cu mâncare în cuptor, crezi că o să te descurci Julian? Cred că am să mă duc până la Londra după cumpărături.

— Cumpărături? Soţul se uită descumpănit la ea. Te gândeşti la vreo barcă, iaht sau ceva de genul ăsta?

Bunch râse.

— Nu, dragă. E o zi în care se vând convenabil albituri la magazinul „Burrows and Portman”. Ştii, cearşafuri, feţe de masă, prosoape şi cârpe de bucătărie. Ce să mă fac cu cârpele astea de bucătărie care se rup întruna. După aceea, adăugă, pe gânduri, am să trec să o văd pe mătuşa Jane.

Acea doamnă în vârstă, blândă, Miss Jane Marple, tocmai se bucura de plăcerile oferite de metropolă, instalată de vreo două săptămâni, confortabil, în apartamentul nepotului ei.

— Ce drăguţ din partea lui Raymond, murmură ea. El şi cu Joan au plecat în America pentru 14 zile şi au insistat să vin aici şi să mă distrez. Şi acum, dragă Burich, spune-mi, te rog, ce te preocupă.

Bunch era fină favorită a lui Miss Marple şi bătrâna doamnă o privi cu mare afecţiune cum ea îşi împinse mai pe spate cea mai bună pălărie de fetru, începându-şi povestirea.

Relatarea lui Bunch a fost concisă şi clară. Miss Marple încuviinţă din cap când Bunch termină.

— Înţeleg, zise ea. Da, înţeleg. ^ – De aceea am simţit că trebuia să te văd, o asigură Bunch. După cum ştii, eu nefâind prea deşteaptă…

— Dar, draga mea, eşti deşteaptă.

— Nu, nu sunt. Nu la fel de inteligentă că Julian.

— Sigur că Julian are o inteligenţă foarte deosebită, spuse Miss Marple.

— Asta e, conchise Bunch. Julian are minte, dar, pe de altă parte, eu am simţurile mele.

— Ai foarte mult bun simţ, Bunch şi eşti foarte inteligentă.

— Ştii, nu prea îmi dau seama ce ar trebui să fac. Nu pot să-l cer lui Julian pentru că, ei bine, mă înţelegi, Julian face atâta caz de corectitudine…

Această afirmaţie păru să fie înţeleasă perfect de Miss Marple, care-l spuse:

— Dragă, ştiu ce vrei să spui. Noi, femeile… suntem > altfel. Şi continuă: mi-ai povestit ce s-a întâmplat Bunch, dar aş vrea să cunosc întâi, exact, ceea ce crezi tu.

— Totul e de-a-ndoaselea, se plânse Bunch. Omul care era acolo, pe moarte, în biserică ştia totul despre sanctuar. A spus-o întocmai că Julian, mă refer la faptul că era unul citit, educat. Şi dacă se împuşcase, nu s-ar fi târât, apoi, până la biserică pentru a spune „sanctuar”. Sanctuar înseamnă că eşti urmărit şi când intri într-o biserică eşti în siguranţă. Urmăritorii tăi nu se mai pot atinge de tine. Întro vreme, nici legea nu-ţi putea face nimic.

Se uită întrebătoare la Miss Marple. Aceasta îi dădu dreptate. Bunch continuă: ‘ – Oamenii aceia, familia Eccles, erau alt soi: ignoranţi şi grosolani. Şi mai e un lucru. Ceasul acela – ceasul mortului. Purta iniţialele W. S. Pe spate. Dar înăuntru – l-am deschis – era scris foarte mic: „Lui Walter de la tatăl său” şi o dată. Walter. Dar cei doi Eccles vorbeau despre el tot timpul ca despre William sau Bill.

Miss Marple părea pregătită să intervină, dar Bunch se repezi cu precizarea:

— O, ştiu că nu ţi se spune întotdeauna pe numele cu care ai fost botezat. Adică, înţeleg că ai fi putut fi botezat William şi numit „Porgy” sau „Carrots”. Sau altfel. Dar sora ta nu ţi-ar zice William ori Bill dacă numele tău era Walter. ‘ – Vrei să zici că nu era sora lui?

— Sunt aproape sigură că nu era soră cu el. Erau oribili, amândoi. Au venit la casa parohială să-l ia lucrurile şi să afle dacă spusese ceva înainte de a muri. Când le-am confirmat că n-o făcuse am observat o uşurare pe feţele lor. În sinea mea cred că Eccles l-a împuşcat, termină Bunch.

— Crimă? Întrebă Miss Marple.

— Da, zise Bunch. Crimă. De aceea am venit la tine, draga mea.

Afirmaţia lui Bunch ar fi putut părea nepotrivită unui ascultător neavizat, dar, în anumite cercuri, Miss Marple avea reputaţia de a trata cazuri criminalistice.

— A spus „vă rog” către mine, înainte de a muri, adăugă Bunch. Dorea să fac ceva pentru el. Partea proastă e că n-am idee ce anume!

Miss Marple rămase pe gânduri câteva clipe după care se concentră asupra aceluiaşi aspect ce o preocupase deja pe Bunch.

— Dar de ce a venit tocmai acolo? Întrebă ea.

— Te gândeşti, zise Bunch, că, dacă doreşti un sanctuar, ai putea intra într-o biserică de oriunde. Nu e nevoie să iei un autobuz, care merge numai de patru ori pe zi, pentru a ajunge într-un loc retras ca al nostru!

— Trebuie să fi venit acolo în mod special, se gândi Miss Marple. Trebuie să fi venit să vadă pe cineva. Chipping Clegghom e o localitate micuţă, Bunch. Sunt sigură că ai idee pe cine venise să vadă!

Bunch îi trecu în revistă în gând pe locuitorii satului său, înainte de a da din cap, plină de îndoială, că nu era sigură.

— De fapt, spuse ea, putea fi oricine.

— N-a menţionat niciodată vreun nume?

— A spus Julian, sau mi s-â părut că a spus Julian. Ar putea fi Julia, cred. După câte cunosc, nu trăieşte nimeni cu numele de Julia în Chipping Clegghom.

Strânse puţin ochii în timp ce încerca să-şi rememoreze scena. Bărbatul zăcând acolo pe treptele altarului. Razele soarelui pătrunzând prin fereastra cu bijuteriile ei de lumină roşie şi albastră.

— Bijuteriispuse Miss Marple, cufundată în gânduri.

— Acum ajung, o întrerupse Bunch din reverie, la cel mai important lucru din! Toate. Motivul pentru care am venit, de fapt, astăzi, aici. Ştii, familia Eccles a făcut mare caz să le dau haina lui. Am scos-o când doctorul l-a examinat. Era o haină veche, ponosită, nu exista nici o raţiune pentru care

ei să fi vrut s-o aibă. Pretindeau că din sentimentalism, dar asta e o prostie.

Oricum, m-am dus sus s-o caut şi, în timp ce urcăm scările, mi-am reamintit cum el a făcut un fel de gest cu mâna, ca şi cum se căuta prin haină. Aşa că, atunci când am luat haina, am studiat-o cu foarte multă atenţie şi am observat că, într-un loc, căptuşeala fusese cusută la loc cu aţă de altă culoare. Am descusut-o şi am găsit înăuntru o bucăţică de hârtie. Am scos-o şi am cusut căptuşeala frumos, cu aţă potrivită.1 Am fost grijulie şi nu prea cred că familia Eccles o să-şi dea seama că eu am făcuto. Eu nu, dar nu pot fi sigură. După aceea, am coborât cu haina şi mi-am cerut scuze pentru întârziere.

X) Există o oarecare asemănare între pronunţia cuvintelor Julian şi jewels. (bijuterii, pietre preţioase, rubine la un ceas).

— Şi bucata de* hârtie? Întrebă Miss Marple.

Bunch îşi deschise geanta.

— Nu i-am arătat-o lui Julian, spuse ea pentru că el ar fi fost de părere că eu ar fi trebuit să le-o dau celor doi Eccles. Dar m-am gândit că ar fi mai bine să ţi-o aduc ţie.

— Un tichet de bagaje, anunţă Miss Marple, uitându-se la ea. Gara Paddington.

— R El avea un bilet de întoarcere către Paddington, în buzunar, spuse Bunch.

Ochii celor două femei se întâlniră.

— Asta reclamă acţiune, spuse repezit Miss Marple. Dar cred c-ar fi necesară multă prudenţă. Ai observat cumva, dragă Bunch, dacă te urmărea cineva când ai venit azi la Londra?

— Să fiu urmărită! Exclamă Bunch. Doar nu crezi…

— Ba cred că e posibil, întări Miss Marple. Când orice este posibil, ar trebui să ne luăm măsuri de precauţie. Se ridică cu o mişcare rapidă. Ai venit cu pretextul de-a te duce după cumpărături. De aceea, cred că lucrul cel mai bun de făcut este să plecăm după ele. Dar înainte de a porni, trebuie să

facem vreo două mici aranjamente. Nu cred, adăugă Miss Marple pe gânduri, că voi avea nevoie chiar acum de haina mea de stofă cu picăţele şi guler de castor.

După vreo oră şi jumătate cele două doamne, îmbrăcate în ce aveau mai prost şi mai ponosit, dar ţinând amândouă pachete cu albituri pentru casă abia cumpărate, se aşezară la un mic restaurant retras, numit „The Apple Bough” pentru a-şi reface forţele cu o friptură şi un pudding cu rinichi, urmate de tartă cu mere şi cremă făcute din ouă ji lapte.

— Întradevăr, prosoape de faţă de calitatea celor dinainte de război, spuse gâfâind Miss Marple. Şi cu un „J” pe ele. Ce bine îmi pare că pe soţia lui Raymond o cheamă Joan. Am să le pun deoparte până când o să aibă, cu adevărat, nevoie de ele şi atunci i le voi da ei, dacă mă ţin mai mult cele vechi.

— Aveam, întradevăr, nevoie de cârpe de bucătărie, spuse Bunch. Şi-au fost foarte ieftine, deşi nu la fel ca acelea pe care femeia aia cu părul roşcat a reuşit să mi le smulgă.

O tânără elegantă, cu ruj aplicat din abundenţă pe buze, intră în momentul acela în „The Apple Bough”. După ce se uită vag împrejur, pentru o clipă sau două, se îndreptă grăbită spre masa lor. Aşează un plic lângă cotul lui Miss Marple.

— Poftim, domnişoară, spuse ea iute.

— O, mulţumesc Gladys, spuse Miss Marple. Îţi mulţumesc foarte mult. Eşti aşa de drăguţă.

— Îmi face întotdeauna plăcere să vă servesc, o asigură Gladys. Ernie îmi spune mereu: „Tot ce ştii mai • bine ai învăţat de la Miss Marple aceea a ta, cât ai fost în serviciul ei” şi-mi face întotdeauna plăcere să vă servesc.

— E o fată atât de bună, zise Miss Marple când Gladys se îndepărtă. Tot timpul aşa de bună şi îndatoritoare.

Se uită în plic şi apoi i-l dădu lui Bunch.

— Acum fi foarte prevăzătoare dragă, o avertiză ea. Apropo, mai e încă inspectorul acela drăguţ la Melchester?

— Nu ştiu, cred că da.

— Bine, dacă nu, o asigură Miss Marple gânditoare, îl pot suna oricând pe inspectorul şef. Cred că-şi va aduce aminte de mine.

— Fii sigură de asta! Toţi îşi aduc aminte de tine. Eşti pur şi simplu unică! «exclamă Bunch.

Se ridică.

Ajunsă la Paddington, Bunch se duse la biroul de bagaje şi arătă tichetul. Câteva clipe mai târziu, un geamantan vechi şi cam uzat îi fu înmânat şi, luându-l cu ea, se îndreptă spre peron.

Călătoria spre casă a decurs normal. Bunch se ridică atunci când trenul se apropie de Chipping Clegghom şi apucă valiza cea veche. Tocmai coborâse din vagon, când un bărbat, alergând pe peron i-o smulse, deodată, din mână şi fugi cu ea.

— Opriţi-l! Strigă Bunch. Opriţi-l, opriţi-l! Mi-a furat valiza!

Controlorul de bilete care, la această gară rurală, era un om cam molâu, abia începuse să spună: „Hei, ascultă, nu poţi face asta…", când o lovitură precisă aplicată în piejk îl împinse într-o parte şi omul cu valiza ieşi din gară. Se îndreptă spre o riiaşină care-l aştepta. Aruncând valiza înăuntru, era pe punctul de-a se urca şi el, dar înainte de-a putea face vreo mişcare, o mână îl apucă de umăr şi vocea inspectorului de poliţie Abel răsuna:

— Ia ascultă, ce înseamnă toate astea?

Bunch sosi gâfâind din gară.

— Mi-a smuls valiza. Tocmai coborâsem cu ea din tren.

— Prostii, spuse bărbatul. Nu ştiu ce vrea să zică doamna asta. E valiza mea. Eu tocmai am coborât cu ea din tren.

Se uită la Bunch cu o privire bovină, inexpresivă. Nimeni n-ar fi ghicit că inspectorul de poliţie Abel şi doamna Harmon petrecuseră timp îndelungat în orele libere ale inspectorului, discutând despre meritele respective ale îngrăşămintelor şi chimicalelor pentru tufele de trandafiri.

9i – Doamnă, spuneţi că aceasta este valiza dumneavoastră? Întrebă inspectorul de poliţie Abel.

— Da, categoric!

— Şi dumneata, domnule?

— Eu zic că asta-l valiza mea,

Bărbatul era înalt, brunet şi bine îmbrăcat cu o voce afectată şi care-şi dădea aere. O voce feminină din maşină interveni: ‘ * * – Da bineînţeles că-l valiza ta, Edwin. Nu ştiu ce vrea să zică femeia asta.

— Trebuie să clarificăm, stabili inspectorul de poliţie Abel. Dacă este valiza dumneavoastră doamnă, spuneţi-mi ce conţine?

— Haine, răspunse Bunch: o haină lungă în picăţele cu un gliler de castor, două jachete de lână şi o pereche de pantofi.

— Da, e destul de clar, constată inspectorul de poliţie Abel. Se întoarse către celălalt.

— Sunt costumier la teatru, spuse tipul cel brunet dându-şi importanţă. Această valiză conţine recuzita ce aparţine teatrului pe care am adus-o aici pentru spectacolul unor amatori.

— E-n regulă, domnule, spuse inspectorul de poliţie Abel. Atunci să ne uităm înăuntru şi să vedem, nu-l aşa? Putem merge la poliţie sau, dacă vă grăbiţi, ducem valiza înapoi la gară şi-o deschidem acolo.

— Îmi convine, încuviinţă brunetul. Mă numesc Moss, de fapt Edwin Moss.

Poliţistul, ţinând valiza, se întoarse la gară.

— O ducem la mesagerie, George, îi spuse impiegatului.

Inspectorul de poliţie Abel puse valiza pe tejgheaua oficiului de mesagerie şi apăsă pe încuietoare. Valiza se deschise. Bunch şi domnul Edwin Moss stăteau de o parte şi de alta a poliţistului, uitându-se răzbunător unul la altul.” – Ah! Exclamă Abel când fu ridicat capacul.

Înăuntru, îndoită cu grijă se o haină lungă de stofă cam uzată cu un guler din blană de castor. Mai erau două

pulovere din lână şi o pereche de pantofi fără toc.

— Exact cum aţi spus, doamnă, zise satisfăcut poliţistul, întorcându-se spre Bunch. Nimeni n-ar fi putut zice că domnul Edwin Moss a pus ceva la cale. Regretul şi scuzele sale au fost magnifice: – îmi cer scuze, zise el. Vă rog să primiţi scuzele mele. Credeţimă, doamnă dragă, când vă spun cât de rău îmi pare. Purtarea mea a fost lipsită de orice scuză, pur şi simplu de neiertat. Se uită la ceas. Acum trebuie să mă grăbesc. Probabil valiza mea a rămas în tren. Ridicându-şi încă o dată pălăria, îi spuse mieros lui Bunch: mii de scuze şi ieşi în grabă din mesagerie.

— Ai de gând să-l laşi să-ţi scape? Îl întrebă Bunch conspirativ pe inspectorul de poliţie Abel.

Acesta din urmă îi făcu încet cu ochiul.

— N-o să ajungă prea departe, doamnă, o asigură el. Adică, no să ajungă departe neobservat, dacă înţelegeţi ce vreau să spun.

— O! Făcu Bunch uşurată.

— Doamna aceea bătrână a telefonat spuse Abel, cea care a fost aici acum câţiva ani. E deşteaptă, nu-l aşa? A fost o întreagă vânzoleală toată ziua. Nu m-aş mira dacă sergentul sau inspectorul şef n-o să treacă pe la dumneavoastră mâine dimineaţă.

I

Inspectorul şef fu cel care veni, pe nume Craddock, de care Miss Marple îşi amintea. O salută pe Bunch cu un zâmbet, ca pe o veche prietenă.

— Din nou crimă în Chipping Clegghom, spuse el vesel. Nu duceţi lipsă de senzaţie aici, nu-l aşa, doamnă Harmon? % – M-aş putea lipsi de aşa ceva, răspunse Bunch. Aţi venit sămi puneţi întrebări sau îmi povestiţi altceva în schimb?

— Întâi, am să vă spun unele lucruri, îi explică inspectorul. Pentru început, domnul şi doamna Eccles sunt de câtva timp sub supravegherea noastră. Avem motive să credem că au avut legătură cu mai multe jafuri în partea asta a lumii. Apoi, deşi doamna Eccles are un frate pe nume

Sandbourne, ce s-a întors recent din străinătate, ^, bărbatul muribund, pe care l-aţi găsit ieri în biserică, nu era în mod sigur Sandbourne. ‘ – Ştiam că nu e, spuse Bunch. De fapt numele lui era Walter nu William.

Inspectorul dădu aprobator din cap. V – El se numea Walter St. John şi a scăpat acum 48 de ore din închisoarea Charrington.

— Desigur, îşi spuse Bunch ca pentru ea, el era urmărit de justiţie şi s-a dus spre sanctuar. Apoi întrebă: ce făcuse?

— Trebuie să mă întorc cu mult timp în urmă. E o poveste complicată. În urmă cu mulţi ani a existat o anume dansatoare care avea numere în muzic-halluri. Nu cred caţi auzit vreodată de ea, dar se specializase într-o poveste de sorginte arabă, „Aladin în peştera bijuteriilor”. Purta strasuri şi nimic altceva.

Nu era, cred, o dansatoare grozavă, în schimb era atractivă. Oricum, o anumită personalitate regal-asiatică se îndrăgostise de ea nebuneşte. Printre alte lucruri, i-a dăruit un magnific colier din smaralde.

— Bijuteriile strămoşeşti ale unui rajah? Murmură Bunch uluită.

Inspectorul Graddock tuşi.

— Da, o versiune oarecum mai modernă, doamnă ‘ Harmon. Legătura n-a durat foarte mult, s-a terminat când atenţia nobilului nostru a fost atrasă de un anumit star de cinema ale cărei cereri nu erau chiar atât de modeste.

Zobeida, ca să-l spunem dansatoarei pe numele ei de scenă, îşi păstră colierul dar, cum era de aşteptat, acesta i-a fost furat. A dispărut din cabina ei de la teatru şi în mintea autorităţilor a domnit suspiciunea că ea însăşi ar fi pus la cale furtul acestuia. Asemenea lucruri s-au cunoscut din publicitatea care li $-a făcut sau din motive mai puţin cinstite.

Colierul n-a fost niciodată recuperat, dar în timpul investigaţiei, atenţia poliţiei a fost atrasă de acest om, Walter StJohn. Era un bărbat educat şi de familie bună care

cam decăzuse, aşa că el se angajase ca bijutier la o firmă puţin cunoscută, suspectată de a juca rolul de paravan pentru furturile de bijuterii.

S-a dovedit că acest colier trecuse prin mâinile sale. Totuşi, el a fost, în cele din urmă, judecat, condamnat şi trimis la închisoare în legătură cu furtul altor bijuterii. Nu mai avea foarte mult timp de ispăşit pedeapsa, aşa încât evadarea lui a fost oarecum o surpriză.

— Dar de ce a venit aici? Întrebă Bunch.

— Şi noi am vrea foarte mult să ştim asta, doamnă Harmon. Luându-l urmele, se pare că s-a dus, mai întâi, la Londra. Nu a vizitat pe nici unul din vechii lui asociaţi, ci o femeie în vârstă, o doamnă Jacobs, care fusese mai înainte o cabinieră la teatru. Ea nu a vrut să ne spună un cuvânt pentru ce motiv a venit el, dar, potrivit altor locatari din casă, a plecat cu o valiză.

— Înţeleg, spuse Bunch. A lăsat-o la oficiul de bagaje din Paddington şi apoi a venit încoace.

— În timpul acesta, spuse inspectorul Craddock, familia Eccles şi omul care îşi zice Edwin Moss erau pe urmele sale. Ei vroiau valiza aceea. L-au văzut urcându-se în autobuz. Trebuie să fi mers cu maşina înaintea lui şi să-l fi aşteptat când a coborât din autobuz.

— Şi a fost ucis? Întrebă Bunch.

— Da, spuse Craddock. A fost împuşcat. Cu revolverul lui Eccles, dar cred mai degrabă că Moss e ucigaşul. Acum, doamnă Harmon, ceea ce dorim noi să aflăm este unde se află valiza pe care Walter StJohn a depus-o, de fapt, la gara Paddington?

Bunch zâmbi.

— Îmi închipui că mătuşa Jane a şi luat-o deja, zise ea.

— Vreau să spun Miss Marple. Iată care a fost planul ei: a trimis o fostă servitoare de-a ei cu o valiză în care-şi pusese lucruri de-ale sale la mesageria din Paddington şi noi am schimbat între noi tichetele. Eu am luat valiza ei şiam venit

cu ea în tren. Ea părea să se aştepte ca cineva să încerce să mi-o fure.

Acum a fost rândul inspectorului Craddock să zâmbească.

— Aşa mi-a şi zis când a telefonat. Mă duc cu m, asina la Londra s-o văd. Doriţi să veniţi, doamnă Harmon?

— Ei bine, zise Bunch, cântărind lucrurile. De fapt, este o ocazie foarte fericită. M-a durut un dinte noaptea trecută, aşa încât ar trebui să mă duc la Londra la dentist, nu-l aşa?

— Absolut, spuse inspectorul Craddock.

Miss Marple se uită de la Craddock la faţa nerăbdătoare a lui Bunch Harmon. Valiza se afla pe masă.

— Sigur că n-am deschis-o, îi asigură bătrâna doamnă. Nu mam gândit să fac aşa ceva până nu vine cineva oficial. Şi apoi, adăugă ea cu un zâmbet ce ascundea o modestie afectată de tip victorian: e închisă!

— Aţi vrea să ghiciţi ce e înăuntru, Miss Marple? Întrebă inspectorul.

— Îmi imaginez, zise Miss Marple, că sunt costumele de teatru ale Zobeidei. Doriţi o daltă, inspectore?

Dalta dădu imediat rezultate. Amândouă femeile exclamară uimite când capacul fu ridicat. Lumina soarelui, care pătrundea prin fereastră, făcea să strălucească ceea ce părea o comoară inestimabilă de bijuterii scânteietoare, roşii, albastre, verzi, portocalii.

— Peştera lui Aladin, spuse Miss Marple. Bijuteriile lucitoare pe care le purta faţă când dansa.

— Ah, zise inspectorul Craddock. Bine, dar ce e aşa de preţios la asta, când te gândeşti că un om a fost omorât pentru ca să i se ia valiză?

— Cred că a fost o fată şireată, spuse Miss Marple gânditoare. A murit, nu-l aşa, inspectore?

— Da, a murit acum trei ani.

— A avut acel colier din smaralde foarte preţioase, se gândi cu glas tare Miss Marple. A dat să i se scoată pietrele preţiose din montura lor şi le-a fixat pe ici, pe colo, ji) e costumul ei ds teatru, unde toţi le considerau drept simple

strasuri colorate. Apoi, a dat să i se facă o copie a colierului adevărat şi, bineînţeles, asta a fost furată. Nu e de mirare că nu a apărut niciodată pe piaţă. Curând, hoţul şi-a dat seama că pietrele erau false.

— Iată un plic, anunţă Bunch, dând la o parte unele pietre strălucitoare.

Inspectorul Craddock îl luă şi scoase din el două hârtii care păreau oficiale. Citi cu glas tare: – „Certificat de căsătorie între Walter Edmund St John şi Mary Moss”. Acesta era numele real al Zobeidei.

— Deci erau căsătoriţi, spuse Miss Marple. Înţeleg!

— Şi cealaltă hârtie? Întrebă Bunch.

— Un certificat de naştere a unei fetiţe Jewel.

— Jewel? Strigă Bunch. Deci, aşa! Jewel! Jill! Asta-l! Acum înţeleg de ce a venit la Chipping Clegghom… E ceea ce a încercat să-mi spună: Jewel. Familia Mundy, îi ştiţi de la Laburnum Cottage. Îngrijeau de fetiţa cuiva. Ţin mult la ea. Le-a fost ca o nepoată. Da, îmi amintesc acum că numele ei e Jewel, numai că, bineînţeles, o strigă Jill.

Doamna Mundy a avut o congestie cerebrală acum o săptămână şi bătrânul e foarte bolnav de pneumonie. Urmau să fie amândoi internaţi. Mi-am dat toată silinţa să găsesc undeva o familie pentru Jill. Nu vroiau să fie dusă la un cămin.

Cred că tatăl ei a auzit de astea în închisoare, a reuşit să evadeze, să ia valiza de la bătrâna cabinieră la care el sau soţia o lăsase. Presupun că dacă bijuteriile au aparţinut, cu adevărat, mamei, ele pot fi folosite acum pentru copil.

— Aşa cred şi eu, doamnă Harmon, dacă sunt aici.

— O, sigur că se află aici, spuse veselă Miss Marple.

— Slavă Domnului că te-ai întors, dragă, zise reverendul Julian Harmon, întâmpinându-şi soţia cu dragoste şi suflând uşurat. Doamna Burt încearcă întotdeauna să-şi dea osteneala, când eşti plecată, dar mi-a făcut pentru la prânz nişte plăcintă cu peşte cu totul deosebită. N-am vrut s-o

jignesc şi i-am dat-o lui Tiglath fileser, dar nici el n-a voit – s-o înfulece, aşa că am aruncat-o pe fereastră.

— Tiglath Pileser, zise Bunch, mângâind motanul din casa parohială, care torcea pe genunchii ei, este foarte pretenţios în legătură cu peştele pe care-l mănâncă. Mereu îi spun că s-a boierit!

— Cei cu dintele tău, dragă? Te-a văzut stomatologul?

— Da, spuse Bunch. Nu m-a durut mai deloc şi i-am făcut iar p vizită mătuşii Jane…

— Bătrânica aia scumpă, spuse Julian, sper că nu-l slăbesc puterile.

— Câtuşi de puţin, zâmbi Bunch.

În dimineaţa următoare, Bunch duse un buchet de crizanteme proaspete la biserică. Soarele pătrundea din nou prin fereastra de est şi Bunch rămase în lumina sclipitoare, pe treptele altarului. Spuse foarte încet, în şoaptă: „Totul va fi bine cu fetiţa ta. Eu o să am grijă. Promit”.

Apoi aranjă prin biserică, luă loc în strană şi, pentru câteva clipe, se rugă, după care se întoarse la casa parohială să atace treburile gospodăreşti care se adunaseră în ultimele două zile.

Misterul apartamentului ieftin.

Aşa cum v-am povestit, cercetările lui Poirot pornesc de obicei de la stabilirea unui delict bine definit, fie el crimă ori furt, după care, printr-un proces de deducţie logică, se ajunge la triumful soluţiei finale. Acum sunt tocmai pe cale să vă relatez un remarcabil şir de evenimente care, începând cu incidentele aparent banale ce au atras atenţia lui Poirot, au dus la întâmplările sinistre cu care s-a încheiat un caz cât se poate de neobişnuit.

Petrecusem seara cu un vechi prieten al meu, Gerald Parker. În afară de gazdă şi de mine, se mai aflau acolo încă vreo şase persoane, iar discuţia ajunse, aşa cum era sortit să se întâmple mai curând sau mai târziu oriunde se afla Parker, la subiectul vânătorii de locuinţe la Londra. Casele

şi apartamentele erau hobby-ul aparte al lui Parker. De la sfârşitul războiului, ocupase cel puţin şase apartamente şi căsuţe diferite. Abia se instala undeva, că dădea pe neaşteptate peste un alt chilipir şişi făcea imediat bagajele. Mutările lui erau aproape întotdeauna însoţite de un oarecare câştig pecuniar, deoarece avea o minte ascuţită în afaceri, dar nu dorinţa de a scoate bani, ci dragostea pură pentru acest sport îl punea de fapt în mişcare. L-am ascultat un timp pe Parker cu respectul novicelui pentru expert. Apoi veni rândul nostru, dezlănţuind un adevărat turn Babei de voci. În cele din urmă, i se dădu cuvântul doamnei Robinson, o tânără încântătoare ce se afla acolo cu soţul ei. Nu-l mai văzusem ţiiciodată, deoarece Robinson era doar o cunoştinţă de dată recentă a lui Parker.

— Fiindcă tot veni vorba despre apartamente, spuse ea, aţi auzit de norocul nostru, domnule Parker? Am obţinut un apartament… În sfârşit! În complexul de blocuri Montagu.

— Păi, făcu Parker, eu am spus întotdeauna că se găsesc apartamente berechet… dacă ştii să oferi preţul!

— Bine, dar ăsta nu e preţ. E ieftin ca braga. 80 de lire pe an.

Dar… blocul Montagu este chiar în apropiere de Knightsbridge, nu? O clădire mare şi impunătoare. Sau poate vorbiţi de vreo rudă săracă cu acelaşi nume de undeva de la mahala?

— Nu, e chiar cel de lângă Knightsbridge. Tocmai de-aceea zic că e minunat.

— Ăsta e cuvântul! Minunat! Un miracol fără doar şi poate! Dar trebuie să aibă o chichiţă. Aţi plătit, presupun, recompensă mare.

— N-am plătit nici o recompensă!

— Nici o recom… o, vai, să-mi ţină cineva capul! Gemu Parker.

— Însă trebuie să cumpărăm mobilă, continuă doamna Robinson.

— Aha! Se zbârli Parker. Ştiam eu că trebuie să fie o chichiţă.

— Contra 5o de lire. Şi e frumos mobilat.

— Renunţ, zise Parker. Probabil că actualii chiriaşi sunt şi nebuni şi filantropi.

Doamna Robinson părea puţin îngrijorată… Fruntea se încreţi între sprâncenele gingaşe.

— Este întradevăr ciudat, nu? Credeţi cumva că apartamentul e bântuit de stafii?

— N-am auzit niciodată de un apartament bântuit de stafii, declară Parker hotărât.

— Nuu? Doamna Robinson nu se arătă deloc convinsă. Însă au existat câteva lucruri în toată afacerea asta care m-au frapat şi mi s-au părut… ă… ciudate.

— Ca de exemplu… am sugerat eu.

— Aha, exclamă Parker, i-am incitat atenţia expertului nostru în criminalistică. Descărcaţiwă tolba în faţa lui, doamnă Robinson, Hastings e un maestru al descâlcirii misterelor.

Am râs jenat, dar nu întrutotul supărat de rolul care mi se atribuise.

— O, nu-l nimic chiar straniu, căpitane Hastings, însă când m-am dus la agenţii imobiliari Stosser & Paul – pe care nu-l mai abordasem pentru că se ocupau numai de apartamentele scumpe din Mayfair, dar m-am gândit totuşi că n-ar fi rău – nu ne-au oferit decât case la patru-cinci sute pe an sau cu recompense enorme; apoi, exact când voiam să plecăm, ne-au pomenit de un apartament cu 80 dar ne-au spus că se îndoiesc că are vreun rost să ne ducem până acolo pentru că-l aveau înregistrat de mai mult timp şi trimiseseră atât de mulţi oameni să-l vadă, că era aproape sigur adjudecat – „înşfăcat”, după cum s-a exprimat funcţionarul-numai că oamenii sunt atât de nerecunoscători că nui mai anunţă dacă l-au luat şi-atunci ei continuă să-l recomande, iar lumea se enervează să fie trimisă într-un loc care fusese, poate, închiriat de mult.

Doamna Robinson se opri să-şi tragă răsuflarea foarte necesară, apoi continuă:

— I-am mulţumit şi i-am spus că, deşi probabil n-are sens, am dori totuşi o trimitere pentru orice eventualitate. Am luat imediat un taxi până acolo, pentru că, la urma urmei, nu se ştie niciodată. Apartamentul 4 era la etajul al doilea şi chiar pe când aşteptam liftul, Elsie Ferguson, o prietenă de-a mea, căpitane Hastings, care şi ea aleargă după un apartament, cobora grăbită, scările. „Ţi-am luat-o o dată înainte, draga mea, a spus ea. Dar fără folos. A fost' deja închiriat". Asta părea sfârşitul, dar, aşa cum a spus John, apartamentul era foarte convenabil, aşa că ne puteam permite să oferim mai mult şi poate dacă adăugam şi o recompensă… E groaznic să faci aşa ceva, desigur şi chiar mi-e ruşine să vă spun, dar ştiţi ce înseamnă goana după locuinţă.

Am asigurat-o că eram foarte conştient că în lupta pentru locuinţă partea mai josnică a firii umane triumfa adesea asupra celei nobile şi că se aplica întotdeauna regula bine cunoscută a luptei pentru supravieţuire.

— Aşa că am urcat şi, n-o să vă vină să credeţi, dar apartamentul nu era deloc închiriat. Am fost conduşi de servitoare să-l vedem, apoi am vorbit cu stăpâna şi totul a fost aranjat pe loc. Luare în folosinţă imediată şi 50 de lire pentru mobilă. Am semnat contractul a doua zi, iar mâine ne mutăm!

Doamna Robinson se opri triumfătoare.

— Şi cum rămâne cu doamna Ferguson? Întrebă Parker. Să-ţi auzim deducţiile, Hastings.

— Evident, dragul meu Watson", am citat uşor, s-a adresat la un alt» apartament.

— Vai, căpitane Hastings, ce isteţime! Strigă doamna Robinson cu admiraţie.

Aş fi dorit ca Poirot să fie de faţă. Câteodată am senzaţia că-mi subestimează capacităţile.

Întreagă afacere era destul de amuzantă, aşa că i-am expus-o în glumă lui Poîrot a doua zi dimineaţă. Se arată interesat şi mă chestionă îndeaproape cu privire la chiriile apartamentelor din diferite zone ale oraşului.

— Ce poveste curioasă, spuse el gânditor. Scuză-mă, Hastings, trebuie să fac o scurtă plimbare.

Când reveni, cam peste o oră, ochii îi scânteiau de o emoţie aparte. Îşi puse bastonul pe masă şi-şi perie calota pălăriei cu obişnuita-l grijă tandră înainte să vorbească.

— E bine, mon ami, că nu avem de rezolvat nici un caz în clipa de faţă. Ne putem astfel dedica în întregime acestei investigaţii.

— Despre ce investigaţie vorbeşti?

— Despre remarcabila ieftinătate a noului apartament al prietenei tale, doamna Robinson.

— Poirot, glumeşti! ‘ – Sunt cât se poate de serios. Imaginează-ţi, prietene, că adevărata chirie e acelor apartamente este de 350 lire. M-r; m asigurat de acest lucru de la agenţii proprietarului. Şi totuşi acest anume apartament e^te închiriat sub preţ, cu numai 80 de lire. De ce?

— O fi ceva în neregulă cu el. Poate e bântuit de stafii, cum a sugerat doamna Robinson.

Poirot scutura din cap nemulţumit.

— Atunci ce ciudat că prietena ei <îi spuse că apartamentul este închiriat, iar când ea urcă, ia te uită, lucrurile nu stau deloc aşa!

— Adică nu eşti de acord cu mine că cealaltă femeie s-a adresat, probabil, la alt apartament? Asta e singura soluţie posibilă.

— S-ar putea să ai dreptate în privinţa asta sau nu, Hastings. Rămâne faptul că mulţi alţi solicitanţi au fost trimişi să-l Vadă, dar, în ciuda sumei derizorii, era încă pe piaţă când a sosit doamna Robinson.

— Asta dovedeşte că trebuie să aibă vreo hibă.

— Doamna Robinson n-a părut să observe nimic nelalocul lui. Foarte curios, nu-l aşa? Ţi-a făcut impresia unei femei cinstite, Hastings?

— Este o fiinţă încântătoare.

— Evident, de vreme ce te face incapabil să-mi răspunzi la întrebare. Atunci, descrie-mi-o!

— Păi, e înaltă şi cu tenul alb, părul ei are o frumoasă nuanţă castanie…

— Întotdeauna ai avut înclinaţie spre părul castaniu! Murmură Poirot. Dar continuă.

— Ochi albaştri şi un ten foarte frumos şi… ă, cam asta-l tot, cred, am încheiat, incapabil de-a mai adăuga ceva.

— Şi soţul ei?

— Oh, el e un tip drăguţ, n-are nimic frapant.

— Brunet sau blond?

— Nu ştiu, pe undeva pe la mijloc şi are o faţă comună.

Poirot dădu din cap.

— Da, sunt sute de astfel de bărbaţi obişnuiţi. Şiapoi, oricum, tu descrii femeile cu mai multă simpatie şi semne de apreciere. Ştii ceva despre oamenii ăştia? Parker îi cunoaşte bine?

— I-a întâlnit de curând, cred. Poirdt, doar nu îţi închipui o clipă că…

Poirot ridică o mână.

— Tout doucement, mon ami. Ţi-am spus cumva că mă gândesc la ceva? N-am zis decât că e o istorie curioasă. Şi nimic nu aruncă lumină asupra ei, în afară, poate, de numele femeii, ce zici, Hastings.

— O cheamă Stella, am spus rigid, dar nu văd…

Poirot mă întrerupse cu un chicot enorm. Se părea că ceva îl amuza imens.

— Iar Stella înseamnă stea, nu-l aşa? Faimoasă!

— Ce naiba…?

— Iar stelele dau lumină! Voilă! Linişteşte-te, Hastings. Nu-ţi lua aerul tău de demnitate jignită. Hai să mergem la complexul Montagu să punem câteva întrebări.

L-am însoţit mai mult în silă. Complexul Montagu era un grup de blocuri frumoase şi excelent renovate. Un portar în livrea se bronza în prag. Poirot i se adresă:

— Pardon, puteţi să-mi spuneţi dacă o anume familie Robinson locuieşte aici?

Portarul era un tip scump la vorbă şi probabil într-o dispoziţie acră sau bănuitoare. Abia dacă ne-a privit, apoi mormăi:

— Apartamentul 4 Etajul 2

— Mulţumesc. Poţi să-mi spui cam de când locuiesc aici?

— Şase luni.

Am rămas perplex, conştient în. Acest timp de zâmbetul maliţios al lui Poirot.

— Imposibil, am strigat. Cred că faceţi o greşeală.

— Şase luni.

— Sunteţi sigur? Doamna despre care vă vorbesc este înaltă, are tenul alb şi un păr de aur roşcat şi…

— Dânsa e, zise portarul. Au venit fix acum şase luni.

Păru să-şi piardă interesul pentru noi şi se retrase Încet în hol. L-am urmat afară pe Poirot.

— Eh bien, Hastings? Întrebă prietenul meu cu viclenie. Mai eşti tot aşa de sigur că femeile încântătoare spun adevărul?

M-am abţinut să răspund.

Poirot virase pe Brompton Road, înainte să-l întreb ce avea de gând să facă şi încotro se îndrepta.

— Spre agenţii imobiliari, Hastings. Ţin enorm să-mi găsesc o locuinţă în complexul Montagu. Dacă nu greşesc, nu peste mult timp se vor petrece acolo câteva lucruri interesante.

Am avut noroc în căutările noastre. Apartamentul 8 de la etajul 4 era de închiriat, gata mobilat, contra 10 guinee pe săptămână. Poirot îl luă prompt pentru o lună. Întorşi pe stradă, îmi reduse protestele la tăcere.

— Dar câştig nişte bani zilele astea! De ce să nu-mi satisfac un capriciu? Apropo, Hastings, ai un revolver?

— Da, pe undeva, am răspuns puţin înfiorat. Crezi cumva…

— Că o să ai nevoie de el? E cât se poate de probabil. Văd că gândul ăsta îţi face plăcere. Întotdeauna te-a atras tot ce-l spectaculos şi romantic.

În ziua următoare eram deja instalaţi în căminul nostru temporar. Apartamentul era plăcut mobilat. Ocupa aceeaşi poziţie în clădire ca acel al familiei Robinson, doar că era cu două etaje mai sus.

Ziua de după instalarea noastră era duminică. Dupăamiază, Poirot lăsă uşa din faţă întredeschisă şi mă chemă în grabă când sunetul unei uşi trântite reverberă de undeva de jos.

— Uită-te peste balustradă. Aceia sunt prietenii tăi? Să nu te vadă.

Mi-am lungit gâtul peste scară.

— Sunt ei, am declarat în şoaptă.

— Bun. Aşteaptă un pic.

Cam peste o jumătate de oră, o tânără apăru într-o îmbrăcăminte strălucitoare şi încărcată. Cu satisfacţia întipărită pe faţă, Poirot se strecură în vârful picioarelor înapoi în casă.

— Cest ga. După. Stăpân şi stăpână, slujnica. Acum apartamentul trebuie să fie gol.

— Ce-ai de gând să faci? Am întrebat neliniştit.

Poirot păşise vioi în bucătărie şi trăgea de funia liftului de cărbune.

— Suntem pe cale să facem o coborâre după metoda lăzilor de gunoi, îmi explică el vesel. Nimeni n-o să ne bage în seamă. Concertul de duminică, plimbarea de duminică după-masă şi în sfârşit somnişorul de după cina de duminică a Angliei – le rosbif – toate acestea vor distrage atenţia de la faptele lui Hercule Poirot. Vino, prietene.

Am intrat în mecanismul rudimentar de lemn şi l-am urmat cu atenţie, vIntrăm fraudulos în apartament? I-am întrebat bănuitor.

Răspunsul lui Poirot nu fu de natură să mă liniştească.

— Nu chiar azi, zise el.

Trăgând de funie, am coborât binişor până am ajuns la etajul doi. Poirot scoase o exclamaţie de satisfacţie când observă că uşa de lemn spre bucătărie era deschisă.

— Ai remarcat? Uşile astea nu se zăvorăsc niciodată ziua. Şi totuşi oricine ar putea să urce sau să coboare ca noi. Noaptea, da – deşi nici atunci întotdeauna şi tocmai contra acestei situaţii o să luăm măsuri de prevedere.

Pe când vorbea, scoase nişte unelte din buzunar şi se apucă imediat îndemânatic de lucru, cu scopul de a fixa zăvorul astfel încât să poată fi tras dinspre lift. Toată operaţia dură cam trei minute. Apoi Poirot îşi băgă la loc uneltele în buzunar şi ne urcarăm din nou pe teritoriul nostru privat.

Luni, Poirot lipsi toată ziua, dar când se întroarse seara se aruncă în scaun oftând cu satisfacţie.

— Hastings, ce-ai zice să-ţi relatez o scurtă istorioară? Este o poveste pentru sufletul tău, care o să-ţi amintească de genul tău de filme pe care le preferi.

— Dă-l drumul, am râs. Presupun că este o poveste adevărată şi nu un produs ăl eforturilor tale imaginative.

— E suficient de adevărată. Inspectorul Japp de la Scotland Yard îi va garanta exactitatea, având în vedere că mi-a ajuns la ureche prin bunele lui oficii. Acum mai bine de şase luni, au fost furate de la departamentul de stat american câteva planuri navale importante. Ele reprezentau poziţia câtorva dintre cele mai însemnate sisteme de apărare portuară, care ar valora o sumă de bani considerabilă pentru oricare guvern străin – de exemplu, cel japonez. Bănuiala a căzut pe un tânăr cu numele Luigi Valdarno, italian de origine, ce deţinea o funcţie minoră în departament şi care a dispărut odată cu documentele. Fie că Luigi Valdarno a comis sau nu furtul, cert e că a fost descoperit împuşcat două zile mai târziu în East Side din New York. Documentele nu se aflau asupra lui. Ei, de un timp, Luigi Valdarno era combinat cu o anume domnişoară

Elsa Hardt, o tânără cântăreaţă apărută de curând, care locuia cu un frate într-un apartament din Washington. Nu se cunoştea nimic despre antecedentele domnişoarei Elsa Hardt, iar ea a dispărut brusc şi oarecum simultan cu uciderea lui Valdarno. Există motive să credem că în realitate ea era un spion internaţional desăvârşit, care a desfăşurat o bogată activitate ticăloasă sub diverse nume. Serviciul Secret American, în timp ce se străduia s-o depisteze, a supravegheat concomitent un anume japonez insignifiant care locuia la Washington. Erau siguri că, în momentul când Elsa Hardt îşi va acoperi suficient urmele, îl va aborda pe domnul respectiv. Unul din aceste personaje a plecat pe neaşteptate în Anglia acum două săptămâni. S-ar părea deci că Elsa Hardt este în Anglia.

Poirot se opri, apoi adăugă blând: descrierea oficială a Elsei Hardt este: înălţimea 57 picioare xalbaştri, păr castaniu, tenul alb, nas drept, fără semne particulare.

— Doamna Robinson! Am suspinat adânc.

— Există această posibilitate, oricum, mă corectă Poirot. De asemenea, am aflat că un bărbat oacheş, un străin, a întrebat chiar azi-dimineaţă de locatarii de la apartamentul 4 De aceea, mon ami, mi-e teamă că va trebui să reiiunţi la somnul tău de frumuseţe de diseară şi să mă însoţeşti în veghea mea de o noapte în apartamentul de jos, înarmat cu excelentul tău revolver, bien entendu.

— Chiar aşa, am strigat cu entuziasm. Când începem?

— Îmi închipui că miezul nopţii e o oră atât solemnă, cât şi potrivită. Nu e probabil să se întâmple ceva mai înainte.

Fix la ora 24 ne-am strecurat atent în liftul de cărbune şi am coborât la etajul doi. Manipulată de Poirot, uşa de lemn s-a deschis rapid înăuntru şi am intrat în apartament. Din camera de serviciu am trecut în bucătăria propriu-zisă, unde ne-am aşezat comod pe două scaune cu uşa dinspre hol deschisă.

— Acum nu avem altceva de făcut decât să aşteptăm, zise Poirot mulţumit, închizând ochii.

Mie aşteptarea mi se păru nesfârşită. Mi-era groază să nu adorm. Tocmai pe când mi se părea că stăteam acolo de cel puţin opt ceasuri, dar în realitate stătusem, aşa cum am aflat după aceea, exact o oră şi 20 de minute, îmi ajunse la ureche un scârţâit slab. Poirot îmi atinse mâna. M-am ridicat şi ne-am îndreptat cu atenţie împreună în direcţia holului. Zgomotul venea dintr-acolo. Poirot îmi şopti la ureche: x) Adică 172 m.

— E afară, la uşa din faţă. Taie broasca. Când îţi dau semnalul, nu înainte, îl prinzi pe la spate şi îl ţii bine. Ai grijă, are cuţit.

În curând se auzi zgomotul a ceva rupt şi prin uşă apăru un mic cerc de lumină. Acesta fu stins imediat şi uşa se deschise încet. Poirot şi cu mine ne lipirăm de zid. Am auzit răsuflarea unui om trecând pe lângă noi. Apoi şi-a aprins lanterna, timp în care Poirot mi-a şuierat la ureche:

— Allez!

Am sărit amândoi. Cu o mişcare rapidă, Poirot a înfăşurat capul intrusului cu un şal de lână subţire, în timp ce eu i-am imobilizat mâinile. Toată treaba s-a făcut iute şi fără zgomot. I-am smuls pumnalul din mână şi pe când Poirot îi dădea jos şalul de pe ochi, ţinându-l totuşi strâns bine în jurul gurii, am scos revolverul ca să-l vadă şi să înţeleagă că orice rezistenţă e de prisos. Când încetă să se zbată, Poirot îi şopti repede ceva la ureche. După o clipă, bărbatul aprobă din cap. Apoi, ordonându-l tăcere cu o mişcare a mâinii, Poirot o luă înainte şi cu toţii ieşirăm din apartament şi coborârăm treptele. Ostaticul îl urma, iar eu veneam în urmă cu revolverul. Când ieşirăm în stradă, Poirot se întoarse spre mine:

— Ne-aşteaptă un taxi după colţ. Dă-mi revolverul. Nu mai avem nevoie de el acum.

— Dar dacă tipul încearcă să scape?

Poirot zâmbi.

— N-o să încerce.

M-am întors într-un minut cu taxiul care aştepta. Şalul fusese desfăcut de pe faţa străinului, iar eu am tresărit surprins:

— Nu-l japonez, am exclamat în şoaptă către Poirot.

— Observaţia a fost dintotdeauna punctul tău forte, Hastings. Nimic nu-ţi scapă. Nu, acest bărbat nu-l japonez. E italian.

Ne-am urcat în taxi şi Poirot dădu şoferului o adresă în StJohn’s Wood. Eram deja complet depăşit de evenimente. Nu voiam să-l întreb pe Poirot unde mergem de faţă cu ostaticul şi mă străduiam în zadar să fac puţină lumină asupra întâmplărilor.

Coborârăm la uşa unei căsuţe mai retrase faţă de bordura străzii. Un drumeţ puţin afumat mergea împleticindu-se pe trotuar şi aproape se izbi de Poirot, care-l spuse câteva cuvinte aspre, pe care nu le-am prins. Am urcat cu toţii treptele casei. Poirot sună şi ne făcu semn să stăm mai la o parte. Nu răspunse nimeni şi sună din nou, apoi prinse ciocănelul şi bătu câteva minute viguros.

Deodată, apăru o lumină şi uşa se deschise cu grijă.

— Ce dracu vrei? Întrebă aspru o voce bărbătească.

— Vreau să vorbesc cu doctorul. Soţia mea s-a îmbolnăvit.

— Nu stă nici un doctor aici.

Bărbatul se pregătea să închidă uşa, dar Poirot îşi băgă cu agilitate piciorul înăuntru. Deveni brusc caricatura perfectă a unui francez furios.

— Ce spui, nu-l nici un doctor? Te bag în puşcărie. Trebuie să vii! Rămân aici şi sun şi bat toată noaptea.

— Dragă domnule… Uşa se. Deschise din nou şi bărbatul, îmbrăcat în halat de casă şi papuci, făcu un pas înainte să-l liniştească pe Poirot, aruncând o privire agitată de jur – împrejur. «– Chem poliţia.

Poirot se pregătea să coboare treptele.

— Nu, nu face asta, pentru numele lui Dumnezeu! Omul se repezi după el.

Cu un brânci uşor, Poirot îl trimise împleticindu-se în josul scărilor. În clipa următoare, toţi trei eram înăuntru cu uşa închisă şi ferecată.

— Repede – aici. Poirot o luă înainte în camera cea mai apropiată şi aprinse lumina. Iar tu – în spatele draperiei.

— Şi, signor, zise italianul şi lunecă rapid în spatele faldurilor grele, ale catifelei de culoare roz care drapau fereastra.

Tocmai la timp. Chiar în clipa în care se făcu dispărut, o femeie dădu buzna în cameră. Era înaltă, cu păr roşcat şi înfăşurată într-un kimono stacojiu peste silueta zveltă.

— Unde-l soţul meu? Strigă ea cu o privire scurtă înspăimântată. Cine sunteţi?

Poirot făcu un pas înainte şi se înclină.

— Să sperăm că soţul dumneavoastră n-o să răcească. Am observat că avea papuci şi că halatul era călduros.

— Cine sunteţi? Ce faceţi în casa mea?

— Este adevărat că nici unul din noi n-a avut plăcerea să vă cunoască, doamnă. Este cu atât mai regretabil cu cât unul dintre noi a venit special de la New York să vă întâlnească.

Draperia se dădu la o parte şi italianul ieşi din ascunzătoare. Spre groaza mea, am observat că se juca nervos cu revolverul meu, pe care Poirot făcuse, fără îndoială greşeala să-l lase jos în taxi.

Femeia scoase un strigăt asurzitor şi se întoarse să fugă, dar Poirot stătea în dreptul uşii închise.

— Lasă-mă să trec, urlă ea. O să mă ucidă.

— Cine i-a făcut de petrecanie lui Luigi Valdarno? Întrebă italianul pe un ton aspru, jucându-se în continuare cu arma şi îndreptând-o pe rând spre fiecare din noi. N-am îndrăznit să facem nici o mişcare. ‘ – Doamne, Dumnezeule, Poirot, e îngrozitor. Ce ne facem? Am strigat.

— Ţi-aş rămâne îndatorat dacă ai vorbi mai puţin, Hastings. Te asigur că prietenul nostru no să tragă până râu-l dau semnalul.

— Tu eşti sigur de asta? Zise italianul, privindu-l chiorâş.

Nu eram aşa de sigur de asta, iar femeia se întoarse spre Poirot cât ai clipi din ochi.

— Ce vreţi?

Poirot se înclină.

— Nu cred că e necesar să insult inteligenţa domnişoarei Elsa Hardt răspunzându-l la întrebare.

Cu o mişcare rapidă femeia înşfăcă o pisică mare de catifea care slujea ca acoperitoare pentru telefon.

— Sunt prinse în dublura ăsteia.

— Deşteaptă treabă, murmură Poirot admirativ. Se dădu la o parte din dreptul uşii. Bună seara, doamnă. Am să-l reţin pe prietenul dumneavoastră din New York în timp ce vă pregătiţi fuga.

— Ce nebun! Urlă italianul cel solid şi ridicând revolverul trase în silueta în retragere a femeii, tocmai când eu mă aruncam asupra lui.

Dar arma ţăcăni inofensiv în timp ce vocea lui Poirot se ridică cu un reproş blând.

— Nu vrei să ai niciodată încredere în vechiul tău prieten, Hastings. Nici pe prieteni nu-l suport să poarte pistoale încărcate la ei, cu atât mai mult o simplă cunoştinţă. Nu, nu, mon ami, i se adresă el italianului care înjura grosolan. Poirot continuă pe un ton de reproş liniştitor: Vezi ce-am făcut pentru tine? Te-am salvat de la spânzurătoare. Şi să nu crezi că frumoasa noastră doamnă vă scăpa. Nu, nu, casa e supravegheată în faţă şi în spate. O să se ducă direct în braţele poliţiei. Nu-l aşa că e un gând frumos şi consolator? Da, acum poţi să părăseşti camera. Dar ai grijă – ai mare grijă. Eu… Ah, a plecat. Iar prietenul meu Hastings mă priveşte cu ochi plini de reproş. Dar a fost aşa de simplu! Era evident de la început că din, probabil, sute de solicitanţi pentru apartamentul 4 din blocul Montagu, numai familia Robinson era considerată potrivită. De ce? Ce-l deosebea de restul solicitanţilor dintr-o privire?

Înfăţişarea? Poate, dar nu era chiar aşa de neobişnuită. Atunci, numele.

— Dar numele de Robinson nu are nimic neobişnuit* strigai eu. E un nume foarte comun.

— Ah! Exact. Asta era ideea. Elsa Hardt şi soţul ei, ori frate sau orice era de fapt, vin de la New York şi închiriază un apartament pe numele de domnul şi doamna Robinson. Deodată, află că una din societăţile secrete, Mafia sau Camorra, din care făcea parte, fără îndoială, Luigi Valdarno, e pe urmele lor. Ce fac atunci? Găsesc un plan de o simplitate transparentă. Evident că ştiau că urmăritorii lor nu-l cunoşteau personal pe nici unul din ei. Atunci ce poate fi mai simplu? Oferă apartamentul cu o chirie absurd de mică. Din miile de cupluri tinere din Londra în căutare de locuinţă nu se poate să nu fie şi câţiva Robinsoni. Nu e decât o chestiune de aşteptare. Dacă ai să te uiţi la numele de Robinson din cartea de telefon, îţi vei da seama că blonda doamnă Robinson era inevitabil să sosească mai curând sau mai târziu. Ce se mai întâmplă? Soseşte răzbunătorul. Ştie numele, ştie adresa. Loveşte! Totul s-a terminat, răzbunarea este încheiată, iar domnişoara Elsa Hardt a scăpat din nou ca prin urechile acului. Apropo, Hastings, trebuie să mă prezinţi adevăratei doamne Robinson – fiinţa aceea cinstită şi încântătoare. Ce-o să zică atunci când o să afle că i s-a spart apartamentul? Trebuie să ne grăbim să ne întoarcem. Ah, parcă-l aud venind pe Japp şi pe prietenii lui.

Lovituri puternice de ciocănel răsunară la uşă.

— Cum ai ştiut adresa asta? L-am întrebat pe Poirot urmându-l în hol. O, bineînţeles că ai pus pe cineva s-o urmărească pe prima doamnă Robinson când a părăsit celălalt apartament.

— A la bonne heure, Hastings. În sfârşit, îţi foloseşti celulele cenuşii. Hai să-l facem o mică surpriză lui Japp.

Trăgând încet zăvorul, scoase capul pisicii pe uşă şi făcu un strident: miau.

Inspectorul de la Scotland Yard, care stătea afară cu un alt bărbat, sări în lături fără voia lui.

— Oh, nu-l decât monsieur Poirot cu una din glumele lui! Exclamă el când capul lui Poirot ieşi după cel al pisicii. Dă-ne drumul înăuntru, domnule.

— Prietenii noştri sunt sănătoşi şi voinici?

— Da, am prins păsărelele. Dar n-aveau la ele marfa.

— Înţeleg. Deci ai venit să faci o percheziţie. Păi, eu sunt pe cale să plec cu Hastings, dar înainte de asta aş vrea să-ţi ţin o mică conferinţă despre istoria şi obiceiurile pisicilor domestice.

— Pentru Dumnezeu, dar ce, ai înnebunit de tot?

— Pisica, declamă Poirot, a fost venerată în Egiptul arttic. Încă se consideră a fi un semn al norocului, dacă o pisică neagră îţi taie calea. Japp, pisica asta ţi-a tăiat drumul în seara aceasta. Ştiu că în Anglia nu e politicos să vorbeşti despre interiorul oricărui animal său persoană. Dar interiorul acestei pisici este deosebit de delicat. Mă refer la căptuşeală.

Al doilea bărbat luă, mormăind, pisica din mâna lui Poirot.

— Oh, am uitat să fac prezentările, zise Japp. Domnule Poirot, dânsul este domnul Burt de la Serviciul Secret American. Degetele experte ale americanului pipăiseră ceea ce căutau. Întinse mâna şi o clipă nu găsi cuvintele. Apoi se ridică la înălţimea evenimentului.

— Mi-a făcut plăcere, spuse domnul Burt.

Trotuarul pătat cu sânge – E curios, spuse Joyce Lempriere, dar nu-mi prea place să vă relatez povestea mea. S-a întâmplat demult, mai exact acum cinci ani, dar m-a obsedat tot timpul de atunci. Partea frumoasă, liniştită de deasupra şi cea ascunsă, macabră de desubt. Şi lucru cidat e că schiţa pe care am pictat-o atunci s-a îmbibat de aceeaşi atmosferă. Când te uiţi prima dată la ea, e doar o schiţă neterminată a unei străzi în pantă din Comwall, luminată de razele soarelui. Dar, dacă te uiţi mai mult timp, ceva sinistru se strecoară în ea. N-am vândut-o, dar nici nu mă uit vreodată la ea. Se află în colţul studioului, cu faţă la perete.

Numele localităţii este Rathole. E un mic sat pescăresc ciudat din Comwall, foarte pitoresc, poate prea pitoresc. A conservat cam mult din atmosfera tipică pentru „La ceainăria voastră veche”. Are prăvălii cu fete tunse scurt, în bluze de pânză groasă, care decorează motouri pe pergament. Totul e drăguţ şi ciudat, dar şi plin de orgolii.

— Ce, nu ştiu eu? Remarcă, mormăind dezaprobator, Raymond West. Blestemul autocarului pentru excursii, îmi închipui. Indiferent cât de îngust e drumul care duce la ele, nici un sat pitoresc nu e sigur.

Joyce îi dădu dreptate. * – Sunt drumuri foarte înguste care duc la Rathole şi în pantă, că acoperişul casei. Ei bine,

dar să-mi continui povestirea. Mă dusesem în Comwall pentru două săptămâni, ca să pictez. Există un han. Vechi la Rathole numit „The Polharwith Arms”. Se zice că fusese singură clădire care rămăsese în picioare, după ce spaniolii bombardaseră cu obuze localitatea, prin 1500 şi ceva.

— Nu cu obuze, observă Raymond West, încruntânduse. Te rog, încearcă să fii mai exactă cu istoria, Joyce.

— În orice caz, spaniolii au descărcat tunuri undeva, de-a lungul coastei şi au tras în ei şi casele s-au făcut praf. Dar, oricum, nu despre asta e vorba. Hanul era un loc vechi, minunat, cu un fel de portal susţinut de patru stâlpi. Mă instalasem foarte bine şi tocmai m-apucasem de lucru, când un automobil se zări târându-se şi răsucindu-se în jos pe deal. Sigur că avea să se oprească în faţa hanului, tocmai unde mă stânjenea cel mai mult. Coborâră un bărbat şi o femeie – nu le-am luat seama în mod deosebit. Ea purta un soi de rochie mov din pânză şi o pălărie de aceeaşi culoare.

Imediat, bărbatul ieşi din nou şi, spre marea mea satisfacţie, mută maşina jos, pe chei şi o lăsă acolo. Se întoarse la han, trecând pe lângă mine. Chiar în momentul acela, o altă maşină nenorocită sosi, coborând pe drumul răsucit şi din ea ieşi o femeie îmbrăcată în rochie de creton foarte extravagantă, de o culoare ţipătoare, roşie cu poinsettia*, ce purta o „pălărie mare de pai cubaneză, nu-l aşa?

— De un roşu foarte aprins.

Femeia accasta n-a oprit în faţa hanului ci a condus automobilul mai jos pe stradă, spre celălalt. Când bărbatul a văzut-o, a strigat uimit: „Carol, pe cinstea mea, nu-mi imaginam să te întâlnesc în locul ăsta uitat de lume. Nu te-am văzut de ani de zile. Hei uite-o pe Margery, soţia mea. Trebuie să vii s-o cunoşti”.

X) specie mexicană cu frunze mari roşii care înconjoară flori mici galbene (bot. Euphorbia pulcherrima); denumire de la J. R. Poinsett, ambasador american în Mexic, care a descoperit-o.

Au urcat împreună spre han şi am zărit-o pe cealaltă femeie ieşind pe uşă şi îndreptându-se către ei. Am văzut-o în trecere pe cea cu numele de Carol. Suficient să observ o bărbie bine pudrată în alb şi o gură rujată în roşu aprins şi m-am întrebat, doar m-am întrebat, dacă Margery va fi prea încântată s-o cunoască. N-am putut să mă uit de aproape la Margery, dar, de la depărtare, părea să arate prost îmbrăcată şi cu o purtare nefiresc de stângace.

Bineînţeles că asta nu era treaba mea, dar, câteodată, observi frânturi foarte ciudate de viaţă şi, fără să vrei, le interpretezi. De unde stăteau ei n-am putut prinde decât mo– mente din discuţia care ajungea până la mine. Se gândeau să facă baie. Soţul, al cărui nume părea să fie Denis, vroia să ia o barcă şi să vâslească de-a lungul coastei. Spunea că era o peşteră faimoasă cam la o milă, care merita să fie vizitată. Carol dorea şi ea să vadă peştera, dar fu de părere să se plimbe pe stânci şi să ajungă la ea pe uscat. Zicea că nu poate Suferi bărcile. În cele din urmă, rămaseră înţeleşi aşa. Carol avea s-o ia pe poteca de pe stânci şi să se întâlnească cu ei la peşteră, în timp ce Denis şi Margery luau o barcă şi ajungeau acolo vâslind.

Auzindu-l vorbind de făcut baie* m-a apucat şi pe mine cheful să fac una. Era o dimineaţă foarte călduroasă ^şi nu prea aveam spor la tabloul meu. M-am gândit că lumina soarelui de după-amiază va avea un efect mai reuşit. Aşa că mi-am adunat lucrurile şi m-am dus spre o plajă micuţă, pe care o descoperisem, ce se afla în partea opusă peşterii. Am tras o baie grozavă, am mâncat de prânz – limbă conservată şi două roşii – şi m-am întors după-masă plină de încredere şi entuziasm să-mi continui schiţa.

Totul în Rathole părea să fie adormit, j Avusesem dreptate în privinţa soarelui, umbrele erau mult mai pronunţate. Hanul „The Polharwith Arms” era în centrul tabloului, O rază de soare coborî oblic, lumină trotuarul din faţă, având un efect destul de curios. Am ghicit’că cei trei se întorseseră cu bine, deoarece două costume de baie – unul

roşu şi altul bleumarin – atârnau, pe balcon, uscându-se la soare.

Ceva se întâmplase cu un colţ al schiţei aşa că m-am aplecat câteva momente să-l îndrept. Când am ridicat din nou privirea, o siluetă se sprijinea de unul din stâlpii de la „The Polharwith Arms”, părând să fi aterizat acolo ca prin farmec. Era îmbrăcat ca pentru mers pe mare şi mi-am închipuit că e pescar. Dar purta o barbă lungă neagră şi dacă aş fi căutat un model pentru un căpitan spaniol rău, nu aş fi găsit unul mai potrivit. M-am apucat să lucrez febril, înainte ca el să se mişte din loc, deşi, din atitudinea lui rezulta, că era prea bine pregătit să sprijine stâlpii pe vecie.

Totuşi, s-a dezlipit din locul acela, dar, din fericire, nu înainte să prind ceea ce vroiam. Veni spre mine şi începu să vorbească. O, dar cum mai vorbea omul ăla!

— Rathole, spunea, a fost un loc foarte interesant.

Aflasem deja lucrul acesta şi, deşi l-am aprobat, nimic nu m-a salvat. Am înghiţit toată – povestea cu bombardamentul, adică cu distrugerea satului şi cum proprietarul de la „The Polharwith Arms” a fost ultimul om ucis. Străpuns pe propriul său prag de sabia unui căpitan spaniei şi cum sângele său s-a împrăştiat pe trotuar şi pata n-a putut fi spălată timp de o sută de ani.

Totul se potrivea de minune cu atmosfera adormită, languroasă a după-amiezei. Vocea omului era foarte blândă şi, totuşi în acelaşi timp, se simţea în ea ceva cam înfricoşător. Deşi avea o purtare foarte plăcută, simţeam că din fire era crudMi-a povestit cu lux de amănunte despre inchiziţie şi teroarea răspândită de faptele spaniolilor, făcându-mă să le înţeleg mai bine decât până atunci.

Tot timpul cât mi-a vorbit am continuat să pictez şi, deodată, mi-am dat seama că, ascultându-l cu emoţie povestirea, introdusesem ceva ce nu era acolo. Pe acel pătrat alb de trotuar pe care căzuseră mai înainte razele de soare, în faţa uşii de la „The Polharwith Arms”, pictasem nişte pete de sânge. Părea extraordinar că mintea putea

juca asemenea feste mâinii, dar, când m-am uitat din nou în direcţia hanului, am simţit un al doilea şoc. Mâna trasase numai ceea ce ochii văzuseră: picături de sânge pe trotuar.

M-am uitat încremenită câteva clipe. Apoi, am închis ochii şi miam zis în sinea mea: „Nu fii aşa de proastă, nu-l nimic acolo, cu adevărat”, după care i-am deschis, dar petele de sânge erau încă în locul acela.

Deodată, am simţit că nu mai puteam rezista. I-am întrerupt pescarului şuvoiul său de cuvinte.

— Spuneţi-mi, n-am vederea foarte bună. Acolo sunt pete de sânge pe trotuar?

Mă privi cu indulgenţă şi bunătate.

— Nu mai sunt pete de sânge în zilele noastre, doamnă. Ceea ce vă povestesc s-a întâmplat acum cinci sute de ani.

— Da, i-am răspuns, dar în momentul ăsta, pe trotuarul – cuvintele îmi îngheţară pe buze. Ştiam, ştiam că el nu vedea ceea ce eu vedeam. M-am ridicat şi, cu mâinile care-mi tremurau, am început să-mi adun lucrurile. În momentul acela, tânărul care sosise cu maşina de dimineaţă ieşi pe uşa hanului, privi în sus şi-n jos pe stradă, cu totul uluit. În balconul de deasupra, soţia lui ieşi şi strânse costumele de baie. O luă în jos, spre maşină, dar, brusc, se întoarse şi traversă drumul îndreptându-se către pescar.

— Spunemi, domnule, nu ştii dacă femeia care a venit cu a doua maşină nu s-a întors încă?

— Doamna în rochia înflorată? Nu, domnule, n-am văzut-o. A plecat pe stânci spre peşteră, de dimineaţă.

— Ştiu, ştiu. Am făcut toţi trei baie acolo şi, după aceea, a plecat pe jos încoace şi de atunci n-am mai văzut-o. Nu putea săi ia atâta timp să ajungă. Stâncile de pe-aici nu sunt periculoase, nu-l aşa?

— Depinde, domnule, pe ce drum apuci. Cel mai bine e să iei un însoţitor care cunoaşte locurile.

Fără îndoială, se referea la el însuşi şi începu o întreagă dizertaţie pe această temă, dar tânărul i-o reteză nu prea

politicos, se întoarse alergând spre han şi-l strigă soţiei sale din balcon.

— Auzi, Margery, Carol încă nu s-a întors. Ciudat, nui aşa?

— Nu i-am auzit răspunsul lui Margery, dar soţul continuă:

— Ştii, nu mai putem aştepta. Trebuie să ne grăbim spre Penrithar. Eşti gata? Am să întorc maşina.

A făcut aşa cum a zis şi, imediat, cei doi au plecat, între timp, încercasem, în mod hotărât, să-mi dovedesc cât de ridicole erau închipuirile mele. După ce maşina a plecat, m-am îndreptat spre han şi am examinat îndeaproape trotuarul. Bineînţeles că nu erau pete de sânge. Nu, absolut totul fusese rezultatul imaginaţiei mele care o luase razna. Totuşi, într-un fel lucrul părea să fie şi mai înfricoşător. În timp ce stăteam acolo, auzii vocea pescarului.

Se uita la mine într-un mod curios.

— V-aţi gândit că aţi văzut picături de sânge aici, da, doamnă?

Am dat din cap afirmativ.

— Asta-l foarte curios, asta-l foarte curios. Există o superstiţie la noi, doamnă. Dacă cineva vede petele acelea de sânge…

Se opri.

— Da? L-am întrebat.

Continuă pe tonul acela moale, cu intonaţie de Comwall, dar, fără să-şi dea seama, limpede, cu o pronunţie corectă, complet lipsit de întortochelile de vorbire regională.

— Doamnă, se spune că, dacă cineva vede petele acelea de sânge, va avea loc un deces în următoarele douăzeci şi patru de ore.

Înfiorător! Mă trecu un fior pe la spate.

Continuă cu convingere:

— Există o tăbliţă foarte interesantă în biserică despre moartea…

— Nu, mulţumesc, am spus hotărâtă, m-am întors rapid pe călcâie şi am luat-o în sus pe stradă spre căsuţa unde locuiam. Exact când am ajuns, am văzut în depărtare pe

femeia pe care o chema Carol, coborând pe poteca dintre stânci. Se grăbea. Pe fundalul cenuşiului stâncilor, semăna cu o floare roşie, otrăvitoare. Pălăria ei era de culoarea sângelui.

M-am cutremurat. Întradevăr mi se urcase tot sângele la cap.

Mai târziu am auzit zgomotul făcut de maşina ei. M-am întrebat dacă şi ea se ducea la Penrithar; dar ea apucă drumul la stânga, în direcţie opusă. Am urmărit maşină cum a urcat dealul şi a dispărut, răsuflând parcă mai uşurată. Rathole apăru din nou în aerul său liniştit, somnoros.

— Dacă asta-l tot, sublinie Raymond West când Joyce se opri, îmi voi da imediat verdictul: indigestie, puncte în faţa ochilor după mese.

— Asta nu-l tot, reîncepu Joyce. Trebuie să ascultaţi urmarea. Am citit-o în ziar, două zile mai târziu, sub titlul „Fatalitatea unei băi în mare”. Se arăta cum doamna Dacre, soţia căpitanului Denis Dacre, s-a înecat, din nenorocire, la Landeer Cove, puţin mai departe, pe coastă. Ea şi cu soţul locuiau atunci la hotelul de acolo şi-şi exprimaseră dorinţa de a face baie, dar un vânt rece se porni. Căpitanul Dacre apreciase că era prea frig, aşa încât el împreună cu alţii din hotel s^ duseseră pe terenul de golf din partea stângă. Totuşi, doamna Dacre spusese că nu era prea rece pentru ea şi se îndreptase singură spre golftil mării. Când nu s-a întors, soţul ei s-a alarmat şi, însoţit de prietenii săi, s-a dus pe plajă. I-au găsit hainele lângă o stâncă, dar n-au dat de urma nefericitei doamne. Cadavrul ei s-a găsit abia după o săptămână, când a fost adus la mal, la o oarecare distanţă, mai jos pe coastă. Prezenta o lovitură puternică în cap, care-l precedase moartea şi se agrea teoria că ea trebuie să se fi aruncat în mare şi să se fi lovit cu capul de vreo stâncă. După câte am putut afla, moartea ei survenise exact la douăzeci şi patru de ore după ce văzusem petele de sânge.

— Protestez, zise sir Henry. Asta nu e o problemă, e o poveste cu fantome. Domnişoara Lempriere este, evident,

un medium.

Domnul Petherick tuşi ca de obicei.

— Un lucru mă intrigă, interveni el, acea lovitură în cap. Cred că nu trebuie să excludem posibilitatea unei farse. Nu avem suficiente date la îndemână pentru asta.

Halucinaţia sau viziunea domnişoarei Lempriere este, desigur, interesantă, dar nu-mi dau seama prea clar asupra cărui punct doreşte ea să ne pronunţăm.

— Indigestie şi coincidenţă, zise Raymond şi oricum nu poţi fi sigură că erau aceiaşi oameni. Pe lângă această, blestemul, sau orice ar fi fost, se aplică numai locuitorilor din prezent de la Rathole.

— Presimt, spuse sir Henry, că sinistrul pescar are ceva de-a face cu această povestire. Dar sunt de acord cu domnul Petherick că domnişoara Lempriere ne-a dat foarte puţine date.

Joyce se întoarse spre dr. Pender care, zâmbind, dădu neştiutor din cap.

— E o poveste foarte interesantă, zise el, dar mă tem că sir Henry şi domnul Petherick au dreptate că există prea puţine date pe care să ne bazăm.

Joyce se uită atunci curioasă la Miss Marple, care îi zâmbi.

— Şi eu cred, Joyce dragă, că eşti puţin şireată. Desigur, eu văd altfel lucrurile. Vreau să zic că noi, ca femei, apreciem amănuntul legat de haine. Dar nu cred că e o problemă cinstită să i-o pui unui bărbat. Trebuie să fi avut loc o mulţime de schimbări rapide. Ce femeie rea! Şi un bărbat încă şi mai rău.

Joyce se uită surprinsă la ea.

— Mătuşă Jane, exclamă ea, vreau să zic Miss Marple, cred, sunt convinsă că ştii adevărul.

— Ei bine, dragă, recunoscu Miss Marple, e mult mai uşor pentru mine, care stau aici liniştită, decât a fost pentru tine, tu fiind şi o pictoriţă atât de sensibilă la atmosferă, nu-l aşa? Stând aici şi împletind vezi clar faptele. Picăturile de sânge căzdeau pe trotuar din costumul de baie care atârna

deasupra; acesta fiind roşu, bineînţeles, criminalii înşişi nu şi-au dat seama că era pătat de sânge. Biata fată, atât de tânără, biata de ea!

— Scuză-mă, Miss Marple, zise sir Henry, dar dumneata cunoşti totul în timp ce eu sunt încă complet nelămurit. Dumneata şi domnişoara Lempriere păreţi să ştiţi despre ceea ce vorbiţi, dar noi, bărbaţii, suntem în necunoştinţă de cauză.

— Am să vă spun acum sfârşitul povestirii, zise Joyce. Era un an mai târziu. Mă aflam într-o mică staţiune pe coasta de Est şi pictam, când, deodată, am avut acel sentiment straniu pe care-l simţi când ţi se repetă ceva ce ţi s-a întâmplat mai înainte. Erau două persoane, un bărbat şi o femeie, pe trotuarul din faţa mea şi ei întâmpinau o a treia persoană, o femeie îmbrăcată întro rochie roşie de creton cu poinsettia: „Carol, ce splendid! Ce întâmplare să te întâlnesc după atâţia ani. O cunoşti pe soţia mea? Joan, aceasta este o veche prietenă, domnişoara Harding”.

L-am recunoscut de îndată pe bărbat. Era acelaşi Denis pe care-l văzusem la Rathole. Soţia era alta, adică era o Joan în loc de o Margery; dar ea era de acelaşi tip, tânără, cam prost îmbrăcată şi foarte ştearsă. Am crezut pentru o clipă că înnebunesc. Au început să vorbească despre înot. Am să vă spun ce-am făcut. Atunci m-am dus ca din puşcă la poliţie. Îmi închipuiam că o să socotească că sunt, probabil, cam ţâcnită, dar nu-mi păsa. Şi totul s-a întâmplat să fie în regulă. Acolo era un om de la Scotland Yard, care venise exact pentru lucrul acesta. Se părea – o, e groaznic să vorbesc despre asta – că poliţia avea bănuieli în privinţa lui Denis Dacre. Acesta nu era numele său real, lua diferite nume pentru diverse ocazii. Făcea cunoştinţă cu fete, de obicei cât se poate de şterse, fără multe rude sau prieteni, se însura cu ele, le asigura viaţa pentru mari sume de bani şi apoi, o, e oribil! Femeia pe nume Carol era soţia lui adevărată şi puneau întotdeauna în aplicare acelaşi plan. De fapt, aşa au şi reuşit să-l prindă. Companiile de

asigurare au devenit suspicioase. El venea într-o staţiune liniştită de la mare cu noua sa soţie, apoi apărea cealaltă femeie şi se duceau toţi trei să înoate. Soţia era ucisă, Carol se îmbrăca în hainele ei şi se întorcea în barcă cu el. Apoi, plecau din localitate, oricare ar fi fost, după ce întrebau despre presupusa Carol şi, când ajungeau în afara satului, Carol îşi punea în grabă, înapoi, rochia ei roşie ţipătoare, se machia strident, se întorcea în sat şi pleca cu propria ei maşină. Căutau să afle în ce direcţie o lua curentul apei şi presupusul deces se întâmpla în următorul loc de înot de-a lungul coastei, dar în direcţia curentului. Carol juca rolul soţiei, se ducea singură spre o plajă mai ferită, lăsa lucrurile soţiei lângă o stâncă şi plecă în rochia ei de creton înflorată aşteptând liniştită până când soţul ei putea s-o reîntâlnească. *

Presupun că atunci când a ucis-o pe biata Margery, ceva sânge trebuie să fi pătat costumul de baie al Carolei şi, acesta fiind roşu, ei n-au observat, aşa cum spune Miss Marple. Dar când l-au atârnat peste balcon, a început să picure. Ah! Se cutremură. Încă îl mai văd.

— Desigur, spuse sir Henry, acum îmi reamintesc foarte bine. Davis era numele adevărat al bărbatului. Am scăpat din vedere că unul din multele sale nume fictive fusese Dacre. Formau o pereche extraordinar de vicleană, întotdeauna mi s-a părut atât de uimitor că nimeni nu a sesizat schimbarea de identitate. De acord cu Miss Marple că hainele sunt mult mai uşor de descoperit decât feţele; dar a fost o schemă foarte inteligentă, deoarece, deşi îl suspectăm pe Davis, nu ne-a fost uşor să-l acuzăm de crimă, întrucât, întotdeauna? Părea să aibă un alibi ireproşabil.

— Mătuşă Jane, spuse Raymond, uitându-se la ea curios, cum de reuşeşti? Ai dus o viaţă atât de liniştită şi, totuşi, nimic nu pare să te surprindă.

— Întotdeauna mi se pare că un lucru seamănă foarte mult cu un altul, în lumea asta, sublinie Miss Marple. Ştiţi, a fost o doamnă Green care şi-a înmormântat cinci copii şi toţi

asiguraţi pe viaţă. Natural, cineva a început să devină bănuitor.

Dădu din cap dezaprobator:

— Există extrem de multă răutate în viaţa de la ţară. Sper că voi, dragi tineri, să nu mai cunoaşteţi cât de rea este luniea!

Casa Idolului Astartei – Ei acum, doctore Pender, ce o să ne povesteşti?

Bătrânul preot zâmbi cu blândeţe.

— Mi-am petrecut viaţa în locuri liniştite, spuse el. Mi s-au întâmplat foarte puţine evenimente. Totuşi, odată când eram tânăr, am trecut printr-o experienţă foarte stranie şi tragică.

— Chiar? Exclamă Joyce Lempriere în mod încurajator.

— N-am uitat-o niciodată, continuă preotul. Atunci mă impresionat profund şi, chiar şi astăzi, dacă fac un uşor efort să-mi reamintesc, îmi revine simţământul acela de groază şi oroare pe care l-am trăit în momentul ăla îngrozitor, când am văzut un om murind, fără vreun motiv aparent.

— Mă faci să mă înfior, Pender, se plânse sir Henry.

— Şi eu mă-nfior, cum zici, îi răspunse celălalt. De atunci nu am mai râs de oamenii care folosesc cuvântul atmosferă. Există aşa ceva. Există anumite locuri imprimate şi saturate cu influenţe bune sau rele, care-şi pot face simţită puterea.

— Casa aceea, „The Larches”, aduce multă nefericire, remarcă Miss Marple. Bătrânul domn Smithers şi-a pierdut toţi banii şi a trebuit s-o părăsească, apoi s-a mutat familia Carlslake şi Johnny Carlslake a căzut pe scări şi-a rupt piciorul aşa că doamna Carlslake a fost nevoită să plece în sudul Franţei să-şi îngrijească sănătatea, iar în ceea ce priveşte familia Burden, care locuieşte acum acolo, am auzit că bietul domn Burden urmează să fie operat foarte curând.

— Cred că sunt prea multe superstiţii în legătură cu treburile astea, opină domnul Petherick. Foarte multe proprietăţi au de suferit de pe urma unor zvonuri puse în circulaţie fără temei sau din prostie.

— Am cunoscut una sau două „fantome” care aveau o personalitate foarte robustă, remarcă sir Henry chicotind.

— Cred, interveni Raymond, că ar trebui să-l permitem domnului Pender să-şi continue povestirea.

Joyce se ridică şi stinse cele două lămpi, lăsând camera să fie luminată numai de focul jucăuş din şemineu.

— Atmosferă, zise ea. Acum putem continua.

Dr. Pender îi zâmbi, se rezemă de speteaza scaunului şi, după ce-şi scoase pince-nez-ul, începu să povestească pe un ton blând, evocator.

— Nu ştiu dacă vreunul dintre dumneavoastră cunoaşteţi Dartmoor-ul. Localitatea de care văr vorbesc este situată pe malurile apei Dartmoor. Era o casă foarte frumoasă şi, deşi fusese de vânzare de mai mulţi ani, nu-şi găsise cumpărători. Probabil, situaţia era mai neplăcută iarna, dar priveliştea era măreaţă şi clădirea însăşi avea unele trăsături curioase şi originale. A fost cumpărată de un om pe nume Haydon – sir Richard Haydon. Îl cunoscusem în timpul facultăţii şi, deşi, nu-l mai văzusem câţiva ani, păstrând vechile legături de prietenie, am acceptat cu plăcere invitaţia sa de a mă duce la Silent Grove, cum se numea noua sa proprietate.

Cei din casă nu erau prea numeroşi. Acolo locuiau Richard Haydon însuşi şi vărul său, Elliot Haydon. Se mai aflau o

lady Mannering cu o fiică palidă, cam ştearsă, pe nume Violet. Era un căpitan Roger cu soţia, mari amatori de călărie, cu feţele bătute de vânt, care trăiau numai pentru căi şi vânătoare. Lor li se alăturau un tânăr dr. Symonds Şi o domnişoară Diana Ashley. Ştiam ceva despre cea din urmă. Fotografia ei apărea des în ziarele despre înalta societate şi se număra printre frumuseţile celebre ale vremii. Înfăţişarea era cu totul izbitoare. Brunetă, înaltă, cu tenul frumos, de un alb palid, pe când ochii ei negri, pe jumătate închişi, uşor oblici îi dădeau un curios aer picant oriental. Avea de asemenea, o voce minunată, profundă, dar ca un clopoţel.

Am observat imediat că prietenul meu, Richard Haydon era foarte mult atras de ea şi am bănuit că întreaga adunare fusese chemată ca să creeze un cadru pentru ea. Cât priveşte sentimentul ei, nu eram atât de sigur. Era capricioasă în etalarea favorurilor sale. Într-o zi vorbea numai cu Richard şi nu mai acorda nimănui altcuiva atenţie, în ziua următoare îl jştrefera pe vărul acestuia, Elliot şi părea că nu are habar de existenţa unei persoane pe nume Richard, ca, în continuare, să-l dedice zâmbetele cele mai fermecătoare liniştitului şi retrasului dr. Symonds.

În dimineaţa de după sosirea mea, gazda noastră ne-a arătat proprietatea. Casa în sine nu avea nimic remarcabil – o clădire solidă, bine construită din granit de Devonshire. Ridicată să reziste timpului şi intemperiilor. Nu era romantică, dar foarte confortabilă. De la ferestre se puteau vedea panorama regiunii necultivate şi terenurile rezervate pentru vânătoare, vaste dealuri rotunjite, încoronate cu Tor-uri3 bătute de vreme.

Pe pantele celui mai apropiat Tor se găseau diferite cercuri de colibe, relicve din străvechile zile ale epocii de piatră. Pe un alt deal, fusese recent excavată… o movilă în care se găsiseră anumite obiecte din bronz. Haydon începuse să manifeste interes pentru lucrurile legate de antichitate şi ne vorbi cu multă înflăcărare şi entuziasm.

Chiar acest loc, ne explica el, era deosebit de bogat în mărturii despre trecut.

Locuitori din neolitic, druizi, romani şi chiar urme ale primilor fenicieni puteau fi găsite.

— Dar locul acesta este cel mai interesant dintre toate, a spus el. I-aţi reţinut numele – Silent Grove*. Ei bine, e destul de uşor să-ţi dai seama de unde i se trage denumirea.

Ne indică ceva anume cu mâna. Deşi partea aceea era necultivată, numai stânci, buruieni şi un soi de ferigă sălbatică, la vreo sută de iarzi de casă se ridica un crâng cu copaci îndesiţi unul în altul.

— O relicvă din celg mai vechi timpuri, spuse Haydon. Copacii au murit şi alţii au fost plantaţi în loc, dar, în general, s-a păstrat foarte mult cum era odinioară – poate pe vremea locuitorilor fenicieni. Veniţi să vă uitaţi!

L-am urmat cu toţii. Când am intrat în crâng, o curioasă tensiune mă cuprinse. Cred că de vină era liniştea. Nici o pasăre nu părea să-şi fi făcut cuibul în copacii aceştia. Domnea un simţământ de dezolare şi oroare. L-am văzut pe Haydon privindu-mă cu un zâmbet curios.

— Simţi ceva în legătură cu locul ăsta, Pender? Mă întrebă el. Antagonism cumva? Sau nelinişte?

— Nu-mi place, i-am răspuns neliniştit.

— Eşti în drepturi depline. Aceasta a fost fortăreaţa unuia dintre cei mai vechi duşmani ai credinţei tale. Acesta este Crângul lui Astarte4

— Astarte?

— Astarte sau Ishtar sau Ashtoreth sau oricum vrei să-l zici. Eu prefer numele fenician de Astarte. Cred că există, în ţară, un Crâng al Astartei cunoscut – la nord de Wall. N-am nici o dovadă, dar îmi place să cred că deţinem aici un adevărat, un autentic Crâng al Astartei. Uite, în acest cerc dens de copaci, s-au desfăşurat ritualuri sacre.

— Ritualuri sacre, murmură Diana Ashley. Ochii ei visători priveau undeva departe. Mă întreb cum se desfăşurau?

— Nu prea onorabile, în orice caz, râse tare, fără rost, căpitanul Roger. Şi persoane destul de abile, îmi închipui.

Haydon nu-l acordă atenţie.

— În mijlocul Crângului trebuia să fi fost un templu, spuse el. Nu pot să vă arăt urma vreunuia, dar mi-am pus şi eu puţin imaginaţia la contribuţie.

În momentul acela păşeam într-un mic luminiş din mijlocul copacilor. În centru, se afla ceva asemănător unei case de vară construită din piatră. Diana Ashley se uită întrebătoare spre Haydon.

— O numesc Casa Idolului, spuse acesta. Este Casa Idolului lui Astarte.

Se îndreptă spre ea. Înăuntru, pe un stâlp simplu de abanos stătea o mică figurină ciudată reprezentând o femeie cu coarne, călare pe un leu.

— Astarte a fenicienilor, spuse Haydon, Zeiţa Lunii.

— Zeiţa Lunii, strigă Diana. O, hai să facem o petrecere pe cinste la noapte. Cu haine de carnaval. Şi să venim aici, la lumina lunii, să sărbătorim ritualurile Astartei.

Am făcut un gest brusc şi Elliot Haydon, vărul lui Richard, se întoarse repede spre mine.

— Nu vă plac toate astea, Padre, nu-l aşa?

— Nu, nu-mi plac, am recunoscut pe un ton grav.

Se uită la mine în mod curios.

— Dar nu-l decât o prostie. Dick n-are cum să ştie dacă acesta este un crâng cu adevărat sacru. E doar o fantezie de-a lui; îi place să se joace cu ideea asta. Şi oricum, dacă ar fi fost…

— Dacă ar fi fost?

— Ei bine… râse el stingherit. Doar nu crezi în chesţii deastea, nu-l aşa? Dumneata, un pastor!

— Nu sunt sigur că eu ca pastor n-ar trebui să cred în asta.

— Dar treburile acestea s-au terminat şi au dispărut de mult.

— Nu sunt chiar aşa de sigur, i-am răspuns, contemplând cele din jurul meu. Ştiu doar un lucru: în general, nu sunt un om sensibil la atmosferă, dar, de când am intrat în acest crâng de copaci, am o curioasă impresie că simt răul şi ameninţarea în jurul meu.

Privi, din nou stânjenit, peste umăr.

— Da, spuse, este… este oarecum straniu. Ştiu ce vrei să spui, dar bănuiesc că numai imaginaţia noastră ne face să ne simţim aşa. Ce părere ai, Symonds?

Doctorul tăcu un minut, două, înainte de a răspunde. Apoi spuse liniştit:

— Nu-mi place. Nu pot să vă spun de ce. Dar, într-un fel sau altul, nu-mi place.

În momentul acela, Violet Mannering veni spre mine.

— Îmi repugnă locul ăsta, ţipă ea. Îmi repugnă. Să ieşim deaici!

Ne-am îndepărtat şi ceilalţi ne-au urmat. Numai Diana Ashley întârzia. Am întors capul, m-am uitat peste umăr şi am văzut-o stând în faţa casei idolului, privind cu intensitate la imaginea dinăuntru.

Ziua era neobişnuit de frumoasă şi călduroasă aşa că propunerea Dianei Ashley de a organiza o petrecere costumată în seara aceea a fost bine primită. Obşnuitele râsete, şoapte şi cusutul disperat în secret – am avut parte de toate – şi, când ne-am făcut apariţia pentru cină, au izbucnit ca de obicei strigăte de veselie.

Rogers şi soţia sa erau „îmbrăcaţi” ca locuitori ai colibelor din neolitic, ceea ce explica brusca dispariţie a preşurilor din faţa căminelor. Richard Haydon şi-a imaginat că e un marinar fenician, iar vărul său – şeful unei bande de hoţi; doctorul Symonds făcea pe bucătarul şef, lady Mannering pe o soră de spital şi faţa ei pe o sclavă cerchează. Eu m-am travestit, cam străveziu, într-un călugăr. Diana Ashley a coborât ultima, dezamăgindu-ne pe toţi, fiindcă era înfăşurată într-un domino5 negru inform.

— Necunoscută, declară ea plină de aere. Asta sunt. Acum, pentru Dumnezeu, hai să mergem la masă.

După cină am ieşit din casă. Era o noapte frumoasă, caldă, blândă şi luna se ridica. Am cutreierat, am pălăvrăgit şi timpul a trecut destul de repede. Trebuie să fi trecut o oră când ne-am dat seama că Diana Ashley nu mai era cu noi.

— Sunt sigur că nu s-a dus la culcare, spuse Richard Haydon.

V Violet Mannering clătină din cap:

— O, nu, interveni ea. Am văzut-o îndreptându-se în direcţia aceea, acum vreun sfert de oră.

În timp ce vorbea indica crângul de copaci care se profila negru şi plin de umbre în lumina lunii.

— Mă întreb ce pune la cale, se repezi Richard Haydon, jur că vreo drăcovenie. Să mergem să vedem!

Ne-am îndreptat cu toţii într-acolo, oarecum plini de curiozitate de ce putea pune la cale domnişoara Ashley. Totuşi, în ceea ce mă priveşte, simţeam o anumită reţinere de a intra în cercul de copaci întunecat, prevestitor derele. Ceva mai puternic decât mine părea să mă reţină şi să mă îndemne să nu păşesc înăuntru. Eram mai convins decât oricând de răul esenţial al locului. Cred că unii dintre ceilalţi simţeau aceleaşi senzaţii ca şi mine, deşi n-ar fi fost dispuşi s-o recunoască. Copacii erau atât de apropiaţi unii de alţii, încât lumina lunii nu putea pătrunde. Se auzeau mai multe sunete în jurul nostru – şoapte şi oftaturi. Aveam sentimentul a ceva extrem de straniu, aşa că din spirit de conservare, am rămas cu toţii grupaţi.

Deodată, am dat de poiană din mijlocul crângului şi am rămas încremeniţi de uimire, întrucât în pragul Casei Idolului, se profila o siluetă, învăluită toată în tifon diafan, purtând două coarne proeminente care se ridicau din masă neagră a părului ei.

— Doamne Sfinte, exclamă Richard Haydon şi fruntea i se umplu de sudoare.

Dar Violet Mannering era mai perspicace.

— E Diana, exclamă ea. Cum s-a transformat? O, arată oarecum altfel!

Silueta din prag îşi ridică mâinile. Înaintă un pas şi cântă pe un ton înalt, plăcut.

— Sunt Preoteasa Astartei, fredonă ea. Aveţi grijă cum vă apropiaţi de mine, căci moarte ţin în mâna mea.

— Nu fă asta, dragă, protestă lady Mannering. Ne trec toţi fiorii, să ştii!

Haydon sări spre ea.

— Doamne, Diana, strigă el. Eşti minunată!

Ochii mei se obişnuiseră de-acum cu lumina lunii şi puteam vedea mai clar. Aşa cum spusese Violet, ea arăta schimbată. Faţa era mult mai oriental conturată, ochii – nişte deschizături oblice – degajau o oarecare cruzime în strălucirea lor şi ciudatul zâmbet ce i se citea pe buze nu-l mai văzusem niciodată.

— Ai grijă, strigă ea prevenind pe oricine. Nu vă apropiaţi de zeiţă. Dacă cineva pune mâna pe mine, moare.

— Eşti minunată, Diana, strigă şi Haydon, dar termină! Nu ştiu cum, dar… nu-mi prea place!

El se îndrepta spre ea prin iarbă şi ea întinse o mână.

— Opreşte-te, strigă ea. Încă un pas şi te voi lovi cu magia Astartei.

Richard Haydon râse şi grăbi pasul, când, deodată, un lucru curios se întâmplă. Ezită o clipă, apoi păru că se împiedică şi căzu lat.

Nu se ridică, ci rămase unde căzuse cu faţa la pământ.

Deodată, Diana începu să râdă ca o isterică. Era un hohot straniu, oribil, care tulbură liniştea poienii.

Cu o înjurătură, Elliot se repezi în faţă.

— Nu suport asta, ţipă el, ridică-te Dick, ridică-te, omule!

Şi totuşi, Richard Haydon zăcea unde căzuse. Elliot Haydon se apropie, îngenunchie lângă el şi-l întoarse încet cu faţa-n sus. Se aplecă peste el, lotitându-se la faţa acestuia.

Apoi se ridică brusc şi rămase clătinându-se puţin.

— Doctore, zise, doctore, pe crucea mea, vino! Cred… cred că e mort.

Symonds se repezi într-acolo, pe când Elliot se întoarse încet spre noi. Se uita în jos la mâinile sale într-un fel pe care nu l-am înţeles.

În clipa aceea o auzirăm pe Diana ţipând sălbatic:

— L-am omorât! O, pe Dumnezeul meu, n-am vrut, dar l-am omorât!

Şi leşină, căzând pe o grămadă de iarbă călcată în picioare.

Doamna Rogers urlă ca scoasă din minţi:

— O, să plecăm din locul ăsta îngrozitor, ni se poate întâmpla orice aicea. Vai, e înfiorător!

Elliot mă apucă de umăr.

— Nu se poate, domnule, murmură el, îţi spun că nu se poate! Un om nu poate fi ucis aşa. E… e împotriva Naturii.

Am încercat să-l liniştesc.

— Există vreo explicaţie, am zis eu. Vărul tău trebuie să fi suferit de pe urma unei slăbiciuni neaşteptate a inimii. Şocul şi excitarea…

El mă întrerupse:

— Nu înţelegi. Îşi ridică mâinile să le văd şi am observat pete roşii pe ele. Dick nu a murit de pe urma şocului, a fost lovit… lovit în inimă şi nu există nici o armă.

L-am privit neîncrezător. În momentul acela, Symonds se ridicase după ce examinase trupul şi se îndrepta spre noi. Era palid şi tremura tot.

— Am înnebunit cu toţii? Spuse el. Ce-l cu locul ăsta, încât lucruri de acest gen se pot întâmpla aici?

— Deci e adevărat? Am întrebat eu.

Dădu din cap că da.

— Rana seamănă cu una făcută de un stilet lung, subţire, dar… nu-l nici un stilet acolo.

Ne-am uitat cu toţii unii la alţii.

— Dar trebuie să fie acolo, strigă Elliot Haydon. Trebuie să fi căzut din rană. Trebuie să fie, undeva, pe jos. Să cercetăm!

Ne-am uitat degeaba în jur. Violet Mannering spuse deodată:

— Diana avea ceva în mâna ei. Un fel de stilet. L-am văzut. L-am zărit strălucind când îl ameninţa.

Elliot Haydon clătină din cap:

— Nu s-a apropiat la mai mult de trei iarzi de ea, obiectă el.

Lady Mannering se aplecase peste faţa care leşinase.

— N-are nimic în mână acum, ne informă ea şi nu văd nimic pe pământ. Eşti sigură că l-ai văzut, Violet? Eu nu l-am văzut.

Doctorul Symonds se apropie de fată.

— Trebuie s-o ducem în casă, spuse el. Rogers, vrei să mă ajuţi?

Am cărat fata leşinată în casă. Apoi ne-am întors şiam luat cadavrul lui sir Richard.

Dr. Pender se opri şi, parcă cerându-şi scuze, ne privi pe toţi pe rând.

— Astăzi, se cunosc unele lucruri mai bine, datorită influenţei romanelor detective. Orice băiat de pe stradă ştie că un cadavru trebuie să fie lăsat unde se găseşte. Dar, pe timpul acela, nu aveam asemenea cunoştinţe, aşa că am dus trupul lui Richard Haydon în dormitorul său din casa pătrată de granit, iar majordomul a fost trimis pe bicicletă să aducă poliţia, de la vreo 12 mile depărtare.

Atunci, Elliot Haydon mă trase de o parte.

— Uite ce e, spuse el, mă întorc la crâng. Arma aceea trebuie găsită.

— Dacă a fost vreo armă, am răspuns eu sceptic.

Mă apucă de braţ şi mă trase cu furie.

— Ţi-a intrat superstiţia aia în cap. Crezi că moartea lui a fost supranaturală; bine, eu mă întorc în crâng să aflu.

Eram, în mod curios, împotrivă ca el să procedeze aşa. Am făcut tot ce mi-a stat în putinţă ca să-l împiedic. Simplă idee a cercului acela des de copaci mă îngrozea şi aveam presentimentul unei noi nenorociri. Dar Elliot era pornit de-a binelea. Cred că şi el era speriat, dar nu vroia s-o recunoască. S-a dus ferm hotărât să dezlege tot misterul.

A fost o noapte foarte înfricoşătoare; nici unul dintre noi nu putea să doarmă sau să încerce măcar. Când au sosit, poliţiştii nu prea au crezut nimic din toată povestea. Ei şi-au

exprimat dorinţa puternică de a o ancheta îndeaproape pe domnişoara Ashley, dar aici s-au izbit de doctorul Symonds, care s-a opus, în mod vehement, ideii. Domnişoara Ashley îşi revenise din leşin sau din transă şi el îi administrase un somnifer puternic. Sub nici un motiv, ea nu trebuia tulburată până a doua zi.

Nimeni nu s-a gândit până pe la şapte dimineaţa la Elliot Haydon şi atunci Symonds a întrebat, deodată, unde e. I-am explicat ce făcuse Elliot şi faţa gravă a lui Symonds căpătă un aer şi mai grav.

— Aş vrea să nu se fi dus. E… e o prostie, spuse el.

— Doar nu crezi că i s-ar fi putut întâmpla ceva rău?

— Sper că nu. Padre, cred că dumneata şi cu mine am face mai bine să ne ducem să vedem.

Ştiam că are dreptate, dar a trebuit să-mi adun tot curajul de care eram în stare ca să mă înham la treaba asta. Am pornit împreună şi am intrat din nou în crângul acela blestemat de copaci. L-am strigat de două ori şi nu am primit nici un răspuns. Într-un minut, două, am dat de poiană care părea palidă şi fantomatică în lumina dimineţii care abia mijea. Symonds mă apucă de braţ şi eu am scos o exclamaţie înnăbuşită. Noaptea trecută, văzusem la lumina lunii trupul unui bărbat zăcând cu faţa în jos, în iarbă. Acum, în zorii dimineţii, aceeaşi privelişte se înfăţişa ochilor noştri. Elliot Haydon zăcea în exact acelaşi loc în care fusese vărul său.

— Doamne Sfinte! Spuse Symonds. L-a răpus şi pe el!

Am alergat amândoi spre el. Elliot Haydon era inconştient, dar respira încet; de data aceasta nu mai era nici o îndoială în privinţa cauzei tragedieir o armă lungă şi subţire din bronz rămăsese în rană.

— L-a lovit prin umăr, nu prin inimă. Ăsta-l norocul, comentă doctorul. Pe cinstea mea, nu ştiu ce să cred. În orice caz n-a murit şi el ne va putea povesti ce s-a întâmplat.

Dar tocmai asta e, că Elliot Haydon n-a fost în stare. * Relatarea sa a fost cât se poate de vagă. Căutase fără succes stiletul şi, în cele din urmă, renunţând să mai bâjbâie, se apropie de Casa Idolului. Abia atunci, începu să intuiască tot mai clar că cineva îl urmărea cu privirea dintre copaci. A încercat să alunge această impresie, dar n-a putut s-o îndepărteze cu totul. A descris cum un vânt reae, ciudat a început să bată. Părea că nu vine dinspre copaci, ci din interiorul Casei Idolului. Se întoarse şi se uită înăuntru. A văzut mica siluetă a Zeiţei şi a simţit că se înşela din punct de vedere optic. Silueta părea să crească tot mai mare. Apoi, deodată, a primit o lovitură ce a simţit-o între tâmple şi care l-a făcut să se dea înapoi, dar atunci când a căzut, a fost conştient de o durere adâncă, usturătoare în umărul său stâng.

Stiletul a fost identificat de data aceasta ca fiind identic cu cel descoperit în săpăturile din movilă de pe deal şi care fusese cumpărat de Richard Haydon. Unde îl ţinuse, în locuinţă sau în Casa Idolului din crâng, nimeni nu părea să ştie.

Poliţiştii au fost de părere şi aşa va rămâne pe veci că el a fost înjunghiat, în mod deliberat, de domnişoara Ashley, dar, luând în considerare depoziţiile noastre, ale celorlalţi, că ea s-a aflat la trei iarzi depărtare de el, ei n-au putut s-o inculpe. Şi, aşa, afacerea este şi va rămâne un mister.

Se aşternuse liniştea.

— Se pare că nu e nimic de zis, încercă Joyce Lempriere, în cele din urmă. Totul e atât de oribil şi. Straniu! N-aţi găsit personal nici o explicaţie, dr. Pender?

Bătrânul dădu afirmativ din cap.

— Da, spuse el. Am o explicaţie, adică un fel de explicaţie. Una cam curioasă – dar mi se pare că nu acoperă toate aspectele.

— Am fost la şedinţe de spiritism, spuse Joyce, aşa că puteţi spune ce doriţi, dar se întâmplă lucruri foarte ciudate. Bănuiesc că pot fi explicate printr-un anume fel de

hipnotism. Fata s-a transformat cu adevărat într-o Preoteasă a Astartei şi presupun că, într-un fel sau altul, ea trebuie să-l fi înjunghiat. Poate că ea a aruncat stiletul pe care domnişoara Mannering l-a văzut în mâna ei.

— Sau o fi fost vreo suliţă, sugeră Raymond West. În fond, lumina lunii nu e foarte puternică. Ea s-ar fi putut să aibă un fel de lance în mâna şi l-a lovit de la distanţă; apoi, presupun că trebuie să ţinem seama şi de hipnotism în masă. Vreau să zic că eraţi cu toţii pregătiţi să-l vedeţi doborât prin mijloace supranaturale şi aşa aţi văzut că s-a întâmplat.

— Am asistat la multe lucruri minunate făcute cu arme şi cuţite la circ sau varietăţi, spuse sir Henry. Cred că e posibil ca un om să se fi putut ascunde printre copaci şi de acolo să fi aruncat un cuţit sau un stilet cu destulă dexteritate, bineînţeles dacă era un profesionist. Recunosc că este cam deplasată, dar pare singură teorie cu adevărat credibilă. Vă amintiţi că celălalt om a avut clar impresia că se ascundea cineva în crâng şi-l supraveghea. În ceea ce priveşte faptul că domnişoara Mannering a spus că Diana Ashley avea un stilet în mână, pe când ceilalţi au contrazis-o, asta nu mă surprinde. Dacă aţi avea experienţa mea, v-aţi da seama că relatările a cinci persoane privitoare la acelaşi lucru diferă atât de mult încât frizează incredibilul.

Domnul Petherick tuşi.

— Dar în toate aceste teorii se pare să trecem cu vederea un fapt esenţial, remarcă el. Ce s-a întâmplat cu arma? Domnişoara Ashley nu s-ar fi putut descotorosi de o suliţă, aşa cum stătea în mijlocul luminişului şi dacă un ucigaş ascuns ar fi aruncat stiletul, atunci acesta ar fi rămas în rană când omul a fost răsucit. Cred că trebuie să renunţăm la toate teoriile fanteziste şi să ne limităm la fapte concrete.

— Şi unde ne duc faptele concrete?

— Ei bine, un lucru pare destul de clar. Nimeni nu a fost în apropierea omului când acesta a fost doborât, aşa că

singura persoană care ar fi putut să-l înjunghie a fost el însuşi. De fapt, sinucidere.

— Dar de ce naiba să fi vrut să se sinucidă? Întrebă Raymond West, neîncrezător.

Avocatul tuşi din nou.

— Ah, asta iar e o problemă de teorie, spuse el. Deocamdată, nu mă interesează teoriile. Excluzând supranaturalul, în care nu cred nici o clipă, mi se pare că este singura modalitate în care lucrurile s-ar fi putut întâmpla. Şi-a înfipt pumnalul în piept şi, când a căzut, braţele i s-au desfăcut, scoţându-l din rană şi aruncându-l departe printre copaci. Cred că este, deşi oarecum improbabilă, o întâmplare posibilă.

— Deşi nu vreau să mă amestec, spuse Miss Marple, totul mi se pare cât se poate de uluitor. Dar lucruri curioase se întâmplă, să ştiţi. La petrecerea de anul trecut din grădina doamnei Sharpley, omul care aranja ceasul pentru golf, a sărit peste ceva şi-a pierdut cunoştinţa şi nu şi-a revenit decât după cinci minute.

— Da, dragă mătuşă, spuse Raymond cu blândeţe, dar el nu a fost înjunghiat, nu-l aşa?

— A, sigur că nu, dragă, răspunse Miss Marple. Tocmai asta vă spuneam. Bineînţeles că nu există decât un singur mod în care acel biet sir Richard ar fi putut fi înjunghiat, dar tare aş vrea să ştiu ce l-a făcut întâi să se împiedice. Ar fi putut fi, desigur, rădăcina unui pom. El se uita numai la fată şi la lumina lunii dai peste lucruri fără să vrei.

— Spuneţi că există doar un singur mod în care sir Richard ar fi putut fi înjunghiat, Miss Marple? Întrebă păstorul, uitânduse curios la ea.

— E foarte trist şi nu-mi place să mă gândesc la asta. Omul era dreptaci, nu-l aşa? Vreau să zic, pentru a se răni la umărul stâng trebuia să fie. Mi-a părut întotdeauna atât de rău de bietul Jack Baynes pentru ceea ce a păţit în timpul războiului! Vă amintiţi, s-a împuşcat în picior, după lupte foarte grele la Arras. Mi-a povestit despre asta când m-am

dus să-l văd la spital; şi-l era tare ruşine. Nu cred că acest biet individ, Elliot Haydon, a profitat mult după urma crimei sale oribile.

— Elliot Haydon, strigă Raymond. Crezi că el e făptaşul?

— Nu văd cum ar fi putut-o face altcineva, spuse Miss Marple, uşor surprinsă, făcând ochii mari. Vreau să zic dacă, aşa cum subliniază foarte înţelept domnul Petherick, luăm în considerare faptele concrete şi ignorăm acea atmosferă cu zeiţe păgâne despre care nu cred că e prea plăcută. Elliot s-a dus întâi la el de l-a întors cu faţa în sus şi, desigur, pentru a face acest lucru trebuie să fi fost cu spatele la toţi, iar îmbrăcămintea de şef de briganzi îi impunea să aibă o armă de orice fel la brâu. Îmi aduc aminte că am dansat cu un bărbat îmbrăcat ca şef de briganzi când eram tânără. Avea cinci feluri de cuţite şi stilete şi nu pot să vă povestesc cât de ciudate şi incomode erau pentru partenera sa.

Toţi ochii erau aţintiţi asupra dr. Pender.

— Am aflat adevărul, spuse acesta, cinci ani după ce s-a întâmplat tragedia. Dintr-o scrisoare pe care mi-a trimis-o Elliot Haydon. Scria în ea că îşi imagina că eu l-am suspectat întotdeauna. Mai zicea că a fost o tentaţie spontană. Şi el o iubea pe Diana Ashley, dar era doar un biet avocat pledant sărac care se lupta să supravieţuiască. Odată Richard eliminat din cale, moştenindu-l titlul şi moşiile, vedea deschizându-l-se frumoase perspective. Stiletul îi ieşise din cingătoare când se aplecase jos lângă vărul său şi, aproape înainte de a avea timp să se gândească ce face, îl înfipse şi-l puse înapoi în cingătoarea sa. El însuşi s-a înjunghiat mai târziu pentru a înlătura orice bănuială. Mi-a scris în ajunul plecării într-o expediţie spre Polul Sud, în caz, cum zicea, că s-ar putea să nu se mai întoarcă niciodată. Nu cred că avea de gând să se mai întoarcă şi ştiu că, aşa cum s-a exprimat Miss Marple, n-a profitat deloc după urma crimei. „Timp de cinci ani, scria el,

am trăit ca în iad. Sper, cel puţin, că voi putea să-mi ispăşesc pedeapsa, murind în mod onorabil”.

Se aşternu tăcerea.

— Şi el a murit întradevăr onorabil, spuse sir Henry. Ai schimbat numele în povestea ta, dr. Pender, dar cred că l-am recunoscut pe omul la care te-ai referit.

— Cum vă spuneam, continuă bătrânul prelat, nu cred că vreo explicaţie acoperă chiar toate aspectele. Îmi închipui însă, că exista o influenţă rea în acel crâng, o influenţă care l-a determinat pe Elliot Haydon să acţioneze. Chiar şi până în ziua de astăzi nu pot să mă gândesc la Casa Idolului Astartei fără să mă cutremur.

Cazul servitoarei perfecte – Oh. Vă rog, doamnă, pot să vă vorbesc o clipă?

S-ar putea crede că era prin natura ei o absurditate, de vreme ce Edna, mica servitoare de la Miss Marple, stătea de fapt de vorbă cu stăpâna chiar în acel moment.

Recunoscând, totuşi, obişnuinţa, Miss Marple spuse prompt:

— Desigur, Edna. Vino şi închide uşa. Despre ce e vorba?

Închizând ascultătoare uşa, Edna păşi în cameră, împături colţul şorţului ei între degete şi înghiţi de câteva ori.

— Zi, Edna! Spuse Miss Marple încurajatoare.

— Oh, vă rog, doamnă, e vorba de verişoara mea, Gladdie. Ştiţi, şi= a_pierdut slujba.

— Vai de mine, îmi pare rău să aud asta. Ea era la conacul cel mare, nu-l aşa, la domnişoara… doamna… Skinner?

— Da, doamnă, exact, doamnă. Şi Gladdie este foarte necăjită din cauza asta, grozav de necăjită.

— Gladys a schimbat slujbele cam des înainte, totuşi, nu-l aşa?

— Aşa e, doamnă. De felul ei, Gladdie este mereu amatoare de schimbare. Nu pare, niciodată, cu totul aşezată, dacă înţelegeţi ce vreau să spun. Dar, întotdeauna, ea a fost cea care a anunţat că pleacă, ştiţi!

— Şi de data aceasta e invers? Întrebă Miss Marple scurt.

— Da, doamnă şi asta a supărat-o pe Gladdie de groază.

Miss Marple arăta uşor surprinsă. Îşi amintea de Gladys, care venise câteodată să bea ceai în bucătărie în „zilele ei libere”, ca de o fată solidă, chicotind, cu un temperament foarte echilibrat.

Edna continuă:

— Să vedeţi, doamnă, cum s-a întâmplat – cum consideră domnişoara Skinner.

— Cum consideră domnişoara Skinner? Întrebă Miss Marple cu răbdare.

De data aceasta Edna fu în stare să povestească întreaga tărăşenie.

— Oh, doamnă, a fost aşa un şoc pentru Gladdie. Ştiţi, una din broşele domnişoarei Emily a dispărut şi s-a făcut atâta caz şi zarvă pentru asta ca niciodată, căci, desigur, nimănui nu-l place să i se întâmple aşa ceva; este îngrijorător, doamnă, şţjţi ce vreau să spun. Şi Gladdie a ajutat să se cerceteze peste tot şi domnişoara Lavinia spunea că se duce la poliţie să anunţe şi atunci broşa a apărut: căzuse în spatele sertarului de la toaletă şi Gladdie a fost foarte mulţumită. Chiar a doua zi o farfurie s-a spart şi domnişoarei Lavinia îi sări ţandăra s-o dea afară şi i-a spus

lui Gladdie că-l dă un preaviz de o lună. Şi Gladdie crede că nu e vorba de o farfurie, că domnişoara Lavinia se foloseşte de asta ca un pretext şi că trebuie să fie din cauza broşei şi că ele îşi închipuie că ea a luat-o şi a pus-o înapoi când s-a ameninţat cu poliţia şi Gladdie n-ar face un asemenea lucru, n-ar face niciodată. Şi crede că zvonul se va răspândi şi va fi împotriva ei şi ăsta-l un lucru foarte serios pentru o fată, după cum ştiţi, doamnă.

Miss Marple încuviinţă. Deşi nu-l plăcea în mod deosebit Gladys, cea dată afară şi care avea propriile ei opinii, era aproape sigură de cinstea perfectă a fetei şi-şi putea prea bine imagina că afacerea trebuie să o fi necăjit.

Edna spuse pe un ton rugător:

— Se poate, doamnă, să faceţi ceva în legătură cu asta?

— Spune-l să nu fie proastă, zise Miss Marple hotărâtă. Dacă nu a luat ea broşa, fapt de care sunt sigură, atunci n-are nici un motiv să fie necăjită.

— Se va răspândi zvonul, zise Edna descurajată.

Domnişoara Marple spusd:

— Am… am… să mă duc acolo după-amiază. Am să vorbesc cu domnişoara Skinner.

— Oh, vă mulţumesc, doamnă, spuse Edna.

Vechiul conac era o casă mare în stil victorian,

Înconjurată de pădure şi de un parc. De când se dovedise de neînchiriat şi de nevândut după cum era, un întreprinzător speculativ îl împărţise în patru apartamente cu un sistem central de încălzire şi cu folosirea „domeniului” în comun de către chiriaşi. Experimentul fusese satisfăcător. O bătrână doamnă bogată şi excentrică împreună cu camerista ei ocupau un apartament. Bătrâna doamnă avea o pasiune pentru păsări şi întreţinea în fiecare zi o adunare a înaripatelor la mese. Un judecător indian la pensie şi soţia sa au închiriat un al doilea. Un cuplu foarte tânăr, recent căsătorit, l-a ocupat pe al treilea şi cel de al patrulea fusese luat, numai cu două luni în urmă, de două tinere pe nume Skinner. Chiriaşii erau în relaţii foarte

distante unii cu alţii, întrucât nu aveau nimic în comun. Proprietarul fusese auzit spunând că acesta era un lucru excelent. El se temea de prietenii, urmate de certuri şi plângerile de rigoare ce i s-ar fi adresat.

Miss Marple îi cunoştea pe toţi chiriaşii, deşi nu ştia pe nici unul dintre ei prea bine. Domnişoara Skinner, cea mare, domnişoara Lavinia era ceea ce se poate spune membrul conducător al firmei. Domnişoara Emily, cea mică, Îşi petrecea majoritatea timpului în pat, suferind de variate boli care, în opinia celor din St. Mary Mead, erau mai mult imaginare. Numai domnişoara Lavinia credea cu toată devoţiunea în martiriul şi răbdarea cu care suferea sora sa şi alerga pe dată, bătând satul de la un capăt la altul, după comisioane şi lucruri pe care „sora mea şi le doreşte deodată".

În St. Mary Mead se credea că, dacă domnişoara Emily suferea pe jumătate pe cât susţinea, ar fi trimis de mult după doctorul Haydock. Dar domnişoara Emily, când i se sugera acest lucru, îşi închidea ochii cu un aer superior şi murmură că în cazul ei nu era uşor – cei mai buni specialişti din Londra fuseseră derutaţi – şi un nou venit minunat în breaslă îi prescrisese cel mai modern tip de tratament şi ea spera cu adevărat că starea sănătăţii f se va ameliora mulţumită acestuia. Nici un medic generalist nu-l putea deloc înţelege cazul. /– După părerea mea, spunea sinceră domnişoar i Hartnell, ea e foarte înţeleaptă că nu-l cheamă. Dragul de el, doctorul Haydock, în maniera aia a sa repezită i-ar putea spune că n-are nimic, să se dea jos din pat şi să nu mai facă atâta caz! I-ar face foarte mult bine!

Scăpând de un asemenea tratament arbitrar, domnişoara Emily continuă, aşadar, să zacă pe sofale, să se înconjoare cu cutiuţe pline de pastile ciudate şi să respingă aproape tot ce i se gătea şi să ceară altceva – de obicei ceva dificil şi care nu era la îndemână de obţinut.

Uşa i-o deschise domnişoarei Marple, Gladdie care arăta mai deprimată decât ar fi crezut vreodată Miss Marple că e

capabilă. În sufragerie (un sfert din fostul living, care fusese împărţită în sală de masă, salon, baie şi coşul de rufe pentru servitoare), domnişoara Lavinia se ridică s-o întâmpine pe Miss Marple.

Lavinia Skinner era o femeie înaltă, slăbănoagă, osoasă de vreo cincizeci de ani. Avea o voce arţăgoasă şi o purtare repezită.

— Îmi pare bine că vă văd, zise ea. Emily zace în pat… se simte rău astăzi, biata de ea. Spera să vă vadă, ceea ce ar reconforta-o, dar sunt momente când nu se simte în stare să vadă pe nimeni. Draga de ea, e tare răbdătoare.

Miss Marple îi răspunse politicos. Servitoarele era principala temă de conversaţie în St. Mary Mead, aşa încât nu-l fu greu să dirijeze discuţia în direcţia asta. Miss Marple spuse că auzise că fata aia drăguţă, Gladys Holmes, urma să plece.

Domnişoara Lavinia îi confirmă spusele.

— De miercuri într-o săptămână. A spart lucruri, ştiţi. Nu putem permite aşa ceva.

Miss Marple oftă şi-şi dădu cu părerea că toţi trebuie să ne obişnuim astăzi cu lucruri deastea. E atât de greu să faci servitoarele să vină la ţară. Credea domnişoara Skinner că era întradevăr bine să se despartă de Gladys?

— Ştiu că e greu să găseşti servitoare. Încuviinţă domnişoara Lavinia. Familia Devereux n-a găsit pe nimeni – dar nici nu mă mir – se ceartă tot timpul, jazz toată noaptea, se mănâncă la orice oră, fata aia nu ştie cum se ţine o gospodărie. Mi-e milă de bărbatul ei! Şi apoi, familia Larkin tocmai a rămas fără servitoare. Sigur, cu firea judecătorului şi dorinţa lui de a i se pregăti Chota Hazri6 cum îi zice el, la ora şase dimineaţa şi doamna Larkin care e mereu nemulţumită. Nu mă mir nici de asta, de pildă. Janet de la doamna Carmichael este cea mai stabilă, desigur, dar după mine este o femeie foarte dezagreabilă şi o înfruntă pe bătrâna doamnă.

— Atunci, nu credeţi că ar trebui să reveniţi asupra deciziei în privinţa Gladysei? E o fată tare bună. Îi cunosc întreaga familie; oameni foarte cinstiţi şi de calitate.

Domnişoara Lavinia se împotrivi:

— Am motivele mele, spuse ea dându-şi importanţă.

Miss Marple murmură:

— V-a lipsit o broşă, am auzit…

— Cine-a trăncănit? Îmi închipui că fata. Pe cinstite, sunt aproape sigură că ea a luat-o. Şi apoi s-a speriat şi a pus-o la loc, dar, vedeţi, nu poţi spune nimic dacă nu eşti sigur. Schimbă subiectul. Veniţi s-o vedeţi pe domnişoara Emily, Miss Marple. Sunt sigură c-o să-l facă bine.

Miss Marple o urmă docilă la o uşă, unde domnişoara Lavinia bătu, fu invitată să intre şi-şi introduse musafira în cea mai bună cameră din apartament în care lumina nu pătrundea mai deloc din cauza jaluzelelor pe jumătate trase. Domnişoara Emily stătea culcată în pat, bucurându-se, după toate aparenţele, de penumbră dar şi de suferinţele sale nedefinite.

Lumina slabă o făcea să pară o fiinţă subţire, cu o alură imprecisă, cu o grămadă de păr blond – cenuşiu neîngrijit în jurul capului, din care se desprindeau cârlionţi, totul arătând ca un cuib de pasăre cu care nici o pasăre, care s-ar fi respectat, nu s-ar fi putut mândri. În cameră era un miros de apă de colonie, biscuiţi râncezi şi camfor.

Cu ochii pe jumătate închişi şi cu o voce slabă, subţiratică, Emily Skinner le explică că era „una din zilele ei proaste”.

— Cel mai rău lucru când eşti bolnav e faptul că îţi dai seama ce povară devii pentru cei din jur, zise domnişoara Emily pe un ton melancolic. Lavinia e atât de bună cu mine. Lavie, dragă, îmi e atât de greu că te necăjesc mereu, dar dacă ai umple sticla cu apă fierbinte aşa cum îmi place – dacă e prea plină mă apasă cam mult, pe de altă parte, dacă nu e suficient de plină, se răceşte imediat!

— Îmi pare rău, dragă. Dă-mi-o. O s-o golesc puţin.

— Dacă tot o faci, umple-o din nou. Nu avem ruscus7 în casă, nu-l aşa, nu, nu contează. Pot şi fără asta. Nişte ceai slab şi o feliuţă de lămâie – n-avem lămâi? Chiar? Nu pot să beau ceai fără lămâie. Cred că laptele s-a tăiat puţin azi dimineaţă. M-a făcut să nu mai am chef să-mi pun lapte în ceai. Nu contează. Pot să trăiesc şi fără ceaiul meu. Numai că mă simt atât de slăbită. Se spune că stridiile sunt hrănitoare. Mă întreb dacă aş încerca câteva. Nu, nu, prea multă bătaie de cap să ie cumperi la ora asta înaintată. Pot să rabd până mâine.

Lavinia ieşi din cameră murmurând ceva incoerent despre duşul cu bicicleta până în sat.

Domnişoara Emily zâmbi alene musafirei sale şi sublinie că nu-l plăcea deloc să dea cuiva vreo bătaie de cap.

Miss Marple îi spuse Ednei în seara aceea că se temea că misiunea sa eşuase.

Era foarte tulburată de faptul că zvonuri despre necinstea Gladysei circulau deja în sat.

La poştă, domnişoara Wetherby o abordă:

— Dragă Jane, i-au dat o recomandare scrisă în care se spune că este binevoitoare, sobră şi respectabilă, dar nu se arată nimic despre cinste. Mi se pare foarte semnificativ! Mă tem că e ceva în legătură cil broşa. Cred că trebuie să fie ceva în chestia asta, ştii, deoarece nimeni nu dă drumul azi la o servitoare dacă nu e ceva destul de grav. Le va fi foarte greu să găsească pe alta. Fetele, pur şi simplu, nu se duc la conacul cel vechi. Sunt nervoase când se întorc acasă în zilele lor libere. O să vezi că surorile Skinner n-o să găsească pe altcineva şi atunci, poate, sora aia teribil de ipohondră se va da jos din pat şi va pune mâna să facă ceva!

Mare a fost supărarea în sat când s-a dovedit că domnişoarele Skinner angajaseră, de la o agenţie, o servitoare nouă, care, după toate relatările, era un model de cinste şi virtute.

— O recomandare după trei ani de slujbă, foarte călduroasă, preferă provincia şi cere un salariu mai mic

decât Gladys. Cred că am avut un adevărat noroc.

— Chiar, adevărat? Întrebă Miss Marple căreia i se aduseră la cunoştinţă aceste detalii de către domnişoara Lavinia în magazinul negustorului de peşte.

— Pare prea bună ca să fie adevărat.

Apoi, părerea celor din St. Mary Mead a fost că modelul de cinste şi virtute s-a răzgândit în ultima clipă şi nu a mai sosit.

Nici unul dintre aceste pronosticuri nu se adeveri, totuşi şi satul luă cunoştinţă de comoară domestică pe nume Mary Higgins care trecu prin localitate în taxiu spre conacul cel vechi. Trebuiau să recunoască cu sinceritate că arăta bine. O femeie cu o înfăţişare foarte respectabilă, foarte corect îmbrăcată.

La următoarea vizită pe care Miss Marple o făcu la conacul cel vechi, cu ocazia adunării organizatorilor unei sărbători în parohie (la care cine vroia îşi vindea lucruri), * Mary Higgins deschise uşa. Era, cu siguranţă, o servitoare cu un aer superior, cam de vreo patruzeci de ani, cu păr negru lins, obraji roşii, o siluetă plinuţă, mascată discret în negru cu un şorţ alb şi bonetă – „exact tipul de servitoare bună, de modă veche”, cum explică mai târziu Miss Marple şi cu vocea potrivită, amabilă, respectuoasă, atât de diferită de accentele tari, nazale ale vocii Gladysei.

Domnişoara Lavinia arăta mult mai puţin hărţuită ca de obicei şi, deşi a regretat că n-a putut să-şi ia şi ea un stand, din cauza grijii pe care trebuia să i-o poarte surorii sale, totuşi participă cu o sumă frumuşică şi a promis să contribuie cu seturi de sugative şi şosete pentru bebeluşi.

Miss Marple comentă alura ei de bunăstare.

— Simt că-l datorez foarte mult lui Mary. Sunt atât de mulţumită că m-am hotărât să scap de fata cealaltă. Mary este cu adevărat o comoară. Găteşte bine, serveşte frumos la masă şi păstrează, cu scrupulozitate, curăţenia în micul nostru apartament, întoarce saltelele în fiecare zi. Şi se poartă minunat cu Emily!

Miss Nâarple întrebă imediat de Emily.

— Oh, draga de ea. S-a simţit foarte rău din cauza vremii, în ultimul timp. N-ar^ încotro, asta-l, câteodată face puţin lucrurile să pară mai dificile. Vrea să i se gătească câte ceva şi, apoi, când e servită, spune că nu poate să – mănânce acum şi apoi vrea din nou, după jumătate de oră şi totul s-a răcit şi trebuie reîncălzit, Asta cere muncă, nu glumă, dar, din fericire, Mary nu le pune la inimă. E obişnuită să îngrijească invalizi, aşa zice şi-l înţelege. Este mare lucru.

— Draga mea, ai avut noroc, spuse Miss Marple.

— Chiar aşa. Simt că Mary ne-a fost trimisă ca un răspuns la o rugăciune.

— Mi se pare aproape prea bine ca să fie adevărat, spuse Miss Marple. Aş fi, aş fi puţin atentă, dacă aş fi în locul tău.

Lavinia Skinner nu prinse nuanţa din această remarcă. Ea spuse:

— Oh, vă asigur că fac tot ce pot să se simtă bine. Nu ştiu ce m-aş face dacă ar pleca.

— Nu cred că va pleca până când nu va fi gata de plecare, adăugă Miss Marple şi o privi cu înţeles pe gazda sa.

Domnişoara Lavinia spuse:

— Când nu ai griji gospodăreşti, asta îţi ia aşa o greutate de pe inimă, nu-l aşa? Cum se poartă micuţa Edna?

— Se descurcă destul de bine. Nu ca Mary a voastră. Dar eu ştiu totul despre Edna pentru că e o fată din sat.

Când ieşi în hol auzi vocea bolnavei care spunea pe un ton ridicat:

— Ai lăsat compresa asta să se usuce… doctorul Allerton a spus în mod deosebit că trebuie să fie tot timpul umedă. Bine, bine, las-o. Vreau o ceaşcă cu ceai şi un ou fiert… fiert numai trei minute şi jumătate, ţine minte şi trimite-o pe domnişoara Lavinia la mine.

Mary cea eficientă apăru din dormitor şi îi spuse Laviniei: „Domnişoara Emily vă cheamă, doamnă”, deschise uşa pentru Miss Marple, o ajută să-şi pună haina şi-l înmână umbrela în maniera cea mai ireproşabilă.

Miss Marple luă umbrelă, o scăpă, încercă s-o ridice şi îi căzu geanta care se deschise. Mary, politicoasă, adună diferite flecuşteţe – o batistă, un carneţel cu adrese, un portmoneu de piele demodat, doi şilingi, trei penny şi o bucată de baton dulce de mentă, în dungi.

Miss Marple primi ultimul obiect cu oarecare jenă.

— Oh, dragă, ăsta trebuie să fi fost al băieţelului doamnei Clement. El îl sugea şi-mi amintesc că mi-a luat geantă să se joace cu ea. El trebuie să-l fi pus înăuntru. E teribil de lipicios aşa?

— Să-l iau, doamnă?

— Oh, dacă vrei? Mulţumesc foarte mult.

Mary ridică ultimul lucru, o oglinjoară şi după ce o primi, Miss Marple exclamă încântată:

— Ce noroc că nu s-a spart.

După aceea ea plecă, Mary rămase politicoasă la uşă ţinând o bucată de baton de zahăr cu dungi, fără nici o expresie deosebită pe faţă.

Timp de zece zile, St. Mary Mead a trebuit să îndure, să audă calităţile comorii domnişoarei Lavinia şi a domnişoarei Emily.

În a unsprezecea zi, satul fu trezit de o veste trăsnet.

Mary, modelul de cinste şi virtute dispăruse! Patul ei era neatins şi uşa din faţă a fost găsită dată la perete. Se strecurase în linişte, în timpul nopţii.

Şi nu numai Mary lipsea! Două broşe şi cinci inele ale domnişoarei Lavinia, trei inele, un pandantiv, o brăţară şi patru broşe ale domnişoarei Emily lipseau de asemenea!

Era începutul catastrofei.

Tânăra doamnă Devereux îşi pierduse diamantele pe care le ţinea într-un sertar deschis, ca şi nişte blănuri de valoare primite ca dar de nuntă. Judecătorului şi soţiei sale li se Juaseră bijuterii şi o anumită sumă de bani. Doamna Carmichael a suferit cele mai mari pagube. Nu numai că avea nişte bijuterii de foarte mare valoare, dar mai ţinea şi o mare sumă de bani care dispăruse din apartament.

Fusese seară liberă a Janettei şi stăpâna sa obişnuia să se plimbe prin grădină pe înserate, chemând păsările şi presărându-le firimituri. Devenise clar că Mary, servitoarea cea perfectă, avusese chei potrivite pentru toate apartamentele!

Trebuie să mărturisim că a fost o anumită satisfacţie cam deplasată în St. Mary Mead. Domnişoara Lavinia se lăudase atât de mult cu miraculoasa ei Mary. „Şi tot timpul ăsta, dragă, fusese o hoaţă obişnuită!” spuneau oamenii.

Urmă o descoperire interesantă. Nu numai că Mary dispăruse în neant, dar agenţia, care o trimisese şi garantase recomandările, se alertă când descoperi că Mary Higgins, care le ceruse de lucru şi ale cărei recomandări fuseseră acceptate, nu existase niciodată, în ciuda tuturor căutărilor. Era numele unei servitoare care locuise la sora adevărată a unui diacon, dar adevărata Mary Higgins trăia liniştită într-un loc prin Comwall.

— Inteligentă toată treaba, recunoscu inspectorul Slack. Şi dacă vreţi să ştiţi de la mine, femeia ăsta lucrează cu o bandă. S-a mai întâmplat un caz de acelaşi fel în Northumberland acum un an. Lucrurile furate n-au fost găsite niciodată şi nici ea n-a fost prinsă. Totuşi, stăm mai bine decât cei din Much Burham!

Inspectorul Slack era întotdeauna un om plin de sine.

Totuşi, săptămânile treceau şi Mary Higgins rămânea triumfătoare în largul ei. În van inspectorul Slack8 îşi dublă energia care-l lipsea numelui său.

Domnişoara Lavinia plângea tot timpul. Domnişoara Emily era aşa de tulburată şi se îngrijoră atât de mult de starea ei, încât trimise imediat după doctorul Haydock.

Întregul sat era teribil de curios să afle ce credea el despre bolile de care pretindea că suferă domnişoara Emily, dar, normal, nu-l putea nimeni întreba. Ştiri satisfăcătoare se răspândiră totuşi în legătură cu asta, prin domnul Meek, asistentul farmacistului care se plimba cu Clara, servitoarea doamnei Price – Ridley. S-a aflat apoi că doctorul Haydock

prescrisese un amestec de asafoetidă9 şi valeriană care, potrivit domnului Meek, era remediul universal pentru soldaţii ce simulează boli!

Curând după aceea, s-a aflat că domnişoara Emily, fără să renunţe la îngrijirile medicale pe care le primea, a declarat că în starea de sănătate în care se afla simţea că e de datoria ei să fie aproape de specialistul din Londra ce înţelegea cazul ei. Era bine şi pentru Lavinia, spunea ea.

Apartamentul a fost subînchiriat.

Câteva zile după aceea, Miss Marple, cam îmbujorată şi agitată, făcu o vizită poliţiei din Much Burham şi întrebă de inspectorul Slack.

Inspectorului Slack nu-l plăcea de Miss Marple. Dar era conştient că şeful poliţiei, colonelul Melchett nu-l împărtăşea opinia. De aceea, cam bombănind o primi.

— Bună ziua, Miss Marple, Cu ce vă pot fi de folos?

— Oh, dragă, mă tem că te grăbeşti, spuse Miss Marple.

— O groază de treabă, dar îmi puteţi răpi câteva momente, spuse inspectorul Slack.

— Oh, dragă, făcu Miss Marple, sper să-ţi pot explica pe înţeles ce am de zis. E atât de dificil să te explici, nu crezi? Nu, poate pentru dumneata nu e. Dar ştii, neflind educată în stil modern, am avut o guvernantă, care mă învăţa datele despre regii Angliei şi cunoştinţe generaleşi cum se fac acele de cusut şi chestii de astea. La grămadă, înţelegi, nu te învăţa să treci la subiect. Ceea ce, de fapt, vreau să fac. Este yorba de fata domnişoarei Skinner, Gladys, pe care o cunoşti.

— V Mary Higgins, spuse inspectorul Slack.

Oh, da, cea de-a doua servitoare. Dar e vorba de Gladys Holmes, o fată cam impertinentă şi cam prea plină de ea, dar, de fapt, foarte cinstită şi este foarte important ca acest lucru să fie recunoscut.

— Nu-l nici o plângere împotriva ei până acum, după câte ştiu, spuse inspectorul.

— Nu, ştiu că nu este nici o plângere, dar asta este partea proastă. Pentru că, vedeţi, oamenii continuă să creadă anumite lucruri. Oh, dragă… ştiu că mă exprim rău. Ceea ce de fapt vreau să spun e că lucrul important este s-o găsim pe Mary Higgins.

— Desigur, spuse inspectorul Slack. Aveţi vreo idee în privinţa asta?

— Da, de fapt am, spuse Miss Marple. Pot să vă pun o întrebare? Amprentele vă sunt de vreun folos?

— Ah, făcu inspectorul Slack, aici ea e mult prea abilă pentru noi. Îşi făcea toată treaba cu mănuşi de cauciuc, sau cu mănuşi de servitoare, se pare. Şi ea a fost foarte precaută… a şters toate lucrurile din dormitorul ei şi de pe chiuvetă. Nu s-a putut găsi nici o singură amprentă în toată casa.

— Dacă aţi avea amprentele ei, asta v-ar ajuta?

— S-ar putea, doamnă. Ar putea fi cunoscute la Scotland Yard. Nu e prima ei lovitură, aş zice!

Miss Marple încuviinţă încurajată. Îşi deschise geanta şi scoase o mică cutie de carton. Înăuntru, învelită în vată era o oglinjoară.

— Din geanta mea, spuse Miss Marple. Amprentele servitoarei sunt pe ea. Cred c-ar fi satisfăcătoare… ea a atins o substanţă extrem de lipicioasă o clipă mai înainte.

Inspectorul Slack se uită uluit.

— I-aţi luat amprentele în mod intenţionat?

— Desigur.

— Atunci o bănuiaţi?

— Ei bine, ştiţi, m-a uimit că era puţin prea bună ca să fie adevărată. De fapt, i-am şi spus domnişoarei Lavinia. Dar ea, pur şi simplu, nu a reţinut aluzia! Ştii, inspectore, mă tem că nu cred în modele de cinste şi demnitate. Majoritatea dintre noi avem defectele noastre… şi slujba în gospodărie le scoate la iveală foarte repede.

— Bine, spuse inspectorul Slack revenindu-şi, mă simt obligat faţă de dumneavoastră, cu siguranţă. Le vom trimite

la Scotland Yard şi vom vedea ce au de spus.

El se opri. Miss Marple îşi lăsase capul puţin pe o parte şi-l privea cu mult subînţeles.

— Ce zici, inspectore, nu crezi c-ar fi cazul să cauţi puţin mai aproape?

— Ce vreţi să spuneţi, Miss Marple?

— E foarte dificil de explicat, dar când dai, peste un lucru deosebit îl observi. Deşi, adesea, lucruri deosebite pot fi doar nişte fleacuri. Ştiţi, am simţit asta tot timpul; vreau să zic despre Gladys şi broşă. Ea este o fată cinstită; ea nu a luat broşa. Atunci de ce a crezut domnişoara Skinner că a luat-o? Domnişoara Skinner nu e o proastă, nici vorbă de asta! De ce a fost ea atât de nerăbdătoare s-o lase pe fată să plece când aceasta era o servitoare bună şi servitoarele sunt greu de găsit? Asta a fost ceva deosebit, ştiţi. Aşa că m-am întrebat. M-am tot întrebat. Şi am observat un alt lucru deosebit! Domnişoara Emily este ipohondră, dar este prima ipohondră care nu a trimis după vreun doctor imediat. Ipohondrilor le plac doctorii. Domnişoarei Emily nu.

— Unde vreţi să ajungeţi, Miss Marple?

— Ei bine, ştiţi, vreau să vă sugerez că domnişoara Lavinia şi domnişoara Emily sunt persoane speciale. Domnişoara Emily îşi petrece aproape tot timpul într-o cameră întunecată şi dacă părul ăla nu-l o perucă, atunci eu îmi înghit propria mea meşă de la spate! Şi ceea ce vreau să spun e asta: Este perfect posibil ca o femeie slabă, palidă, cu părul cărunt, suferindă să fie una şi aceeaşi cu femeia brunetă, îmbujorată şi plinuţă. Şi nimeni din câte ştiu nu le-a văzut pe domnişoara Emily şi pe Mary Higgins în unul şi acelaşi loc. Au avut o mulţime de timp să facă dubluri după toate cheile, o mulţime de timp să afle totul despre ceilalţi chiriaşi şi apoi să scape de fata din partea locului. Domnişoara Emily face o plimbare rapidă peste câmp într-o noapte şi soseşte la gară ca Mary Higgins a doua zi. Şi apoi, la momentul potrivit, Mary Higgins dispare şi toţi se pun cu surle şi trâmbiţe pe urmele ei. Vă spun unde-o puteţi găsi,

inspectore; pe sofaua domnişoarei Emily Skinner. Luaţi-l amprentele, dacă nu mă credeţi şi veţi descoperi că am dreptate! O pereche de hoaţe deştepte, asta sunt domnişoarele Skinner… şi, fără îndoială, în legătură cu un complice inteligent care ascunde bunurile furate. Dar, de data asta, nu le mai merge! N-am de gând să las că cinstea unei fete de caracter din satul nostru să fie terfelită în halul ăsta! Gladys Holmes este cât se poate de cinstită şi toată lumea trebuie s-o ştie! Bună ziua!

Miss Marple ieşise demnă, înainte ca inspectorul Slack să-şi revină.

— Pfui! Făcu el. Dacă are dreptate…

Curând descoperi că Miss Marple avea, din nou, dreptate.

Colonelul Melchett l-a felicitat pe Slack pentru eficienţa sa şi Miss Marple a invitat-o pe Gladys să vină la ceai cu Edna şi i-a vorbit, în mod serios, să nu-şi mai schimbe slujba de îndată ce va obţine una.

Lampa.

Era, fără îndoială, o casă veche. Tot scuarul era la fel, cu acel aer vechi de epocă, copleşitor, care se întâlneşte, adesea, într-un oraş cu catedrală. Dar numărul 19 lăsa impresia a fi cea mai împovărată de ani dintre toate; emana o veritabilă solemnitate patriarhală; era cea mai înaltă locuinţă gri dintre cele cenuşii, cea mai arătoasă dintre cele asemenea ei, cea mai rece dintre acestea. Austeră, inaccesibilă, cu pecetea deosebitei dezolări pe care o poartă toate casele de mult timp neînchiriate, ea domnea peste celelalte locuinţe.

În oricare alt oraş i s-ar fi pus urgent eticheta de „bântuită”, dar Weyminster nu avea treabă cu fantomele şi nu prea le considera respectabile, cu excepţia apanajului unei „familii istorice”. Aşa că numărului 19 nu i se atribuise niciodată termenul de bântuită şi, cu toate acestea, rămânea pe an ce trecea „De închiriat sau de vânzare”.

Doamna Lancaster privi casa în mod aprobator, în timp ce mucalitul agent imobiliar oprise maşina, într-o dispoziţie

neobişnuit de veselă la ideea că va şterge numărul 19 din registrele sale. Introduse cheia în broască necontenind cu comentariile sale laudative.

— De când nu e locuită casa? Întrebă-doamna Lancaster, întrerupându-l brusc şuvoiul de palavre.

Domnul Raddish (de la „Raddish and Foplow”) se încurcă uşor.

— E… e… ceva timp, remarcă el binevoitor.

— Aşa cred şi eu, observă sec doamna Lancaster.

Holul slab luminat era rece, degajând o răceală sinistră. O femeie cu mai multă imaginaţie s-ar fi înfiorat, dar cea de faţă se nimeri a fi deosebit de practică. Era înaltă, cu păr negru, bogat, care tocmai începuse să încărunţească şi cu ochi albaştri, reci.

Cercetă casa din pod până în pivniţă, punând din când în când câte o întrebare pertinentă. După ce termină inspectarea, se întoarse într-una din camerele din faţă care dădeau spre scuar şi i se adresă agentului imobiliar cu o mină hotărâtă.

— Ce defect are casa?

Domnul Raddish a fost luat prin surprindere.

— Desigur, orice casă nemobilată este întotdeauna puţin întunecată, pară el vag.

— Prostii, zise doamna Lancaster. Chiria este caraghios de mică pentru o asemenea casă – pur şi simplu, simbolică. Trebuie să fie vreun motiv la mijloc. Cred că e bântuită.

Domnul Raddish tresări uşor, dar nu spuse nimic.

Doamna Lancaster îl privea scrutător. Trecură câteva clipe înainte de a vorbi.

— Sigur că toate astea sunt prostii. Nu cred în fantome sau chestii de genul lor şi, din punctul meu de vedere, nu văd nici un impediment pentru care să nu iau casa; dar, din nefericire, servitorii sunt foarte creduli şi uşor de speriat. Ar fi drăguţ din partea dumneavoastră să-mi spuneţi exact ce… ce lucru se presupune că bântuie.

— Eu… de… de fapt, nu ştiu, se bâlbâi agentul imobiliar.

— Sunt sigură că trebuie să ştii, îl contrazise doamna calm. Nu pot să iau casa fără să cunosc adevărul. Ce a fost? O crimă?

— O, nu! Strigă domnul Raddish, şocat de o idee atât de străină de respectabilitatea scuarului. E… e… numai un copil.

— Un copil?

— Da. Nu cunosc povestea întocmai, continuă el, lipsit de entuziasm. Bineînţeles, că există tot felul de versiuni diferite, dar cred că acum vreo treizeci de ani, un bărbat pe nume Williams a luat casa numărul 19 Nu se ştia nimic despre el; nu avea servitori, nici prieteni; rareori ieşea în timpul zilei. Avea un copil, un băieţel. După ce a locuit acolo vreo două luni, s-a dus la Londra şi abia a pus piciorul în metropolă când a şi fost recunoscut ca un om căutat de poliţie pentru o anume culpă – ce era exact, nu ştiu. Dar trebuie să fi fost foarte gravă, deoarece a preferat să se împuşte decât să se predea. Între timp, copilul a trăit aici singur în casă. A avut hrană pentru puţină vreme şi a aşteptat, zile în şir, reîntoarcerea tatălui său. Din nefericire, i se băgase în cap ca niciodată, sub nici un pretext, să nu iasă din casă sau să vorbească cu cineva. Era micuţ, slăbuţ, bolnăvicios şi nici nu se gândea să încalce ordinul. Noaptea, vecinii, neştiind că tatăl său plecase, îl auzeau, adesea, plângând în hohote în groaznica singurătate şi dezolare a casei goale.

Domnul Raddish se opri.

— Şi copilul a murit de foame, încheie el pe acelaşi ton cu care ar fi anunţat că a început să plouă.

— Şi fantoma copilului se presupune că ar bântui casa? Întrebă doamna Lancaster.

— Nu e nimic de aşa natură, de fapt, se grăbi domnul Raddish s-o asigure. Nu s-a văzut nimic, nimic, numai că oamenii zic, ceea ce e de-a dreptul ridicol, dar ei spun că-l aud pe… pe copil… plângând, ştiţi.

Doamna Lancaster se îndreptă spre uşa din faţă.

— Îmi place foarte mult casa, zise ea. N-am să găsesc ceva asemănător la aşa un preţ. O să reflectez şi vă anunţ.

— Arată cu adevărat foarte vesel, nu-l aşa, Papa?

Doamna Lancaster îşi contemplă noul său domeniu mulţumită. Covoraşe colorate, mobilă bine lustruită şi multe bibelouri schimbaseră aspectul întunecat al casei numărul 19

Vorbea cu un bătrân subţire, încovoiat, Adus din umeri cu o faţă delicată, mistică. Domnul Winbum nu semăna cu fiica sa; nu se putea imagina un contrast mai mare decât cel dintre spiritul ei hotărât, practic şi cel distrat, visător al tatălui.

— Da, răspunse el zâmbind, nimeni nu ar crede că" este bântuită.

— Papa, nu vorbi prostii! Şi tocmai în prima noastră zi aici.

Domnul Winbum zâmbi.

— Foarte bine, draga mea, să cădem de acord că nu există fantome.

— Şi, te rog, continuă doamna Lancaster, nu spune nici un cuvânt de faţă cu Geoff. Are atâta imaginaţie.

Geoff era băieţelul doamnei Lancaster. Familia consta din domnul Winbum, fiica sa văduvă şi Geoffrey. Ploaia începuse să bată în ferestre. Tipa-tipa, tipa-tipa.

— Ascultă, zise domnul Winbum. Nu seamănă cu nişte paşi micuţi?

— Seamănă mai mult cu ploaia, îi răspunse zâmbind doamna Lancaster.

— Dar, ăştia, ăştia sunt paşi, strigă tatăl ei aplecându-se în faţă să asculte mai bine.

Doamna Lancaster izbucni în râs.

— Asta-l Geoff care coboară.

Domnul Winbum s-a simţit şi el obligat să râdă. Serveau ceaiul în hol şi stătea cu spatele la scară. Acum îşi întoarse scaunul cu faţa la ea.

Micuţul Geoff cobora încet, grijuliu, cu teama copilului faţă de o casă străină. Treptele erau din stejar lustruit, fără

covor. Traversă holul şi venf lângă mama sa. Domnul Winbum tresări uşor. În timp ce copilul se îndrepta spre masă, el auzi clar alţi paşi pe trepte ca ai cuiva care mergeau în urma lui Geoffrey. Paşi care se târau, curios de dureros. Atunci ridică din umeri fără să-l vină a crede. „E ploaia, desigur”, se gândi el.

— Mă uit la prăjituri, remarcă Geoff cu aerul admirabil detaşat al cuiva care atrage atenţia asupra unui ‘lucru interesant.

Mama să se grăbi să atragă şi ea atenţia în altă parte.

— Cum îţi place noua ta casă, puiule, întrebă ea.

— Foarte mult, răspunse Geoffrey cu gura plină la refuz. Mult, mult, mult. După această ultimă afirmaţie care exprimă, în mod evident, cea mai adâncă mulţumire, tăcu, preocupat să ia cât se poate de repede ultima bucată de prăjitură.

După ce termină şi ultima înghiţitură, izbucni într-un şuvoi de vorbe:

— Q, mămico, Jane spune că aici e un pod; pot să mă duc imediat să-l „egzplorez”? Şi s-ar putea găsi o uşă secretă. Jane zice că nu există, dar eu cred că trebuie să fie şi, oricum, ştiu că sunt conducte, conducte de apă (cu o faţă extaziată) şi pot să cânt la ele şi pot să mă duc să văd boi-l-ler-ul? Pronunţă ultimul cuvânt cu o încântare atât de evidentă încât bunicul său se simţi ruşinat când se gândi că acest deliciu nevinovat de copil îi înflăcăra doar în imaginaţia sa perspectivă apei fierbinţi care nu exista decât cu numeroase şi costisitoare chitanţe de achitat instalatorilor.

— Ne vom uita în pod mâine, dragă, îi spuse doamna Lancaster. Ce-ar fi să-ţi aduci cuburile şi să construieşti o casă frumoasă sau o locomotivă.

— Nu vleau să constluiesc o casă.

— Construiesc o casă.

— Casă, nu, nici locomotivă.

— Construieşte un boiler, îi sugeră bunicul.

Geoffrey se lumină.

— Cu ţevi.

Geoffrey fugi fericit să aducă cuburile.

Încă mai plouă. Domnul Winbum asculta. Da, trebuie să fi fost ploaia pe care o auzise, dar sună ca urme de paşi.

A visat ceva ciudat în noaptea aceea.

Se făcea că mergea printr-un oraş, unul mare i se părea. Dar era numai al copiilor, nu existau oameni maturi acolo, doar copii, o mulţime. În visul său, aceştia s-au repezit cu toţii la străin strigând: „L-ai adus”? Era ca şi cum el a înţeles ceea ce au vrut ei să zică şi a dat trist din cap că nu. Când au văzut asta, copiii s-au întors şi au început să plângă amarnic, cu hohote.

Oraşul şi copiii s-au spulberat şi se trezi în patul său, dar hohotul de plâns îi răsuna încă în urechi. Deşi era pe deplin treaz, îl auzea clar; îşi reaminti că Geoffrey dormea la etajul de dedesubt, în timp ce plânsul acesta de copil nefericit venea de sus. Se ridică şi aprinse un băţ de chibrit. Imediat, hohotitul încetă.

Domnul Winbum nu-l povesti feţei sale despre vis şi continuarea acestuia. Era convins că imaginaţia nu-l juca nici o festă; chiar imediat după accea, îl auzi în timpul zilei. Vântul sufla în şemineu, dar era un sunet separat – distinct, inconfundabil: plânsul unui copil deznădăjduit care-ţi frângea inima.

Mai descoperi că nu era singurul care îl auzea. A surprins-o pe servitoare spunându-l cameristei că ea „nu crede că guvernanta se poartă blând cu tânărul Geoffrey pentru că-l auzise plângând de mama focului chiar în dimineaţa aceea”. Geoffrey venise la micul dejun şi la prânz strălucind de sănătate şi fericire; domnul Winbum ştia că nu Geoff era cel care plângea, ci celălalt copil ai cărui paşi târşiţi îl făcuseră să tresară de mai multe ori. Numai doamna Lancaster n-a auzit niciodată nimic. Poate că urechile sale nu erau sincronizate să perceapă sunete venind dintr-o altă lume. Totuşi, într-o zi, a primit şi ea un şoc.

— Mămico, îi zise Geoff rugător, aş vrea să mă laşi să mă joc cu băieţelul acela.

Doamna Lancaster îşi ridică privirea de la birou zâmbind.

— Ce băieţel, dragă?

— Nu ştiu cum îl cheamă. Era în pod, stând pe duşumea şi plângând, dar a fugit când m-a văzut. Cred că e timid (cu un uşor dispreţ), nu ca un băiat mare şi apoi, când am fost în camera de joacă, l-am văzut stând în uşă, privindu-mă cum construiesc, arăta aşa de teribil de singur şi parcă vroia să se joace cu mine. Eu i-am spus: „Vino să constluim o locomotivă”, dar el n-a zis nimic, se uită aşa… aşa ca şi cum vedea o mulţime de ciocolate şi mămica lui îi spusese să nu se atingă de ele. Geoff oftă, amintindu-şi evident de triste dorinţe personale. Dar când am întrebat-o pe Jane cine era el şi i-am spus că vroiam să ne jucăm împreună, ea a zis că nu e nici un băieţel în casă şi să nu-l spun poveşti obraznice. N-o iubesc deloc pe Jane.

Doamna Lancaster se ridică.

— Jane a avut dreptate. N-a fost nici un băieţel.

— Dar eu l-am văzut. O, mămico, lasă-mă să mă joc cu el, părea atât de teribil de singur şi nefericit. „Vleau să fac ceva ca să se simtă mai bine”.

Doamna Lancaster era pe punctul de a spune ceva, dar tatăl ei o împiedică.

— Geoff, i se adresă el cu foarte multă blândeţe, acel biet băieţel e singur şi poate ar trebui să faci ceva să-l linişteşti; dar cum, o să descoperi tu singur, e ca o ghicitoare, înţelegi?

— Pentru că mă fac mare trebuie să le fac pe toate singur?

— Da, pentru că te faci mare.

Cum plecă băiatul din cameră, doamna Lancaster i se adresă tatălui ei iritată: 1 – Papa, e absurd. Să-l încurajezi pe băiat să creadă în basmele servitorilor!

— Nici o servitoare nu i-a spus copilului nimic, o asigură bătrânul cu blândeţe. El a văzut… ceea ce eu aud, ceea ce poate aş vedea dacă aş fi de vârsta sa.

— Dar e aşa o prostie! Eu de ce nu văd şi aud?

Domnul Winbum zâmbi, cu un zâmbet ciudat de trist, dar nu-l răspunse.

— De ce? Repetă fiica sa. Şi de ce i-ai spus că l-ar putea ajuta pe… pe… ăla. Totu-l… Totu-l… Atât de imposibil.

Bătrânul o privi gânditor.

— De ce nu? Îţi aminteşti cuvintele astea: „Cm ce Lampă Destinul şi-a condus Copilaşii săi împleticiţi în Noapte?” „Cu oarba înţelegere”, Cerul a răspuns.

Geoffrey are acea oarbă înţelegere. Toţi copiii o au. Numai când creştem mari o pierdem, o îndepărtăm de noi înşine. Câteodată, când suntem bătrâni, o rază slabă se întoarce înapoi la noi, dar Lampa luminează cel mai puternic în copilărie. De aceea cred că Geoffrey poate fi de ajutor.

— Nu înţeleg, murmură doamna Lancaster.

— Nici eu. Ăla… copilul ăla suferă şi vrea… să fie eliberat. Dar cum? Nu ştiu, dar e foarte trist când te gândeşti că un copil plânge în hohote.

După o lună de la această conversaţie Geoffrey se îmbolnăvi. Vântul de răsărit fusese aspru şi el nu era un copil voinic. Doctorul dădu din cap şi spuse că era un caz grav. Domnului Winbum îi divulgă mai multe şi-l mărturisi că nu mai avea speranţe. „Copilul n-ar fi atins niciodată vârsta maturităţii, în nici un caz. Are probleme foarte serioase cu plămânii de mult timp”, adăugă el.

În timp ce-l îngrijea pe Geoff, doamna Lancaster deveni conştientă de existenţa celuilalt… copil. La început, hohotele de plâns nu le putea distinge din cauza, vântului, dar, treptat, deveniră mai clare, inconfundabile. În cele din urmă, le auzea în momente de completă acalmie: plânsul unui copil trist, deznădăjduit, care îţi frângea inima.

Geoff se simţea din ce în ce mai rău şi când delira vorbea despre „băieţel”, repetând: „vreau să-l ajut să plece, aşa vreau”! Strigă el.

După delir, căzu într-o stare de letargie.»

Geoffrey zăcea foarte liniştit, abia respirând, cufundat în uitare. Nu era nimic de făcut decât de aşteptat. Apoi urmă o noapte calmă, potolită, Şră nici o bătaie de vânt. £ Deodată copilul se ridică. Îşi deschise ochii. Privi pe iăngă mama sa înspre uşă. Încerca să vorbească şi ea se aplecă pentru a percepe cuvintele rostite pe jumătate.

— E În regulă, vin, şopti el, după care se prăbuşi la loc.

Mama să se îngrozi brusc; traversă camera spre tatăl ei. Undeva lângă ei, celălalt copil râdea. Vesel, mulţumit, victorios, râsul cristalin umplu camera.

— Mi-e groază, mi-e groază, gemu ea.

El o luă de după umeri protector. O rafală neaşteptată de vânt îi făcu pe amândoi să tresară, dar trecu repede, lăsând aerul liniştit ca înainte.

Râsul încetase şi li se păru că aud un sunet slab, atât de slab că abia se simţea, dar care devenea tot mai tare până când au putut să-l distingă. PaşL. Paşi uşori, care se depărtau repede.

Tipa-tipa, tipa-tipa, alergau – acele picioruşe binecunoscute, împleticite. Da… desigur… Acum alţi paşi s-au amestecat deodată cu ei, mişcându-se într-o manieră mai rapidă şi mai uşoară.

Aceştia din urmă se grăbeau spre uşă.

Jos, jos, jos, dincolo de uşă, împreună, tipa-tipa, tipa-tipa coborau picioruşele nevăzute ale copilaşilor.

Doamna Lancaster ridică privirea înnebunită.

— Sunt doi… doi!

Albă la faţă, cuprinsă de o teamă copleşitoare, se întoarse către patul de copil din colţ, dar tatăl ei o reţinu cu blândeţe şi-l făcu semn să asculte.

— I-auzi! Zise el simplu.

Tipa-tipa, tipa-tipa… tot mai slab şi mai slab.

Şi apoi – tăcere.

Semnul degetului cel mare al Sf. Petru – Şi acum, mătuşă Jane, e rândul dumitale, spuse Raymond West.

— Da, mătuşă Jane, aşteptăm ceva cu totul picant, răsună vocea lui Joyce Lempriere.

— Ei acum, râdeţi de mine, dragii mei, oftă liniştită Miss Marple. Credeţi că dacă am trăit în locul ăsta uitat de lume toată viaţa n-am avut posibilitatea să mi se întâmple lucruri foarte interesante?

— Să mă ierte Dumnezeu dacă am considerat viaţa de la ţară aşa de liniştită şi monotonă, se scuză Raymond plin de fervoare. Nu după oribilele revelaţii pe care le-am auzit de la dumneata! Lumea din metropolă pare un loc blând şi paşnic în comparaţie cu St. Mary Mead.

— Ei bine, dragul meu, îl asigură Miss Marple, natura umană este cam aceeaşi peste tot şi, fireşte, ai prilejul s-o observi mai îndeaproape într-un sat.

— Eşti întradevăr unică, mătuşă Jane, strigă Joyce. Sper să nu te superi că-ţi spun mătuşă Jane? Adăugă ea. Nu ştiu de ce-o fac.

— Nu ştii, dragă? Întrebă Miss Marple.

O privi câteva clipe cu o undă ciudată, care-o făcu pe fată să se înroşească toată. Raymond West se frământă în scaun şi tuşi oarecum stânjenit.

Miss Marple se uită la amândoi, zâmbi din nou şi-şi concentră atenţia asupra tricotatului.

— E-adevărat, desigur, că am dus o viaţă care se poate numi lipsită de evenimente, dar am căpătat multă experienţă în rezolvarea a diferite mici probleme care se ivesc. Unele au fost cât se poate de ingenioase, dar n-ar avea nici un rost să vi le povestesc pentru că sunt legate de lucruri minore care nu v-ar interesa, precum: cine a tăiat plasa de la geanta din sfoară a doamnei Jones? De ce doamna Sims a purtat numai o dată noua sa haină de blană? Lucruri foarte interesante, cu adevărat, pentru oricine studiază natura umană. Nu, singura întâmplare pe

care mio amintesc şi care v-ar trezi interesul este cea privitoare la soţul bietei mele nepoate Mabel.

S-a întâmplat cu vreo 10-l5 ani în urmă şi, din fericire, totul s-a terminat şi lumea a uitat. Oamenii au memorii foarte scurte – mare noroc, mi-am zis întotdeauna.

Miss Marple se opri şi murmură pentru sine.

— Trebuie doar să număr rândul acesta. Descreşterea e puţin mai dificilă. 1 2 3 4 5 şi apoi trei ochiuri luate; e în ordine. Acum, despre ce vorbeam? O, da, despre biata Mabel.

Mabel era nepoata mea. O fată drăguţă, cu adevărat o fată foarte drăguţă, dar nu mai puţin cam ceea ce s-ar putea numi prostuţă. Îi plăcea tare mult să fie melodramatică şi să se plângă mult mai mult decât era cazul ori de câte ori era necăjită. Când avea 22 de ani s-a căsătorit cu un domn Denman şi mă tem că n-a fost o căsnicie foarte fericită.

Sperasem foarte mult ca ataşamentul dintre ei să nu ducă la nimic, dar domnul Denman era un bărbat cu un temperament foarte violent – nu tipul de om care ar fi avut răbdare cu fanteziile lui Mabel – şi am mai aflat că fuseseră şi nebuni prin familia lui. Totuşi, fetele erau la fel -de încăpăţânate pe vremea aceea ca şi acum, aşa cum vor fi întotdeauna. Şi Mabel s-a căsătorit cu el.

N-am văzut-o prea des după mariaj. A venit să locuiască la mine o dată sau de două ori şi m-au invitat la ei de câteva daţi, dar, de fapt, mie nu prea îmi place să locuiesc în casele altor oameni şi am reuşit întotdeauna să găsesc o scuză plauzibilă. Erau căsătoriţi de zece ani, când domnul Denman a murit subit. Nu au avut copii şi el i-a lăsat toţi băniі săi lui Mabel. I-am scris, desigur, oferindu-mă să mă duc la Mabel dacă avea nevoie de mine; ea mi-a răspuns printr-o scrisoare de foarte mult bun simţ şi am» înţeles că nu era chiar copleşită de amărăciune. M-am gândit că era firesc deoarece ştiam că de la un timp nu se prea înţelegeau. Abia după trei luni am primit o scrisoare cât se poate de isterică de la Mabel, implorându-mă să mă duc la

ea, zicând că lucrurile merg din ce în ce mai rău şi că ea nu mai rezistă.

Aşa că, bineînţeles, continuă Miss Marple, i-am dat bani de concediu Clarei, am trimis argintăria şi cană mare de bere a regelui Charles la bancă spre depozitare şi-am plecat de îndată. Am găsit-o pe Mabel într-o stare foarte nervoasă. Casă, Myrtlie Dene, era foarte mare, mobilată foarte confortabil. Acolo se aflau o bucătăreasă, o cameristă şi o infirmieră ce aveau grijă de bătrânul domn Denman, socrul Mabelei, care era ceea ce se numeşte „un om nu prea în toate minţile”. Destul de liniştit şi bine crescut, dar câteodată foarte ciudat. Cum să vă spun, fuseseră nebuni prin familie.

Am fost foarte şocată când am văzut cât se schimbase Mabel. Era toată numai nervi, tremurând şi mi-a fost cât se poate de greu s-o fac să-mi povestească peste ce necaz dăduse. Am aflat, aşa cum se întâmplă întotdeauna cu astfel de lucruri, în mod indirect. Am întrebat-o despre nişte prieteni de care vorbea mereu în scrisorile ei, familia Gallagher. Spre surprinderea mea, mi-a spus că-l vedea foarte rar atunci. Când i-am menţionat alţi prieteni am primit acelaşi răspuns. I-am vorbit atunci despre nebunia de a se închide în sine, de a se izola şi a sta numai pe gânduri, în special despre prostia de a se îndepărta de prietenii ei. Atunci mi-a destăinuit adevărul.

— Nu e vina mea, ci a lor. Nimeni de aici nu vrea să vorbească acum cu mine. Când mă duc pe stradă mare, toţi o iau într-o altă direcţie, în aşa fel încât să nu fie obligaţi să mă întâlnească sau să-mi vorbească. Sunt un fel de leproasă. Este îngrozitor şi nu mai pot să suport. Va trebui să vând casa şi să plec în străinătate. Totuşi, de ce trebuie să fiuizgonită dintr-o casă ca asta? N-am făcut nimic.

Am fost mult mai tulburată decât vă pot mărturisi. Tricotam pe atunci un fular de lână pentru bătrâna doamnă Hay şi, în agitaţia mea, am scăpat două ochiuri şi n-am descoperit asta decât mult timp mai târziu.

— Draga mea Mabel, i-am spus, mă uimeşti. Dar, care este cauza acestor lucruri?

Încă de mică, Mabel fusese întotdeauna dificilă. Îmi era cât se poate de greu s-o fac să-mi dea un răspuns direct la întrebarea mea. Spunea numai lucruri vagi despre discuţii răutăcioase şi oameni indolenţi care n-aveau nimic mai bun de făcut decât să vorbească şi despre unii care băgau idei în capul celorlalţi.

— Îmi este destul de clar, am asigurat-o eu. Evident, circulă o poveste în legătură cu tine. Dar care e povestea trebuie s-o ştii la fel de bine ca toată lumea. Şi te rog să mi-o spui.

— E aşa de răutăcioasă, gemu Mabel.

— Bineînţeles, că este răutăcioasă, am răspuns iute. Nu-l nimic de povestit despre ce le trece oamenilor prin minte, care să mă surprindă. Acum, Mabel, vrei să-mi expui într-o engleză clară ce spun oamenii despre tine?

Atunci am aflat totul.

Se părea că moartea lui Geoffrey Denman fiind „bruscă şi neaşteptată” a dat naştere la diferite zvonuri. De fapt, ca s-o spunem drept, aşa cum i-am spus-o şi ei, oamenii vorbeau că ea îşi otrăvise soţul.

Acum, după cum îmi închipui că ştiţi, nimic nu este mai crudă decât calomnia şi nimic mai dificil de combătut. Când oamenii te vorbesc pe la spate nu poţi respinge sau nega nimic şi zvonurile cresc în intensitate, fără ca cineva să le poată opri. Sigură eram de un lucru: Mabel era incapabilă să otrăvească pe cineva. Şi nu înţelegeam de ce să i se ruineze viaţa şi casa să-l devină insuportabilă numai pentru că, după toate probabilităţile, făcuse ceva prostesc şi lipsit de sens.

— Nu iese fum fără foc, i-am spus. Acum, Mabel, trebuie să-mi povesteşti ce i-a stârnit pe oameni să însăileze o asemenea poveste. Trebuie să fi fost ceva.

Mabel a fost foarte incoerentă şi a declarat că nu s-a întâmplat nimic, absolut nimic, cu excepţia faptului că,

desigur, moartea lui Geoffrey fusese instantanee. Păruse că se simte foarte bine la supeu în seara aceea şi se îmbolnăvise violent în timpul nopţii. Chemase doctorul, dar bietul om murise la câteva minute după sosirea medicului. Se considerase că decesul survenise ca urmare a ingerării unor ciuperci otrăvitoare.

— Bine, am zis, îmi închipui că o moarte violentă de acest fel ar putea face limbile să trăncănească, dar, sigur, nu fără alte fapte suplimentare. Te-ai certat cu Geoffrey sau ceva de genul acesta?

Ea recunoscu că se certase cu el în dimineaţa precedentă la micul dejun.

— Şi servitorii au auzit, nu-l aşa? Am întrebat-o.

— Nu erau în cameră.

— Nu, draga mea, dar ei erau probabil foarte aproape, afară lângă uşă.

Cunoşteam prea bine forţa vocii isterice ascuţite a Mabelei. Geoffrey Denman era şi el un om obişnuit să ridice glasul când se supăra.

— Pentru ce v-aţi certat?

— O, lucruri obişnuite. Erau întotdeauna mereu şi mereu aceleaşi lucruri. Câte un fleac ne deranja şi atunci Geoffrey devenea imposibil aruncând lucruri îngrozitoare şi eu îi spuneam ce credeam despre el.

— Atunci v-aţi certat o mulţime? Am întrebat eu.

— N-a fost vina mea…

— Dragă copilă, i-am zis, nu contează a cui a fost vină. Nu contează ce discutăm. Într-un loc ca acesta, viaţa particulară a fiecăruia constituie mai mult sau mai puţin proprietate publică. Tu şi soţul tău v-aţi certat tot timpul. Aţi avut o ceartă deosebit de puternică într-o dimineaţă şi în noaptea aceea soţul ţi-a murit brusc şi misterios. Asta-l tot, sau mai e şi altceva?

— Nu ştiu ce vrei să spui prin altceva, zise Mabel morocănoasă.

— Exact ceea ce spun, draga mea. Dacă ai făcut vreo prostie, pentru numele lui Dumnezeu nu mi-o ascunde. Eu vreau să fac tot ce pot ca să te ajut.

— Nimeni şi nimic nu mă poate ajuta, doar moartea, se răsti Mabel.

— Trebuie să ai puţin mai multă încredere în Providenţă, dragă, i-am spus. E-n regulă acum, Mabel, ştiu perfect de bine că mai e ceva pe care mi-l ascunzi.

Întotdeauna ştiam, încă de când era mică, când îmi spunea tot adevărul. Îmi lua mult timp, dar până la urmă tot îl scoteam de la ea. În dimineaţa fatală se dusese la farmacist şi cumpărase nişte arsenic. Bineînţeles că trebuise să semneze în registru pentru el. Firesc, farmacistul povestise despre asta.

— Cine-l doctorul tău, am întrebat-o.

— Dr. Rawlinson.

Îl ştiam din vedere. Mabel mi-l arătase cu o zi mai înainte. Ca să vă spun într-un limbaj cât se poate de simplu, el era ceea ce aş descrie un bătrân care abia se ţine pe picioare. Am prea multă experienţă de viaţă ca să cred în infailibilitatea doctorilor. Unii sunt oameni deştepţi, alţii nu; şi cei mai buni dintre ei, jumătate din timp nu ştiu de ce suferi. Eu nu am de-a face cu doctorii şi nici cu medicamentele lor.

Am meditat la situaţie, mi-am pus boneta şi m-am dus să-l fac o vizită dr. Rawlinson. Era exact cum mi-l închipuisem – un bătrân drăguţ, bun, vorbea neclar şi atât de miop că ţi se făcea milă, puţin surd şi pe deasupra sensibil şi sentimental în cel mai înalt grad. Se înflăcără de îndată ce am adus în discuţie moartea lui Geoffrey Denman, mi-a vorbit o mulţime despre diferitele soiuri de ciuperci, comestibile şi otrăvitoare. O întrebase pe bucătăreasă şi ea recunoscuse că una sau două ciuperci gătite fuseseră „puţin ciudate”, dar cum erau trimise de la magazin crezuse că nu aveau nimic. Cu cât se gândea la ele, cu atât mai mult era convinsă că aparenţa lor era neobişnuită.

— S -ar putea, am zis eu. Pentru început arată ca ciupercile obişnuite şi termină prin a fi portocalii cu pete roşii. Nu-l nimic de care categoria asta de oameni să nu-şi reamintească dacă încearcă.

Am înţeles că Denman nu mai putea să vorbească când doctorul a ajuns la el. Era incapabil să înghită şi murise după câteva minute. Medicul părea perfect satisfăcut de certificatul pe care-l dăduse. Dar cât de mult din asta era încăpăţânare şi cât certitudine, nu puteam fi sigură.

M-am întors direct acasă şi-am întrebat-o de îndată pe Mabel de ce cumpărase arsenic.

— Trebuie să-ţi fi trecut vreo idee prin cap, am insistat.

Mabel a izbucnit în plâns.

— Vroiam să mă sinucid, gemu ea. Eram, prea nefericită. Credeam că termin cu toate.

— Mai ai arsenicul? Am întrebat-o.

— Nu, l-am aruncat.

Am rămas întorcând problema pe toate feţele.

— Ce s-a întâmplat când s-a îmbolnăvit? Te-a chemat?

— Nu. Dădu din cap. A sunat clopoţelul violent. Trebuie să fi sunat de mai multe ori. Până la urmă, Dorothy, camerista, l-a’auzit, a trezit bucătăreasa şi au coborât. Când, Dorotliy l-a văzut, s-a speriat. El se zbuciumă şi delira. A lăsat-o pe bucătăreasă cu el şi s-a repezit la mine. M-am sculat şi m-am dus la el. Desigur, mi-am dat seama imediat că era groaznic de bolnav. Din nefericire Brewster, care are grijă de bătrânul domn Denman, era plecată în noaptea aceea, aşa că nu era nimeni care să ştie ce să facă. Am trimis-o pe Dorothy după doctor, pe când bucătăreasa şi cu mine am rămas cu el, dar după câteva minute nam mai putut suporta; era prea îngrozitor. Am alergat în camera mea şi am închis uşa.

— Foarte rău şi egoist din partea ta, i-am spus eu; şi, fără îndoială, purtarea ta de atunci nu te-a ajutat cu nimic, poţi fi sigură de asta. Bucătăreasa trebuie s-o fi povestit peste tot. Bine, bine, asta-l o treabă proastă.

Apoi am stat de vorbă cu servitorii. Bucătăreasa vroia să-mi vorbească despre ciuperci, dar am oprit-o. Mă săturasem de ciupercile alea. În schimb, le-am întrebat pe bucătăreasă şi pe cameristă, în amănunt, despre starea stăpânului lor în noaptea aceea. Amândouă au spus la fel că el părea să se afle în agonie, că nu era în stare să înghită, că putea vorbi numai cu o voce strangulată şi când spunea ceva erau numai frânturi, nimic de înţeles.

— Ce spunea când vorbea incoerent? Am întrebat curioasă.

— Ceva despre un fel de peşte, nu-l aşa? Spuse bucătăreasa întorcându-se către cealaltă.

Dorothy îi întări spusele.

— O grămadă de peşte", zise ea, nişte prostii ca astea. Miam dat seama imediat că nu era în toate minţile, bietul domn.

Nu părea să găsesc vreun înţeles în lucrurile astea. Ca o ultimă scăpare, m-am dus sus s-o văd pe Brewster, o femeie deşălată de vreo 50 de ani.

— E păcat că n-am fost aici în noaptea aceea, zise ea. Nimeni nu pare să fi încercat să facă ceva pentru el până când a sosit doctorul.

— Mi se pare că delira, am spus cu îndoială în glas; > dar acesta nu-l un simptom de otrăvire cu ptomaină, nu-l aşa?

— Depinde, răspunse Brewster.

Am întrebat-o cum îi merge pacientului ei. Dădu din cap tristă.

— Cam rău!

— E slăbit?

— O, nu, e destul de puternic din punct de vedere fizic, cu excepţia ochilor. Ei îl lasă din ce în ce mai mult. S-ar putea să ne supravieţuiască tuturora, dar mintea i se sclerozează foarte repede acum. Le-am spus domnului şi doamnei Denman c-ar trebui internat într-o instituţie, dar doamna Denman nu vrea să audă de aşa ceva cu nici un preţ.

Trebuie să vă spun că Mabel a avut întotdeauna o inimă bună.

Ei bine, aşa stăteau lucrurile. M-am gândit la toate aspectele şi, în cele din urmă, am decis că rămânea un singur lucru de făcut. Având în vedere zvonurile care circulau, trebuia cerută permisiunea pentru exhumarea cadavrului, întocmit un certificat post-mortem adecvat pentru ca să punem capăt odată pentru totdeauna calomniilor. Desigur, Mabel, a făcut scandal, mai ales din motive sentimentale – să tulburi mortul din pacea mormântului său etc etc – dar eu m-am ţinut fermă pe poziţie.

N-o să mă lungesc prea mult cu partea asta a povestirii. Am obţinut permisiunea, au făcut autopsia sau cum îi zic, dar rezultatul n-a fost atât de satisfăcător cum ne-am fi aşteptat. Nu era nici o urmă de arsenic – asta tot era bine – dar concluzia raportului suna „că nu există nimic care să indice prin ce mijloace decedatul murise”.

Aşadar, vedeţi, asta nu ne-a scos deloc din necaz. Oamenii au continuat să vorbească despre otrăvuri rare, imposibil de detectat şi prostii de felul ăsta. Discutasem cu patologul care scrisese certificatul şi i-am pus mai multe întrebări: el şi-a dat toată silinţa să se eschiveze de a răspunde la majoritatea, dar am aflat de la el că, după părerea sa, era cât se poate de improbabil ca ciupercile otrăvite să fi cauzat decesul. O idee îmi trecu prin cap şi l-am întrebat ce otravă, dacă exista vreuna, ar fi putut fi folosită pentru obţinerea acelui rezultat. Mi-a explicat îndelung, dar trebuie să recunosc că nu prea l-am urmărit, dar în rezumat totul ducea la concluzia aceasta: moartea ar fi putut surveni ca urmare a ţinui puternic alcaloid vegetal.

Ajunsesem la următoarea idee: presupunând că tenta de nebunie se afla şi în sângele lui Geoffrey Denman, n-ar fi putut el să se sinucidă? Într o anumită perioadă a vieţii, el studiase medicina şi cunoştea foarte bine otrăvurile şi efectele acestora.

Nu credeam că era un lucru foarte probabil, dar nu mă puteam gândi la altceva. Şi aproape îmi pierdusem răbdarea, vă spun sincer. Acum, aş zice că voi, tinerii de astăzi, veţi râde. Dar eu când mă aflu întradevăr la ananghie îmi spun întotdeauna o mică rugăciune, oriunde, când mă plimb pe stradă sau mă aflu într-un bazar şi întotdeauna obţin un răspuns. Acesta poate fi un fleac, aparent fără nici o legătură cu subiectul, dar iată despre ce este vorba. Am avut acest text prins cu ace deasupra patului meu când eram mică: „întreabă şi ţi se va răspunde”! În dimineaţa de care vă povesteam, mă plimbam pe strada principală şi mă rugam din toate puterile. Am închis ochii şi când i-am deschis, ce credeţi că a fost primul lucru pe care l-am văzut?

Feţele a cinci persoane, manifestând diferite grade de curiozitate, se întoarseră spre Miss Marple. Totuşi, trebuie să nu ne îndoim vreo clipă că nici unul n-ar fi ghicit răspunsul corect la întrebare.

— Am văzut, continuă Miss Marple convingătoare, vitrină de la magazinul vânzătorului de peşte. Era un singur lucru în ea, un haddock proaspăt.

Se uită în jur triumfătoare.

— O, dumnezeule! Exclamă Raymond West. Un răspuns la o rugăciune – un haddock proaspăt!

— Da, Raymond, zise Miss Marple severă şi n-are rost să fii profan. Mâna Domnului este pretutindeni. Primul lucru pe care lam văzut acolo au fost petele negre – semnele degetului cel mare al Sf. Petru. Aşa e legenda, o ştiţi. Degetul cel mare al Sf. Petru. Şi asta m-a făcut să înţeleg. Aveam nevoie de credinţă, de credinţa adevărată dintotdeauna a Sf. Petru. Am legat cele două lucruri, credinţă şi peşte.

Sir Henry îşi suflă nasul în grabă. Joyce îşi muşcă buza.

— Acum, ce mi-a dat prin gând? În mod sigur, atât bucătăreasa cât şi camerista menţionaseră că peştele fusese unul dintre lucrurile despre care vorbise

muribundul. Eram convinsă, absolut convinsă că exista o anumită soluţie pentru mister în aceste cuvinte. M-am întors acasă hotărâtă să dau de capătul afacerii.

Se opri.

V-a trecut vreodată prin minte, continuă bătrâna doamnă, cât de mult ignorăm ceea ce se numeşte, cred, contextul? Este un loc pe lângă Dartmoor numit Grey Wethers. Dacă vorbeşti cu un fermier de acolo şi menţionezi Grey Wethers, el va conchide, probabil, că te referi la cercurile acelea din piatră, deşi e posibil ca să vorbeşti despre starea vremii; şi, la fel, dacă te referi la cercurile de piatră, un străin, care ar auzi un fragment din conversaţie, ar putea crede că te referi la starea vremii. Deci, când repetăm o conversaţie, de regulă, nu repetăm cuvintele exacte; adăugăm alte cuvinte care ni se par c-ar însemna exact acelaşi lucru.

Am stat de vorbă separat cu bucătăreasa şi cu Dorothy. Am întrebat bucătăreasa dacă era pe deplin sigură că stăpânul ei menţionase cu adevărat heap of fish, adică o grămadă de peşte. Ea a spus că era sigură.

— Acestea au fost cuvintele lui exacte, am întrebat-o, sau a menţionat un anume soi de peşte?

— Asta e, spuse bucătăreasa, era un soi deosebit de peşte, dar nu-mi pot reaminti acum care. O grămadă de… ce era? Nu peşte de făcut mâncare. Să fi fost biban… sau ştiucă? Nu. Nu începea cu p.10

Dorothy şi-a reamintit, de asemenea, că stăpânul ei menţionase un fel special de peşte. „Era un tip străin de peşte”, spuse ea… A pile of adică o grămadă de… ce a zis că era?

— A spus el heap sau pile? Am întrebat-o11

— Cred că a spus pile. Dar, vedeţi, nu prea sunt sigură, e atât de greu să-ţi aminteşti cuvintele exacte, nu-l aşa, Miss Marple, în special când nu par să aibă vreun sens. Dar acum, când stau şi mă gândesc sunt aproape sigură că a spus pile şi peştele începea cu C; dar nu era nici cod, nici langustă.12

Ceea ce urmează este partea de care sunt întradevăr mândră, se înseninã Miss Marple, pentru că, bineînţeles, nu ştiu nimic despre medicamente, care mi se par lucruri neplăcute, periculoase. Am păstrat de la bunica mea o veche reţetă pentru ceai din tanacetum care valorează cât un munte din medicamentele voastre. Ştiam că erau mai multe volume de medicină în casă şi într-unui din ele se afla un index de medicamente. Ştiţi, părerea mea era că Geoffrey luase o anumită otravă şi încerca să-l spună numele.

Ei bine, m-am uitat întâi la lista cu H, începând cu He. Nimic acolo care să sune apropiat; apoi am început cu P. Şi aproape imediat am dat de… ce credeţi?

Se uită roată, amânându-şi momentul său de triumf.

Pilocarpină. N-aţi putea înţelege un om care abia vorbeşte şi încearcă cu greu să pronunţe cuvântul! Cum i-ar suna unei bucătărese care n-a auzit niciodată cuvântul? Nu i-ar lăsa impresia de pile of carpi adică o grămadă de crap?

— Pe cinstea mea! Exclamă sir Henry.

— Nu m-aş fi gândit o clipă la asta, zise doctorul Pender.

— Extrem de interesant, remarcă domnul Petherick. Chiar extraordinar.

— Am răsfoit repede la pagina arătată de index. Am citit despre pilocarpină şi efectele ei asupra ochilor şi ale altor organe care nu păreau să aibă vreo legătură cu acest caz, dar, în cele din urmă, am ajuns la o propoziţie cât se poate de semnificativă: „A fost testată cu succes ca antidot pentru otrăvirea cu atropină”.

Nu pot să vă spun cât m-am luminat atunci. Nu mă gândisem niciodată că Geoffrey Denman s-ar fi putut sinucide. Nu, această nouă soluţie era nu numai probabilă, dar şi cea corectă, pentru că îmi dădeam seama că toate elementele se potriveau în mod logic.

— N-am de gând să încerc să ghicesc, interveni Raymond. Continuă, mătuşă Jane şi explică-ne ce era atât de uimitor de clar pentru dumneata.

— Evident că eu nu mă pricep deloc la medicină, recunoscu Miss Marple, dar s-a întâmplat să ştiu un lucru, că atunci când vederea a început să mă lase, doctorul mi-a prescris să pun picături de sulfat de atropină în ei. M-am dus direct sus în camera bătrânului Denman. L-am luat la sigur.

— Domnule Denman, ştiu totul. De ce v-aţi otrăvit fiul?

Mă privi câteva minute – era un bătrân destul de frumos în felul său – şi apoi izbucni în râs. A fost unul dintre cele mai urâte hohote de râs pe care le-am auzit în viaţa mea. Vă pot asigura că mi s-a făcut pielea găină. Mai auzisem aşa ceva numai o singură dată înainte, când biata doamnă Jones s-a scrântit la cap.

— Da, recunoscu el, i-am făcut felul lui Geoffrey. Am fost mai deştept decât Geoffrey. Avea de gând să mă ducă de aici, nu-l aşa? Să mă închidă într-un azil? I-am auzit vorbind despre asta. Mabel este o fată bună… Mabel mi-a ţinut partea, dar ştiam că nu va fi în stare să i se opună lui Geoffrey. În cele din urmă ar fi făcut cum vroia el; întotdeauna a procedat aşa. Dar l-am aranjat… lam aranjat pe bunul, iubitul meu fiu! Ha, ha! M-am strecurat noaptea. A fost foarte uşor. Brewster era plecată. Dragul meu fiu dormea; avea un pahar cu apă lângă pat; se trezea întotdeauna în mijlocul nopţii şi-l bea. Am vărsat-o… ha, ha! Şi am turnat sticluţa cu picături de ochi în pahar. El avea să se trezească şi să-l dea peste cap înainte de a-şi da seama ce era. Doar o iingură de picături… suficient, suficient. Şi aşa a făcut! Au venit la mine dimineaţa şi mi-au adus vestea cu foarte multă grijă. Se temeau să nu mă supere. Ha! Ha! Ha! Ha! Ha!

— Ei bine, zise Miss Marple, acesta este sfârşitul povestirii. Desigur, bietul bătrân a fost internat într-un azil. Nu era chiar responsabil pentru ceea ce făcuse, adevărul a fost dezvăluit şi toată lumea s-a întristat pentru Mabel şi nu mai ştiau ce să facă să se împace cu ea pentru bănuielile lor nejuste. Dar, dacă Geoffrey nu şi-ar fi dat seama ce lucru

înghiţise şi n-ar fi încercat să facă pe toată lumea să înţeleagă să-l aducă antidotul repede, n-am fi descoperit niciodată. Cred că sunt simptome foarte clare ale atropinei – pupilele dilatate ale ochilor şi chestii din astea, dar, sigur, aşa cum am spus, dr. Rawlinson era foarte miop, bietul bătrân. Şi în aceeaşi carte de medicină, pe care am continuat s-o citesc – şi o parte din ea a fost cât se poate de interesantă – se descriau simptomele otrăvirii cu ptomaină şi atropină şi ele nu se deosebesc. Dar vă pot asigura că niciodată n-am văzut o grămadă de haddock proaspăt fără să mă gândesc la semnul degetului cel mare al Sf. Petru.

Urmă o tăcere foarte lungă.

— Draga mea prietenă, spuse domnul Petherick, draga mea prietenă eşti întradevăr uluitoare.

— Voi recomanda Scotland Yard-ului să vină la dumneata să-ţi ceară sfaturi, zise sir Henry.

— Bine, în orice caz, mătuşă Jane, spuse Raymond, e un lucru pe care nu-l ştii.

— O, ba da, îl ştiu, dragă, spuse Miss Marple. S-a întâmplat chiar înainte de cină, nu-l aşa? Când ai condus-o pe Joyce să admire apusul de soare. Acela este un loc preferat. Acolo, aproape de gardul viu din iasomie. Unde lăptarul a întrebat-o pe Annie dacă poate să anunţe căsătoria.

— La naiba, mătuşă Jane, sări Raymond, nu ne strica povestea noastră de iubire. Joyce şi cu mine nu suntem ca lăptarul şi Annie.

— Vezi, aici greşeşti, dragă, zise Miss Marple. Toată lumea se aseamănă foarte mult, zău. Dar, din fericire, poate nu-şi dau seama de asta.

O glumă ciudată – Şi aceasta este Miss Marple, spuse Jane Helier, încheind prezentările.

Ca artistă, ştia să obţină efectul dorit. Era, cu siguranţă, punctul culminant, finalul triumfător! Tonul ei era pe jumătate plin de admiraţie politicoasă, pe jumătate plin de satisfacţie.

Partea nostimă era că persoana prezentată cu atâta pompă era doar o fată bătrână în vârstă, gentilă. În ochii celor doi tineri care, prin bunăvoinţa Janei, tocmai făcuseră cunoştinţă cu ea, se citeau uimire şi o nuanţă de dezamăgire. Erau amândoi drăguţi – fata, Charmian Stround, subţire şi brunetă, bărbatul – Edward Rossiter, un tânăr uriaş blond, amabil.

Charmian spuse cu răsuflarea întretăiată:

— Oh, ne pare grozav de bine să vă cunoaştem.

Dar ochii ei exprimau îndoială. Îi aruncă o privire * fulgerătoare, întrebătoare Janei Helier.

— Dragă, spuse Jane, răspuftzându-l la privire, e absolut minunată. Las-o în seama ei. V-am spus că am s-o aduc aici şi am reuşit. I se adresă domnişoarei Marple: O să le-o descurci; sunt sigură. Vă va fi uşor.

Miss Marple îşi întoarse ochii ei bleu-verzi calzi către domnul Rossiter.

— Vreţi să-mi spuneţi despre ce e vorba? Întrebă ea.

— Jane este prietenă cu noi, intră în vorbă, nerăbdătoare, Charmian. Edward şi cu mine suntem la ananghie. Jane ne-a spus că dacă venim la petrecerea ei, o să ne facă

cunoştinţă cu cineva care a fost… care ar fi… care ar putea…

Edward îi sări în ajutor:

— Jane ne-a spus că sunteţi o somitate în materie, Miss Marple!

Ochii bătrânei doamne sclipiră, dar protestă cu modestie:

— Oh, nu, nu! Nici vorbă. Numai când cineva trăieşte la ţară ca mine ajunge să cunoască atât de multe despre natura umană. Dar m-aţi făcut chiar curioasă. Hai spuneţimi ce problemă aveţi.

— Mă tem că-l teribil de banală – o comoară îngropată, spuse Edward.

— Chiar? Dar asta pare grozav de interesant!

— Ştiu. Precum „Comoară din insula piraţilor” 13 Dar problema noastră n-are tenta romantică obişnuită. Nici un reper pe o hartă indicat printr-un craniu şi oase încrucişate, nici o indicaţie de genul:” patru paşi la stânga, la vest prin nord”. Este teribil de prozaică – doar unde să săpăm.

— Aţi încercat cumva?

— Aş zice că am săpat vreo doi acri şi mai bine! Tot locu-l răscolit, numai bun de zarzavaturi. Tocmai eu întrebam ce să punem – dovlecei sau cartofi.

Charmian spuse deodată:

— Putem chiar să vă povestim totul?

— Dar, desigur, draga mea.

— Atunci, haideţi să găsim un loc liniştit, Vino, Edward.

Ea îi scoase din camera aglomerată şi plină de fum, urcară scările până la un salon de la etajul doi. După ce s-au aşezat, Charmian începu brusc:

— Să începem. Povestea porneşte de la unchiul Mathew, străstră-unchiul amândurora. Era teribil de bătrân. Edward şi cu mine suntem singurele sale rude. Ţinea la noi şi, întotdeauna, a spus că, atunci când va muri, ne va împărţi averea sa. Ei bine, a murit în martie şi a lăsat ca tot ce avea să fie împărţit, în mod egal, între Edward şi mine. Ceea ce v-am spus sună destul de dur – nu vreau să credeţi că ne

pare bine că a murit – ne era, întradevăr, drag. Dar fusese bolnav în ultimul timp. Problema e că „tot” ce ne-a lăsat s-a dovedit a fi practic absolut nimic. Şi, ca să fiu sinceră, asta a fost o lovitură pentru amândoi, nu-l aşa, Edward?

Edward, amabil, încuviinţă.

— Ştiţi, spuse el, ne-am bazat puţin pe ea. Vreau să zic, când ştii că o mare sumă de bani îţi va reveni, nu te dai în vânt după muncă, încerci să te descurci doar. Sunt în armată – şi nu e cazul să vă spun cum sunt plătit nici Charmian n-o duce mai strălucit. Lucrează ca regizor tehnic într-un teatru repertorial – foarte interesant şi-l place, dar nu prea scoate bani. Ne-am gândit să ne căsătorim şi nu prea ne-am făcut griji cu partea materială fiindcă amândoi ştiam că, într-o zi, vom fi bogaţi.

— Şi acum, vă daţi seama, nu suntem! Spuse Charmian/Mai mult, Ansteys – casa familiei – la care şi eu şi Edward ţinem, va trebui, probabil, să fie vândută. Edward şi cu mine simţim că nu putem suporta asta! Dar, dacă nu găsim banii unchiului Mathew va trebui s-o vindem.

Edward interveni:

— Ştii, Charmian, încă n-am ajuns la punctul principal.

— Vorbeşte, atunci.

Edward se adresă domnişoarei Marple:

— Uitaţi despre ce e vorba. Când unchiul Mathew a îmbătrânit a devenit tot mai suspicios. Nu mai avea încredere în nimeni.

— Foarte înţelept din partea lui, spuse Miss Marple. Defectele naturii umane sunt de necrezut.

— Da, poate aveţi dreptate. Oricum, unchiul Mathew credea asta. Avea un prieten care îşi pierduse banii într-o bancă şi un alt prieten care a fost ruinat de un avocat care a fugit cu banii; şi el însuşi a pierdut bani din cauza unei companii frauduloase. Ajunsese să susţină, cu toată convingerea, că singurul loc sigur şi sănătos era să-ţi transformi banii în lucruri solide şi să le îngropi.

— Ah! Făcu Miss Marple. Încep să înţeleg.

— Da. Prietenii l-au contrazis, arătându-l că, în felul ăsta, nu obţine nici o dobândă, dar el susţinea că asta nu prea conta. Majoritatea banilor, spunea el, „ar trebui ţinuţi într-o cutie sub pat sau îngropaţi în grădină”. Astea erau propriile lui cuvinte.

Charmian continuă:

— Şi când a murit n-a lăsat aproape nimic în acţiuni, deşi era foarte bogat. De aceea credeam că aşa trebuie să fi făcut.

Edward explică:

— Am aflat că îşi vânduse acţiunile, scosese sume mari de bani din când în când şi nimeni nu ştie ce a făcut cu ele. Dar pare probabil că a trăit potrivit principiilor sale – cumpăra aur. Şi-l îngropa.

— N-a spus nimic înainte de a muri? N-a lăsat nici o hârtie? Nici o scrisoare?

— Asta-l partea înnebunitoare a chestiunii. Nu a lăsat. Fusese inconştient timp de câteva zile, dar şi-a revenit înainte de a muri. S-a uitat la noi doi şi a chicotit – un chicot slab, pierdut. A spus: „Sunteţi aranjaţi, porumbeii mei drăgălaşi”. Apoi, s-a bătut cu mâna pe ochi – ochiul drept – şi ne-a făcut cu ochiul. Şi apoi a murit… Unchiul nostru cel bătrân Mathew, bietul de el.

— S-a bătut cu mâna pe ochi, spuse Miss Marple dusă pe gânduri.

Edward interveni nerăbdător:

— Vă spune asta ceva? Asta m-a făcut să mă gândesc la povestea cu Arsene Lupin 14în care era ceva ascuns în ochiul de sticlă al unui om. Dar unchiul Mathew nu avea nici un ochi de sticlă.

Miss Marple scutură din cap:

— Nu, nu pot să mă gândesc la nimic, deocamdată.

Charmian spuse dezamăgită:

— Jane ne-a spus c-o să ne arătaţi de îndată unde să săpăm!

Domnişoara Marple zâmbi.

— Ştiţi, nu sunt chiar un scamator. Nu l-am cunoscut pe unchiul vostru, nu ştiu ce fel de om era şi nu am idee de casă sau de teren.

T Charmian spuse:

— Dacă le-aţi ştii?

— Ei bine, atunci trebuie să fie destul de simplu, nu-l aşa? Zise Miss Marple.

— Simplu! Spuse Charmian. Veniţi la Aftsteys să vedeţi dacă e simplu!

E posibil ca ea să nu fi lansat, în mod serios, invitaţia, dar Miss Marple spuse repede:

— Da, dragă, foarte drăguţ din partea voastră. Mi-am dorit întotdeauna să am şansa de a căuta comori ascunse. Şi adăugă, uitându-se la ei cu un zâmbet strălucitor de epocă victoriană târzie, cu o dobândă frumuşică!

. I – Vedeţi! Spuse Charmian, făcând gesturi dramatice.

Tocmai dăduseră o raită prin Ansteys. Făcuseră turul grădinii din spatele bucătăriei – care era toată răscolită. Au colindat prin pădurice, unde, în jurul fiecărui copac mai mare, se săpase şi, acum se uitau trişti la biata suprafaţă care fusese odată uniform înverzită. Se urcară în pod, unde geamantane şi cutii vechi fuseseră golite de conţinutul lor. Coborâră în beciuri, unde unele pietre fuseseră smulse cu greu din locurile lor. Au măsurat şi au ciocănit în toate zidurile şi domnişoarei Marple i s-a arătat fiecare piesă veche de mobilă care conţinea sau putea fi suspectată de a poseda un sertar secret.

Pe o masă, în camera de dimineaţă, se afla o grămadă de hârtii, toate documentele pe care răposatul Mathew Stround le lăsase. Nu fusese distrusă nici o hârtie, iar Charmian şi Edward aveau predilecţia de a se întoarce mereu la ele, parcurgând, cu seriozitate, chitanţe, invitaţii şi scrisori de afaceri, în speranţa de a localiza pe undeva un clu, un indiciu.

— Credeţi că mai e ceva la care nu ne-am uitat? Întrebă Charmian cu o undă de speranţă.

Miss Marple dădu din cap că nu:

— Se pare că aţi căutat temeinic, dragă. Poate, dacă îmi permiteţi, prea ţemeinic. Mă gândesc, întotdeauna, că un om îşi face un plan. Ca prietena mea, doamna Eldritch; ea a avut o servitoare mică, atât de drăguţă, care lustruia linoleumul frumos, dar ea făcea treaba asta aşa de temeinic încât a lustruit duşumeaua de la baie prea mult, astfel că, atunci când doamna Eldritch a ieşit din baie, ştergătorul de plută i-a alunecat de sub picioare, a căzut foarte rău şi şi-a rupt, pur şi simplu, piciorul! Foarte neplăcut, pentru că, bineînţeles, uşa de la baie era închisă, grădinarul a trebuit s-aducă o scară şi să intre pe fereastră – teribil de jenant pentru doamna Eldritch, care a fost, întotdeauna, o femeie foarte pudică.

Edward dădea semne de nerăbdare. Miss Marple spuse imediat:

— Vă rog să mă iertaţi. Sunt grozavă, ştiţi, în a mă abate de la subiect. Dar un lucru îţi aminteşte de altul. Şi câteodată e util. Tot ce vroiam să vă spun e că, poate, dacă încercăm să ne ascuţim mintea şi să ne gândim la un loc probabil…

Edward spuse supărat:

— Gândiţi-vă dumneavoastră, Miss Marple. Creierul meu şi al lui Charmian sunt tabula rasa!

— Dragă, dragă. Ştiu… e foarte obositor pentru voi. M-aş uita prin astea.

Arătă hârtiile de pe masă.

— Doar dacă nu e ceva personal… Nu vreau să par indiscretă.

— Oh, câtuşi de puţin. Dar mă tem că n-o să găsiţi nimic.

Se aşeză la masă şi, în mod metodic, cercetă tot maldărul de documente. Cum lua unul îl şi sorta automat, făcând mici grămăjoare. După ce termină, rămase privind fix înainte câteva minute.

Edward întrebă cu o uşoară undă de maliţiozitate:

— Ei, ce ziceţi, Miss Marple?

Aceasta îşi reveni, tresărind:

— Pardon, vă rog?

— Aţi găsit ceva relevant?

— Oh, nu, nimic de genul ăsta. Cred că ştiu ce fel de om era unchiul vostru, Mathew. Asemănător unchiului meu Henry, cred. Îi plăceau glumele simple. Burlac, evident – mă întreb de ce pesemne o dezamăgire în tinereţe?

Metodic până la un punct, dar nu-l plăcea să fie încorsetat – aşa sunt unii burlaci!

În spatele domnişoarei Marple, Charmian îi făcu un semn lui Edward. Vroia să zică că e „sisi”.

Miss Marple continua să flecărească, plină de voioşie, despre răposatul ei unchi Henry.

— Îi plăceau foarte mult jocurile de cuvinte. Şi unor oameni, jocurile de cuvinte li se par plicticoase din caleafară. Un joc de cuvinte poate fi foarte iritant. Era şi un om foarte suspicios. Era tot timpul convins că servitorii îl furau. Şi câteodată, desigur, aşa şi făceau, dar nu totdeauna. Asta devenise o obsesie pentru el, bietul om. Spre sfârşit, îi bănuia că-l umblă şi-l falsifică mâncarea şi, în cele din urmă, refuză să mai mănânce altceva decât ouă fierte! Spunea că nimeni nu putea să umble în interiorul unui ou fiert. Dragul de el, unchiul Henry, fusese atât de vesel odinioară – îi plăcea foarte mult cafeaua după ce servea masa. Obişnuia să spună: „Cafeaua asta nu-l apă de mare”, vrând să zică, înţelegeţi, că ar vrea-o mai mare.

Edward simţea că, dacă mai aude ceva de unchiul Henry, înnebuneşte.

— Îi plăceau şi tinerii, continuă Miss Marple, dar avea o înclinaţie în a-l tachina puţin, înţelegeţi la ce mă refer. Obişnuia să pună pungile cu dulciuri unde un copil nu putea să ajungă.

Lăsând politeţea la o parte, Charmian zise:

— Cred că asta-l oribil!

— Oh, nu, dragă, era doar un burlac în vârstă, ştii şi nu cunoştea la copii. De fapt, nu era deloc prost. Ţinea o

groază de bani în casă şi instalase un seif. Făcea mare caz de el – ce sigur era. Ca urmare a faptului că trăncănise atâta, bandiţii i-au spart casa într-o noapte şi au făcut, pur şi simplu, o gaură în seif cu ajutorul unei substanţe chimice.

— Aşa i-a trebuit, spuse Edward.

— Oh, dar nu era nimic în seif, spuse Miss Marple. Ştiţi, de fapt, ţinea banii în altă parte – în spatele unor volume de rugăciuni, în bibliotecă, chiar aşa. Spunea că oamenii n-şr ‘ua niciodată o carte de genul ăsta de pe vreun raft!

Edward o întrebă înviorat de idee:

— Asta-l! Ce-ar fi să ne uităm în bibliotecă?

Dar Charmianclătină din cap dispreţuitoare.

— Crezi că nu m-am gândit la asta? Am căutat în toate cărţile, marţea trecută, când ai fost plecat la Portsmouth. Le-am scos pe toate, le-am scuturat. Nu-l nimic acolo.

Edward oftă. Apoi, ridicându-se, încercă să se descotorosească, cu tact, de musafira lor ce-l dezamăgise:

— A fost grozav de drăguţ din partea dumneavoastră să veniţi şi să încercaţi să ne ajutaţi. Păcat că n-a ieşit nimic. Mă tem că v-am răpit prea mult timp. Totuşi, vă duc cu maşina şi o să puteţi prinde trenul de trei şi jumătate…

— Oh, făcu Miss Marple, dar trebuie să găsim banii, nu-l aşa? Nu trebuie să renunţaţi, domnule Rossiter. Dacă, Ia început, nu reuşiţi, încercaţi, încercaţi din nou.

— Vreţi să spuneţi că o să mai… Încercăm?

— De fapt, spuse Miss Marple, eu încă nu am început. „întâi prinde iepurele” 15 cum spune doamna Beeton în cartea ei de bucate – o carte minunată, dar cumplit de costisitoare; majoritatea reţetelor încep cu: „Luaţi 250 de grame de smântână şi o duzină de ouă”. Ia să văd, unde eram? Oh, da. Ei bine, am prins, ca să zicem aşa, iepurele – iepurele fiind, bineînţeles, unchiul vostru, Mathew şi trebuie doar să hotărâm acum unde şi-o fi ascuns banii. Trebuie să fie foarte simplu.

— Simplu? Întrebă Charmian.

— Oh, da, dragă. Sunt sigură că trebuie să fi făcut un lucru evident. Un sertar secret – asta-l soluţia mea.

Edward îi replică sec:

— Nu poţi pune lingouri de aur într-un sertar secret.

— Nu, nu, sigur că nu. Dar nu avem nici un motiv să credem că banii sunt sub formă de aur.

— Spunea întotdeauna…

— Aşa făcea şi unchiul meu Henry cu seiful lui! Aşa încât bănuiesc foarte serios că o spunea numai de formă. Diamante – astea s-ar putea afla foarte uşor într-un sertar secret.

— Dar ne-am uitat în toate sertarele secrete. Am adus şi un tâmplar să examineze mobila.

— Chiar, dragă? Asta a fost foafte înţelept din partea voastră. V-aş sugera faptul că biroul unchiului vostru ar fi locul cel mai probabil. A fost escritoire-ul acela înalt de la perete?

— Da. O să vă arăt.

Charmian se duse la el. Lasă în jos tăblia. Înăuntru erau sertăraşe şi sertărele. Deschise o uşiţă din centru şi apăsă un buton de la sertarul din stânga. Fundul ascunzătorii din centru scoase un clinchet şi avansă spre ea. Charmian îl scoase, lăsând să se vadă bine un gol sub el. Nu era nimic.

— Vedeţi, nu-l asta o coincidenţă? Exclamă Miss Marple. Unchiul Henry avea un birou exact ca ăsta, numai că al lui era furniruit cu nuc şi ăsta-l din mahon.

— Oricum, zise Charmian, nu-l nimic înăuntru, după cum vedeţi.

— Cred că tâmplarul vostru, observă Miss Marple, era tânăr. El nu ştia totul. Oamenii erau foarte dibaci când făceau, odinioară, ascunzători. Există aici un astfel de lucru: un loc secret în altul secret.

Scoase un ac de păr din colanul ei aranjat din păr cărunt. După ce îi îndreptă, îi înfipse vârful în ceea ce părea o găurică într-o parte a locului secret din centru. Cu puţină

greutate trase un sertăraş. Înăuntrul lui era o legătură de scrisori şi o hârtie împăturită.

Edward şi Charmian se năpustiră asupra lucrurilor. Cu degete tremurătoare, Edward despături hârtia. Îi dădu drumul cu un gest de dispreţ.

— O reţetă de bucătărie. Şuncă prăjită!

Charmian desfăcea funda cu care erau legate scrisorile. Scoase una şi se uită la ea: „Scrisori de dragoste”!

Miss Marple reacţionă în stil victorian:

— Ce interesant! Poate este motivul pentru care unchiul vostru nu s-a căsătorit niciodată.

Charmian citi cu glas tare: „Dragul meu Mathew, trebuie să-ţi mărtunsesc că mi se pare foarte mult timp de când am primit ultima la scrisoare. Încerc să-mi umplu timpul cu diferite scrisoii ce-mi sunt încredinţate şi, adesea, îmi spun că sunt cu adevărat norocoasă să văd atâtea lucruri de pe glob, deşi nici nu mă gândeam când am plecat în America că trebuia să voiajez până în insulele astea îndepărtate!”

Charmian se întrerupse: „De unde este? Oh, Hawaii”? Ea continuă: „Dar vai, băştinaşii sunt încă departe de a vedea lumina credinţei Sunt dezbrăcaţi, în stare de sălbăticie şi-şi petrec majoritatea timpului înotând şi dansând, împodobindu-se cu ghirlande de flori Domnul Gray i-a convertit pe câţiva, dar este o muncă titanică, iar el şi doamna Gray sunt trişti şi descurajaţi încerc să fac tot ce pot să-l înveselesc şi să-l încurajez, dar şi eu sunt adesea tristă pentru un motiv pe care-l poţi ghici, dragă Mathew. Vaiy lipsa ta este o încercare grea pentru o inimă care iubeşte. Jurămintele tale reînnoite şi protestele că ţii la mine m-au bucurat foarte mult Acum şi pentru totdeauna inima mea credincioasă şi devotată îţi aparţin, dragă Mathew şi rămân…

Dragostea ta adevărată Betty Martin.

JP.& JRm «scrisoarea pe adresa piietenei noastre comune, Matilda Graves, ca de obicei Sper ca Cerul să ne ierte acest mic subtetfugiu”.

Edward fluieră.

— O femeie misionar! Deci, asta era iubirea unchiului Mathew. De ce nu s-or fi căsătorit niciodată?

— Se pare că ea a cutreierat toată lumea, spuse Charmian, uitându-se prin scrisori. Mauritius… tot felul de locuri. Probabil a murit de friguri galbene sau de altceva.

Un chicotit slab îi făcu să tresară. Aparent, Miss Marple tare se amuza.

— Hai, hai, ia uite ce avem aici! Zise ea.

Citea reţeta pentru şuncă prăjită. Observând privirile lor întrebătoare, citi cu glas tare: „Şuncă prăjită cu spanac. Luaţi o bucată bună de şuncă, umpleţi-o cu căţei de usturoi şi acoperiţi-o cu zahăr neprelucrat, roşiatic. Coaceţi încet în sobă. Serviţi cu o garnitură de piure de spanac” – Ce mai credeţi despre asta?

— Cred că sună groaznic, spuse Edward.

— Nu, nu, de fapt ar putea fi foarte gustos, dar ce credeţi de toată treaba asta?

Deodată, o rază de lumină îi inundă faţa lui Edward.

‘ o – Credeţi că este vreun-cod… vreo criptogramă de vreun fel?

I-o smulse din mână.

— Priveşte, Charmian, ar putea fi, ştii! Altfel, n-are nici un rost să pui o reţetă de bucătărie într-un sertăraş secret.

— Exact, spuse Miss Marple. Foarte, foarte semnificativ.

Charmian spuse:

— Ştiu ce ar putea fi… cerneală invizibilă! Hai s-o încălzim. Aprinde soba electrică.

Edward aşa făcu. Dar nici un semn de scris nu apăru la acest tratament.

Miss Marple tuşi.

— Ştiţi, de fapt cred că vă complicaţi prea mult. La drept vorbind, reţeta este numai o indicaţie. Cred că scrisorile sunt semnificative.

— Scrisorile?

— În special semnătura, spuse Miss Marple.

Dar Edward abia că o auzi. O chemă emoţionat pe Charmian:

— Vino aici! Are dreptate. Uite… plicurile sunt foarte vechi, dar scrisorile sunt scrise mult mai târziu.

— Exact, spuse Miss Marple.

— Sunt doar aparent vechi. Pariez pe orice că bătrânul unchi Mathew le-a falsificat el însuşi…

— Cu siguranţă, zise Miss Marple.

— Toată afacerea este o plăcere. N-a, existat niciodată o femeie misionar. Trebuie să fie un cod.

— Dragii mei, dragi copii… nu trebuie să complicaţi totul atât de mult. Unchiul vostru era, de fapt, un om foarte simplu. El a vrut să facă o mică glumă, asta-l tot.

Pentru prima dată, i-au acordat întreaga lor atenţie.

— De fapt ce doriţi să spuneţi exact, Miss Marple? Întrebă Charmian.

— Vreau să spun, dragă, că de fapt ţii banii în mâna ta în această clipă.

Charmian se holbă la reţetă.

— Semnătura, dragă, asta explică totul. Reţeta este doar o indicaţie. Dacă dăm Ia o parte toţi căţeii de usturoi şi zahărul şi restul, ce rămâne de fapt? Ce, şuncă şi spanac, nu? Şuncă şi spanac! Însemnând – nimic! 16 Aşadar este clar că scrisorile sunt importante. Şi apoi, dacă luaţi în considerare ce a făcut unchiul vostru chiar înainte de a muri, el s-a bătut uşor la ochi aţi zis. Deci, asta e… ăsta este cluul, vedeţi?

Charmian zise:

— Noi suntem nebuni sau dumneata?

— Dar, draga mea, trebuie să fi auzit expresia folosită când ceva nu e veritabil, sau nu mai are nici o valoare în zilele noastre: „all my eye and Betty Martin” 17

Edward rămase cu gura căscată, ochii căzându-l pe scrisoarea din mână. „Betty Martin…” – Dar, desigur, domnule Rossiter. Aşa cum tocmai aţi spus nu există… nu a existat o asemenea persoană. Scrisorile au fost scrise de

unchiul dumneavoastră şi cred că s-a distrat grozav scriindu-le. Aşa cum ziceţi, scrisul de pe plicuri este mult mai vechi… de fapt, plicurile nu puteau să aparţină în nici un fel scrisorilor, deoarece timbrul de pe una pe care o ţineţi este din o mie opt sute cincizeci şi unu.

Făcu o pauză şi explică subliniind cu emfază: o mie opt sute cincizeci şi unu. Şi asta explică totul, nu-l aşa?

— Mie nu, zise Edward.

— Ei bine, înţeleg, spuse Miss Marple, aş zice că nici eu n-aş fi înţeles dacă n-ar fi fost nepoţelul meu, Lionel. Un băieţel atât de scump şi atât de pasionat colecţionar de timbre. Ştie totul despre timbre. El mi-a povestit despre timbre rare şi scumpe şi că o descoperire nouă, minunată a fost scoasă la licitaţie. Şi îmi aduc chiar aminte că a menţionat un timbru – unul albastru de doi cenţi din o mie opt sute cincizeci şi unu. Valora circa douăzeci şi cinci de mii de dolari, cred. Închipuiţi~vă! Îmi imaginez că şi celelalte timbre sunt la fel de rare şi valoroase. Fără îndoială, le-a cumpărat prin intermediari şi a avut grijă să şteargă urmele, cum se spune în povestirile detective.

Edward gemu. Se aşează şi-şi îngropă faţa în mâini.

— Ce s-a întâmplat? Întrebă Charmian.

— Nimic. Mi-a trecut prin cap gândul groaznic că, dacă n-ar fi fost Miss Marple, am fi putut arde scrisorile astea din decenţă şi cavalerism!

— Ah, spuse Miss Marple, tocmai asta nu-şi dau, niciodată, seama aceşti gentlemani bătrâni cărora la place să facă farse. Îmi amintesc că unchiul meu Henry i-a trimis unei nepoate favorite o bancnotă de cinci lire drept cadou de Crăciun. A pus-o într-o felicitare pe care a lipit-o şi a scris deasupra: „Cu dragoste şi cele mai bune urări. Din păcate, asta-l tot ce-mi pot permite în acest an”. Biata fată, supărată de ceea ce credea că-l doar zgârcenia lui, aruncă totul, direct în foc. Aşa încât, bineînţeles, el a trebuit să-l dea o altă bancnotă.

Sentimentele lui Edward faţă de unchiul Henry au suferit o schimbare bruscă şi completă.

— Miss Marple, spuse el, mă duc să aduc o sticlă de şampanie. Să bem cu toţii în sănătatea unchiului Henry.

SFÂRŞIT

1 Diferite plante sub formă de tufe mici, cu frunze care rămân verzi iarna, răspândite în special, în America de Nord; (bot. Gaultheria procumbens) cu flori albe, boabe roşii comestibile şi frunze aromate al căror ulei e folosit în medicină şi cosmetică.

2 Erou de romane poliţiste.

3 deal stâncos sau pisc, în special în Devon şi Comwall.

4 Astarte, Ashtaroth, Ashtoreth, Ishtar, echivalentul oriental al Afroditei, zeiţa iubirii şi rodirii.

5 îmbrăcăminte de bal costumat.

6 (în anglo-lndiană) un fel uşor de mâncare pentru dimineaţa devreme.

7 e o plantă.

8 (engl.) slack – moale, neglijent, inactiv.

9 o substanţă închisă la culoare obţinută din nişte plante din Irak şi vestul Indiei şi folosită în medicină ca antispasmodic.

10 în engleză biban (perch) şi ştiucă (pike) încep cu aceeaşi literă.

11 „Heap” şi „pile” sunt sinonime şi înseamnă grămadă.

12 în engleză „crayfâsh” 13 referire la romanul cu acelaşi nume (1882) de Robert Louis Stevenson (1850-l894).

14 principalul personaj în povestiriţedetective ale scriitorului francez Maurice Leblanc (1864-l941) ale cărui cărţi s-au bucurat de popularitate, 15 aluzie! A zicătoarea

„întâi prinde iepurele şi apoi găteşte-l” (engl. RFirst catcl your hâre, then cook him).

16 (engl.) Gammon and spinach! Meaning nonsense! Gammon: a) slănină afumată, slănină cu şorici, partea din şuncă care are şi grăsimea; b) pălăvrăgeală cu intenţia dea înşela pe cineva. Spinach: a) spanac; b) ceva inexistent.